

Finansutskottets betänkande 2021/22:FiU49

Extra ändringsbudget för 2022 – Vårändringsbudget för 2022 och stöd till Ukraina

Sammanfattning

Utskottet ställer sig med undantag för regeringens förslag på pensionsområdet bakom propositionen.

Utskottet lägger vidare med stöd av sin initiativrätt fram förslag om ändringar av statens budget 2022. Utskottets förslag innebär ökat stöd till Polismyndigheten, ytterligare stöd till Ukraina utöver regeringens förslag, höjda beställningsbemyndiganden inom försvarsområdet samt förstärkningar av pensionärernas ekonomi. Förslaget i utskottsinitiativet om ytterligare stöd till Ukraina innebär att utskottet föreslår att anslaget 1:3 Anskaffning av materiel och anläggningar ökar med 1 miljard kronor utöver regeringens förslag i propositionen.

Utskottet föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att för investeringar i anläggningstillgångar som används i statens verksamhet öka låneramen för staten för 2022 med 150 miljoner kronor. Regeringen kan därefter öka Polismyndighetens låneram med motsvarande belopp. Vidare föreslår utskottet ett tillkännagivande om åtgärder för att minska passköerna.

Utskottet föreslår lagändringar som förstärker pensionärernas ekonomi. Dessa lagändringar träder i kraft den 1 september 2022 och den 1 oktober 2022.

Utskottet föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till lagändringar utom när det gäller förslagen på pensionsområdet, som alltså avstyrks. De lagändringar som tillstyrks gäller

- sänkt skatt på diesel inom jord-, skogs- och vattenbruk (ikraftträdande den 1 juli 2022)
- utbetalning av garantipension inom EES och i Schweiz samt i Förenade kungariket (ikraftträdande den 1 oktober 2022)

- tillfälligt tilläggsbidrag till barnfamiljer inom bostadsbidraget med anledning av ökade levnadsomkostnader (ikraftträdande den 1 juli 2022).

Utskottet tillstyrker regeringens förslag att Sverige ska bistå Ukraina med ekonomiskt stöd och utrustning till följd av Rysslands invasion av landet. Utskottet tillstyrker således bemyndiganden att skänka försvarsmateriel i form av pansarskott, robotar av typen sjömålsrobot 17, automatgevär och ammunition till automatgevär, som kan avvaras av Försvarsmakten under en begränsad tid. Utskottet tillstyrker också regeringens förslag om att ytterligare medel ska anvisas för ekonomiskt stöd till Ukraina och för återanskaffning av materiel. Som framgått ovan föreslår utskottet ytterligare stöd till Ukraina utöver regeringens förslag.

Utskottets förslag innebär att anslagen på statens budget ökar med netto 30,9 miljarder kronor, dvs. med 1,15 miljarder kronor mindre än vad regeringen föreslår.

Utskottet föreslår att ärendet avgörs trots att det har varit tillgängligt kortare tid än två vardagar före den dag då det behandlas.

I betänkandet finns en reservation (S, C, V, MP) och sex särskilda yttranden (S, M, C, V, KD, L, MP).

Behandlade förslag

Proposition 2021/22:269 Extra ändringsbudget för 2022 – Vårändringsbudget för 2022 och stöd till Ukraina.

Utskottsinitiativ om justering av propositionens förslag.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	4
Redogörelse för ärendet	9
Ärendet och dess beredning	9
Utskottets överväganden	13
Extra ändringsbudget för 2022 – Vårändringsbudget för 2022 och stöd till Ukraina	13
Förslag om utskottsinitiativ	47
Kompletterande information	50
Finansutskottets ställningstagande	53
Reservation	58
Extra ändringsbudget för 2022 – Vårändringsbudget för 2022 och stöd till Ukraina (S, C, V, MP)	58
Särskilda yttranden	61
1. Extra ändringsbudget för 2022 – Vårändringsbudget för 2022 och stöd till Ukraina (S)	61
2. Extra ändringsbudget för 2022 – Vårändringsbudget för 2022 och stöd till Ukraina (C)	64
3. Extra ändringsbudget för 2022 – Vårändringsbudget för 2022 och stöd till Ukraina (V)	66
4. Extra ändringsbudget för 2022 – Vårändringsbudget för 2022 och stöd till Ukraina (MP)	70
5. Avräkningar från biståndsramen (C, V, KD, L, MP)	77
6. Avräkningar från biståndsramen (M)	78
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	79
Propositionen	79
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens förslag till ändrade ramar för utgiftsområden och ändrade och nya anslag för 2022	83
<i>Bilaga 3</i>	
Utskottets förslag till ändrade ramar för utgiftsområden och ändrade och nya anslag för 2022	88
<i>Bilaga 4</i>	
Reservanternas förslag till ändrade ramar för utgiftsområden och ändrade och nya anslag för 2022	93
<i>Bilaga 5</i>	
Regeringens förslag till ändrade beställningsbemyndiganden för 2022	98
<i>Bilaga 6</i>	
Utskottets förslag till ändrade beställningsbemyndiganden för 2022	99
<i>Bilaga 7</i>	
Regeringens förslag till ändrad beräkning av inkomster för 2022	100
<i>Bilaga 8</i>	
Regeringens lagförslag	101
<i>Bilaga 9</i>	
Utskottets lagförslag	124

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Extra ändringsbudget för 2022 – Vårändringsbudget för 2022 och stöd till Ukraina

Ändrad inkomstberäkning, ändrade utgiftsramar, ändrade och nya anslag samt ändrade beställningsbemyndiganden

Riksdagen

a) godkänner regeringens förslag till ändrad beräkning av inkomster i statens budget för 2022,

b) godkänner ändrade ramar för utgiftsområden och anvisar ändrade och nya anslag enligt utskottets förslag i bilaga 3,

c) bemyndigar regeringen att under 2022 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst de belopp och inom de tidsperioder som utskottet föreslår i bilaga 6.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2021/22:269 punkterna 33 och 38 samt bifaller delvis proposition 2021/22:269 punkterna 34 och 35.

Lån för myndigheternas investeringar i anläggningstillgångar

Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2022 besluta om lån i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar som används i statens verksamhet som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 51 380 000 000 kronor.

Sänkt skatt på diesel inom jord-, skogs- och vattenbruk

Riksdagen antar regeringens förslag till

a) lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi,

b) lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi,

c) lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2021/22:269 punkterna 1–3.

Regeringens förslag om grundskydd för pensionärer

Riksdagen avslår regeringens förslag till

a) lag om ändring i socialförsäkringsbalken,

b) lag om ändring i lagen (2022:000) om ändring i socialförsäkringsbalken,

c) lag om ändring i lagen (2022:000) om ändring i socialförsäkringsbalken.

Därmed avslår riksdagen proposition 2021/22:269 punkterna 4–6.

Avgifter enligt socialtjänstlagen

Riksdagen avslår regeringens förslag till lag om ändring i socialtjänstlagen (2001:453).

Därmed avslår riksdagen proposition 2021/22:269 punkt 7.

Förslag som väckts i utskottet om grundskydd för pensionärer

Riksdagen antar utskottets förslag i bilaga 9 till

a) lag om ändring i socialförsäkringsbalken,

- b) lag om ändring i lagen (2022:000) om ändring i socialförsäkringsbalken,
- c) lag om ändring i lagen (2022:000) om ändring i socialförsäkringsbalken,
- d) lag om ändring i socialtjänstlagen (2001:453).

Utbetalning av garantipension inom EES och i Schweiz samt i Förenade kungariket

Riksdagen antar regeringens förslag till

- a) lag om ändring i lagen (2021:1246) om ändring i lagen (2019:646) om ändring i socialförsäkringsbalken,
- b) lag om ändring i lagen (2019:646) om ändring i socialförsäkringsbalken,
- c) lag om ändring i socialförsäkringsbalken,
- d) lag om ändring i lagen (2021:1248) om ändring i lagen (2019:168) om sociala trygghetsförmåner efter det att Förenade kungariket har lämnat Europeiska unionen,
- e) lag om ändring i lagen (2019:168) om sociala trygghetsförmåner efter det att Förenade kungariket har lämnat Europeiska unionen,
- f) lag om ändring i lagen (2019:168) om sociala trygghetsförmåner efter det att Förenade kungariket har lämnat Europeiska unionen.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2021/22:269 punkterna 8–13.

Tillfälligt tilläggsbidrag till barnfamiljer inom bostadsbidraget

Riksdagen antar regeringens förslag till

- a) lag om ändring i socialförsäkringsbalken,
- b) lag om ändring i socialförsäkringsbalken.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2021/22:269 punkterna 14 och 15.

Utgiftsområde 1 Rikets styrelse

Riksdagen

- a) godkänner att Riksdagsförvaltningen får finansiera förvärvet av fastigheten Cephalus 11 i dess helhet med anslag,
- b) godkänner investeringsplanen för 2022–2024 för anslaget 2:3 Riksdagens fastighetsanslag som en riktlinje för Riksdagsförvaltningens fastighetsinvesteringar.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2021/22:269 punkterna 36 och 37.

Utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning

Riksdagen godkänner att regeringen under 2022 förvärvar fastigheterna Solna Ulriksdal 2:1 och Sollentuna Helenelund 7:1 för sammanlagt 1 810 000 000 kronor.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2021/22:269 punkt 16.

Utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution

Riksdagen godkänner den föreslagna användningen av anslaget 1:1 Skatteverket inom utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2021/22:269 punkt 17.

Utgiftsområde 4 Rättsväsendet

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om åtgärder för att minska passköerna och tillkännager detta för regeringen.

Utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap

Riksdagen bemyndigar regeringen

a) att under 2022 för anslaget 1:1 Förbandsverksamhet och beredskap inom utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap besluta att till Ukraina skänka försvarsmateriel i form av robotar av typen sjömålsrobot 17 och ammunition till automatgevär, som kan avvaras av Försvarsmakten under en begränsad tid, till ett värde om högst 97 300 000 kronor,

b) att under 2022 för anslaget 1:3 Anskaffning av materiel och anläggningar inom utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap besluta att till Ukraina skänka försvarsmateriel i form av automatgevär och pansarskott, som kan avvaras av Försvarsmakten under en begränsad tid, till ett värde om högst 165 000 000 kronor,

c) att under 2022 för anslaget 1:3 Anskaffning av materiel och anläggningar inom utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap besluta att till Ukraina skänka försvarsmateriel, som kan avvaras av Försvarsmakten under en begränsad tid, till ett värde om högst 1 000 000 000 kronor.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2021/22:269 punkterna 18 och 19.

Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd

Riksdagen godkänner att regeringen under 2022 beslutar om att Sverige ska delta i det gemensamma företaget som bildats enligt rådets förordning (EU) 2021/2085 av den 19 november 2021 om bildande av gemensamma företag inom ramen för Horisont Europa, som genomförandestruktur för det tredje programmet för partnerskap mellan Europa och utvecklingsländer inom området klinisk prövning och global hälsa European and Developing Countries Clinical Trials Partnership 3 (Global Health EDCTP3).

Därmed bifaller riksdagen proposition 2021/22:269 punkt 20.

Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn

Riksdagen godkänner den föreslagna användningen av anslaget 1:1 Barnbidrag inom utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2021/22:269 punkt 21.

Utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv

Riksdagen godkänner den föreslagna användningen av anslaget 2:1 Arbetsmiljöverket inom utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2021/22:269 punkt 22.

Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2022 för anslaget 3:1 Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning besluta om bidrag på högst 1 200 000 000 kronor till European Spallation Source Eric (ESS).

Därmed bifaller riksdagen proposition 2021/22:269 punkt 23.

Utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2022 besluta att Stiftelsen Tekniska museet får ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar i byggnationen av en ny visualiseringsdom som inklusive tidigare upplåning för andra investeringar uppgår till högst 40 000 000 kronor.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2021/22:269 punkt 24.

Utgiftsområde 19 Regional utveckling

Riksdagen godkänner att regeringen under 2022 beslutar om medlemskap i European Regional Policy Research Consortium och bemyndigar regeringen att under 2022–2024 för anslaget 1:1 Regionala utvecklingsåtgärder inom utgiftsområde 19 Regional utveckling besluta om en årlig medlemsavgift på högst 400 000 kronor.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2021/22:269 punkt 25.

Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård

Riksdagen godkänner investeringsplanen för fastigheter och markanläggningar för 2022–2024 som en riktlinje för Naturvårdsverkets investeringar.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2021/22:269 punkt 26.

Utgiftsområde 22 Kommunikationer

Riksdagen godkänner den föreslagna användningen av anslaget 1:1 Utveckling av statens transportinfrastruktur inom utgiftsområde 22 Kommunikationer.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2021/22:269 punkt 27.

Utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel

Riksdagen

a) bemyndigar regeringen att disponera de avgifter som tas ut med stöd av växtskyddslagen (2022:725) för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet inom växtskyddsområdet,

b) godkänner den föreslagna användningen av anslaget 1:17 Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur inom utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2021/22:269 punkterna 28 och 29.

Utgiftsområde 24 Näringsliv

Riksdagen

a) godkänner att regeringen under 2022 beslutar om medlemskap i det europeiska partnerskapet för metrologi och bemyndigar regeringen att under 2022–2027 för anslaget 1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling inom utgiftsområde 24 Näringsliv besluta om bidrag på totalt högst 250 000 000 kronor,

b) bemyndigar regeringen att under 2022–2026 för anslaget 1:17 Kapitalinsatser i statligt ägda företag inom utgiftsområde 24 Näringsliv

besluta om kapitaltillskott på totalt högst 880 000 000 kronor till Svenska rymdaktiebolaget för omställning av verksamheten i enlighet med strategin för svensk rymdverksamhet,

c) bemyndigar regeringen att under 2022 ställa ut kreditgarantier som uppgår till högst 3 000 000 000 kronor för att säkra tillgången av råvaror.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2021/22:269 punkterna 30–32.

Reservation (S, C, V, MP)

Utskottet föreslår att ärendet avgörs trots att det har varit tillgängligt kortare tid än två vardagar före den dag då det behandlas.

Stockholm den 21 juni 2022

På finansutskottets vägnar

Åsa Westlund

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Åsa Westlund (S), Elisabeth Svantesson (M), Gunilla Carlsson (S), Edward Riedl (M), Oscar Sjöstedt (SD), Martin Ådahl (C), Ali Esbati (V), Jan Ericson (M), Dennis Dioukarev (SD), Jakob Forssmed (KD), Björn Wiechel (S), Mats Persson (L), Charlotte Quensel (SD), Joakim Sandell (S), Sofia Westergren (M), Eva Lindh (S) och Rasmus Ling (MP).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Med stöd av 9 kap. 4 § regeringsformen kan riksdagen under budgetperioden besluta om en ny beräkning av statens inkomster och om nya eller ändrade anslag. Enligt 7 kap. 9 § riksdagsordningen (RO) är det finansutskottet som bereder förslag om ändringar i statens budget. Av 11 kap. 18 § RO framgår att huvudregeln är att ändringar i statens budget beslutas av riksdagen genom ett enda beslut.

I proposition 2021/22:269 Extra ändringsbudget för 2022 – Vårändringsbudget för 2022 och stöd till Ukraina lämnar regeringen förslag till ändringar i statens budget för 2022. I propositionen finns förslag från riksdagsstyrelsen som bl.a. innebär att riksdagen anvisar 60 miljoner kronor till anslaget 2:3 Riksdagens fastighetsanslag (punkterna 36–38 i propositionen).

I propositionen föreslås ändringar i 89 anslag inom 23 utgiftsområden. Bland det som föreslås i övrigt finns ändrade beställningsbemyndiganden och ändrade lagar.

I propositionen lämnar regeringen ett samlat förslag på pensionsområdet. Det innebär en höjning av garantipensionen och höjt bostadstillägg för pensionärer. Ändringarna tillämpas för tid fr.o.m. den 1 augusti 2022.

Därutöver innehåller propositionen med vissa justeringar de förslag som ingick i propositionen Vårändringsbudget för 2022 (prop. 2021/22:99), med undantag för förslaget om garantitillägg i bostadstillägget. I proposition 2021/22:269 finns, till skillnad från i proposition 2021/22:99, inte något förslag om att minska anslaget 4:7 Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m. inom utgiftsområde 9 (den s.k. jobbstimulansen i försörjningsstödet). Proposition 2021/22:269 innehåller också de förslag som lämnades i propositionen Extra ändringsbudget för 2022 – Stöd till Ukraina (prop. 2021/22:255).

Finansutskottet behandlade de båda propositionerna i betänkande 2021/22:FiU21, punkt 1 i utskottets förslag till riksdagsbeslut. Vid kammarens behandling av betänkandet den 15 juni 2022 avslög riksdagen förslagen i de tidigare lämnade propositionerna (bet. 2021/22:FiU21, rskr. 2021/22:402–403).

Det finns tre förslag till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi i propositionen. Vidare finns ett förslag till lag om ändring av socialtjänstlagen (2001:453). Regeringen bedömer att de nu aktuella förslagen är författningstekniskt och även i övrigt av sådan beskaffenhet att Lagrådets hörande skulle sakna betydelse. Regeringen har därför inte inhämtat Lagrådets yttrande över förslagen (prop. 2021/22:269 s. 39 f.).

Det har inte väckts några följdmotioner med anledning av propositionen.

Utskottet lägger på eget initiativ fram ett förslag till lag om ändring av socialtjänstlagen (2001:453). Utskottet bedömer att förslaget är författningstekniskt och även i övrigt av sådan beskaffenhet att Lagrådets hörande skulle sakna betydelse. Utskottet har därför inte inhämtat Lagrådets yttrande över förslaget.

Lagförslagen i utskottsinitiativet berör delvis samma bestämmelser som behandlas i betänkande 2021/22:SfU26, som beslutades i kammaren den 14 juni (rskr. 2021/22:386). För att samordna förslagen i detta betänkande och dem i betänkande 2021/22:SfU26 föreslås vissa konsekvensändringar i socialförsäkringsbalken i detta betänkande.

En förteckning över de behandlade förslagen finns i bilaga 1. I bilaga 2 redovisas regeringens förslag till ändrade utgiftsramar och ändrade och nya anslag för 2022 i proposition 2021/22:269. I bilaga 3 finns utskottets förslag till ändrade utgiftsramar och ändrade anslag. I bilaga 4 finns reservanternas förslag till ändrade utgiftsramar och ändrade anslag. I bilaga 5 redovisas regeringens förslag till ändrade beställningsbemyndiganden. I bilaga 6 finns utskottets förslag till ändrade beställningsbemyndiganden. I bilaga 7 finns regeringens förslag till ändrad beräkning av inkomster för 2022. I bilaga 8 finns regeringens lagförslag. I bilaga 9 finns utskottets lagförslag.

Under beredningen i finansutskottet har företrädare för Moderaterna, Sverigedemokraterna, Kristdemokraterna och Liberalerna lagt fram ett förslag till utskottsinitiativ.

Utskottet har till följd av den korta beredningstiden inte gett andra utskott tillfälle att yttra sig om förslagen i propositionerna. I samband med behandlingen av 2021/22:99 Vårändringsbudget för 2022 inhämtade finansutskottet yttranden över propositionen och det förslag till utskottsinitiativ som kom att få majoritet i utskottet. Skatteutskottet, justitieutskottet, utrikesutskottet, försvarsutskottet, socialförsäkringsutskottet och socialutskottet yttrade sig. Dessa yttranden finns i bilaga 15–20 i betänkande 2021/22:FiU21.

Skäl för ändringar i statens budget och förkortad motionstid

Enligt riksdagsordningen får regeringen vid högst två tillfällen lämna en proposition med förslag till ändringar i statens budget för det löpande budgetåret (9 kap. 6 § första stycket). En sådan proposition lämnas i anslutning till budgetpropositionen eller den ekonomiska vårpropositionen (tilläggsbestämmelse 9.6.1). Förslag till ändringar i budgeten får dock lämnas vid andra tillfällen om regeringen anser att det finns särskilda skäl (9 kap. 6 § andra stycket).

Enligt 9 kap. 13 § riksdagsordningen får riksdagen, om en proposition måste behandlas skyndsamt, på förslag av regeringen besluta om kortare motionstid om det finns synnerliga skäl.

Den 15 juni 2022 avslög riksdagen finansutskottets förslag till beslut om vårändringsbudget för 2022 samt extra ändringsbudget om stöd till Ukraina

(bet. 2021/22:FiU21, rskr. 2021/22:402–403). Regeringen har därefter fattat beslut om att återkalla proposition 2021/22:253 Extra ändringsbudget för 2022 – Retroaktivt sänkt skatt på diesel inom jord-, skogs- och vattenbruk (skr. 2021/22:268) eftersom dess innehåll var avhängigt att riksdagen godkände lagförslag som lämnades i proposition 2021/22:99 Vårändringsbudget för 2022.

I proposition 2021/22:269 lämnar regeringen ett samlat förslag på pensionsområdet. Därutöver innehåller propositionen med vissa justeringar de förslag som ingick i propositionen Vårändringsbudget för 2022 (prop. 2021/22:99), med undantag för förslaget om en ny förmån till pensionärer med låga inkomster. Propositionen innehåller även de förslag som lämnades i propositionen Extra ändringsbudget för 2022 – Stöd till Ukraina (prop. 2021/22:255).

Riksdagen kan på så sätt samlat behandla förslagen om vårändringsbudget för 2022, stöd till Ukraina och pensionerna.

Regeringen anför att det är angeläget att det så snart som möjligt fattas beslut för att lagstiftning ska kunna träda i kraft och medel tillföras till verksamheter som är i behov av tillskott vid halvårsskiftet 2022. Eftersom situationen i Ukraina är fortsatt mycket allvarlig är det även av avgörande betydelse att materiel och annat stöd kan lämnas så snart som möjligt. Regeringen anser därför att det finns särskilda skäl för att lämna förslag till ändringar i statens budget för 2022.

Regeringen anser att det finns synnerliga skäl för riksdagen att besluta om förkortad motionstid och föreslår att motionstiden förkortas till tre dagar.

Propositionen överlämnades till riksdagen den 17 juni 2022. Vid bordläggningen av propositionen samma dag beslutade riksdagen, i enlighet med regeringens förslag, om att förkorta motionstiden till tre dagar (prot. 2021/22:133 § 13). Motionstiden löpte således ut den 20 juni 2022. Kammaren hänvisade propositionen till finansutskottet den 20 juni 2022.

Ändringar i statens budget under 2022

Riksdagen har vid följande tillfällen 2022 behandlat förslag om ändringar i statens budget för 2022:

- Extra ändringsbudget för 2022 – Ersättningar på sjukförsäkringsområdet, stöd till företag, medel för testning och smittspårning samt andra åtgärder på skatteområdet och andra områden med anledning av coronaviruset (prop. 2021/22:86 och prop. 2021/22:89, bet. 2021/22:FiU16, rskr. 2021/22:137–142)
- Extra ändringsbudget för 2022 – Slopade karenstid för stöd vid korttidsarbete, förstärkt evenemangsstöd och andra åtgärder med anledning av coronaviruset samt kompensation till hushållen för höga elpriser (prop. 2021/22:113, bet. 2021/22:FiU44, rskr. 2021/22:169–173)
- Ändringar i statens budget för 2022 – Ekonomiskt stöd och utrustning till Ukraina (utskottsinitiativ, bet. 2021/22:FiU40, rskr. 2021/22:174–175)

- Extra ändringsbudget för 2022 – Garanti till Internationella återuppbyggnads- och utvecklingsbanken för lån till Ukraina (prop. 2021/22:152, bet. 2021/22:FiU45, rskr. 2021/22:190)
- Ändringar i statens budget för 2022 – Stöd till Ukraina med efterfrågad försvarsmateriel (utskottsinitiativ, bet. 2021/22:FiU46, rskr. 2021/22:204)
- Extra ändringsbudget för 2022 – Åtgärder för att stärka rikets militära försvar och kompensation till hushållen för höga elpriser (prop. 2021/22:199, bet. 2021/22:FiU47, rskr. 2021/22:226–228)
- Extra ändringsbudget för 2022 – Tillfälligt sänkt skatt på bensin och diesel samt hantering av överskott av vaccindoser (prop. 2021/22:221 och utskottsinitiativ, bet. 2021/22:FiU39, rskr. 2021/22:248–250)
- Vårändringsbudget för 2022 samt extra ändringsbudget om stöd till Ukraina (prop. 2021/22:99 och prop. 2021/22:255, bet. 2021/22:FiU21, rskr. 2021/22:402–403).
- Extra ändringsbudgetar för 2022 – Stöd till jordbruket och fiskerinäringen, kompensation för höga energipriser samt rekapitalisering av SAS AB (prop. 2021/22:252 och prop. 2021/22:258 och utskottsinitiativ, bet. 2021/22:FiU48, rskr. 2021/22:436-439).

I proposition 2021/22:270 Extra ändringsbudget för 2022 – Retroaktivt sänkt skatt på diesel inom jord-, skogs- och vattenbruk föreslås ändringar i lagen (1994:1776) om skatt på energi och en ändrad beräkning av statens inkomster. Propositionen behandlas i betänkande 2021/22:FiU50.

Utskottets överväganden

Extra ändringsbudget för 2022 – Vårändringsbudget för 2022 och stöd till Ukraina

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen ställer sig bakom förslagen i propositionen med undantag för förslaget på pensionsområdet. Riksdagen ställer sig vidare bakom utskottets förslag om ökat stöd till Polismyndigheten, ytterligare stöd till Ukraina utöver regeringens förslag, höjda beställningsbemyndiganden inom försvarsområdet samt förstärkningar av pensionärernas ekonomi.

Riksdagen bemyndigar regeringen att för investeringar i anläggningstillgångar som används i statens verksamhet öka låneramen för staten för 2022 med 150 miljoner kronor. Regeringen kan därefter öka Polismyndighetens låneram med motsvarande belopp.

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om åtgärder för att minska passköerna och tillkännager detta för regeringen.

Riksdagen antar de lagar som utskottet föreslår som förstärker pensionärernas ekonomi.

Riksdagen antar regeringens förslag till lagändringar utom när det gäller pensionsområdet.

Jämför reservationen (S, C, V, MP) och särskilt yttrande 1 (S), 2 (C), 3 (V) och 4 (MP).

Propositionen

Inledning

I propositionen lämnar regeringen ett samlat förslag på pensionsområdet. Det innebär en höjning av garantipensionen och höjt bostadstillägg för pensionärer. Ändringarna tillämpas för tid fr.o.m. den 1 augusti 2022.

Därutöver innehåller propositionen med vissa justeringar de förslag som ingick i propositionen Vårändringsbudget för 2022 (prop. 2021/22:99), med undantag för förslaget om en ny förmån till pensionärer med låga inkomster. I proposition 2021/22:269 finns, till skillnad från i proposition 2021/22:99, inte något förslag om att minska anslaget 4:7 Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m. inom utgiftsområde 9 (den s.k. jobbstimulansen i försörjningsstödet). Propositionen innehåller även de förslag som lämnades i propositionen Extra ändringsbudget för 2022 – Stöd till Ukraina (prop. 2021/22:255). Förslagen i propositionen lämnas mot bakgrund av att riksdagen den 15 juni 2022 avslöt

förslagen i de tidigare lämnade propositionerna (bet. 2021/22:FiU21, rskr. 2021/22:402–403).

I det följande redovisas inledningsvis förslagens konsekvenser för statens budget. Därefter redovisas förslag om lagstiftning som påverkar inkomsterna på statens budget, och sedan förslag på olika utgiftsområden.

Konsekvenser för statens budget

De förslag som lämnas i propositionen innebär att anvisade medel ökar med 32,0 miljarder kronor. Anslagsökningarna uppgår till 32,5 miljarder kronor och anslagsminskningarna till 0,5 miljarder kronor. Av nettoeffekten är 16,7 miljarder kronor hänförliga till förändringar av regelstyrda anslag och direkta effekter av ändrade makroekonomiska förutsättningar. Ytterligare 15,3 miljarder kronor avser oförutsedda utgiftsökningar och omständigheter som ställer krav på ändringar av budgeten.

De största utgiftsökningarna avser ersättningar och bostadskostnader på migrationsområdet (9,8 miljarder kronor), ersättning för höga sjuklönekostnader (5,8 miljarder kronor), förstärkning av klimatbonusen (3,9 miljarder kronor), höjd garantipension (3,6 miljarder kronor), ersättning till regionerna för fortsatt vaccinering (1,2 miljarder kronor), och ökade kostnader för föräldraförsäkringen (1,1 miljarder kronor).

På inkomstsidan av statens budget lämnas förslag som beräknas minska statens inkomster med 0,4 miljarder kronor.

Statens budgetsaldo och den offentliga sektorns finansiella sparande försämras med 32,4 miljarder kronor till följd av förslagen i propositionen. Vissa av förslagen beräknas påverka statens budget även kommande år. Statens budgetsaldo och statens finansiella sparande beräknas försämras med 10,8 miljarder kronor 2023, 10,8 miljarder kronor 2024 och 11,2 miljarder kronor 2025.

De ändringar av beställningsbemyndiganden som föreslås uppgår sammantaget till 13,3 miljarder kronor. De största ökningarna hänförs till utveckling av statens infrastruktur med 7,4 miljarder kronor och till stimulansbidrag och åtgärder inom äldreområdet med 3,0 miljarder kronor.

Sänkt skatt på diesel inom jord-, skogs- och vattenbruk

I propositionen anförs att det är viktigt med konkurrenskraftiga och hållbara areella näringar. Under det senaste året har priset på flera viktiga insatsvaror inom jord- och skogsbruket ökat kraftigt, inte minst efter Rysslands invasion av Ukraina. Det handlar om att såväl energi och drivmedel som gödsel och foder har ökat i pris, i vissa fall betydligt mer i Sverige än i andra jämförbara länder. Samtidigt är de areella näringarna konkurrensutsatta sektorer som inte fullt ut kan kompensera ökade kostnader med högre produktpriser. Regeringen anser därför att det är rimligt att införa en tillfällig åtgärd för att kompensera jord- och skogsbruket för de ökade kostnaderna. Att tillfälligt utöka nedsättningen av punktskatten på diesel som används i yrkesmässig jord-,

skogs- och vattenbruksverksamhet har tidigare genomförts, exempelvis 2016 vid en kris i mjölksektorn och i samband med torkan 2018. Regeringen bedömer att åtgärden även denna gång kan vara ett träffsäkert sätt att stödja jordbruket och kan också införas relativt snabbt.

I syfte att kompensera jordbruket, skogsbruket och vattenbruket för ökade kostnader på olika insatsvaror och värna konkurrenskraften bör därför skattenedsättningen tillfälligt utökas för diesel som används i yrkesmässig jord-, skogs- och vattenbruksverksamhet, anser regeringen.

Nedsättningen av koldioxidskatt för diesel i arbetsmaskiner och i skepp och vissa båtar i yrkesmässig jordbruks-, skogsbruks- och vattenbruksverksamhet ska under tiden den 1 juli 2022–30 juni 2023 utökas till 2 292 kronor per kubikmeter. För samma användningsområden under samma tidsperiod ska det även medges en nedsättning av energiskatten med 2 111 kronor. Under perioden den 1 juli–30 september 2022 ska dock skattebefrielsen i fråga om energiskatt uppgå till 1 061 kronor. Ändringarna ska träda i kraft den 29 juni respektive 29 september, tillämpas för förbrukning fr.o.m. den 1 juli 2022 och upphöra att gälla vid utgången av juni 2023. Äldre bestämmelser ska dock fortfarande gälla i fråga om förbrukning som sker före den 1 juli respektive 1 oktober 2022.

Med antagande om en oförändrad dieselanvändning skulle den offentliga finansiella nettokostnaden för en utökad skattenedsättning uppgå till ca 800 miljoner kronor. I avsnittet Ändrad beräkning av inkomsterna i statens budget nedan redovisas hur statens inkomster för 2022 påverkas av förslaget.

Ett förstärkt grundskydd för pensionärer

Förstärkning av ekonomin för personer med garantipension

Regeringen anför att det under de senaste åren har genomförts ett antal förändringar på pensionsområdet som har medfört att inkomsterna har höjts för pensionärerna. Regeringen anser dock att det finns behov av ytterligare ekonomiska förbättringar för de pensionärer som har den lägsta allmänna pensionen. Därför bör det befintliga grundskyddet för pensionärer förstärkas fr.o.m. augusti 2022. Detta bör bl.a. ske genom en höjning av garantipensionen.

För att personer med garantipension ska ha en rimlig pension anser regeringen att den nuvarande garantipensionsnivån (benämns i det följande som grundnivån) bör höjas med 1 000 kronor per månad fr.o.m. augusti 2022. Höjningen av grundnivån innebär att även gränsen för den nivå på inkomstgrundad pension som ger rätt till garantipension höjs. Det medför att personer som får garantipension kommer att kunna ha något högre inkomstpension jämfört med i dag. Det tillkommer också en grupp nya pensionärer som kommer att få garantipension och antalet personer med garantipension kommer att öka med ca 300 000 personer.

Höjt bostadstillägg till pensionärer

Bostadstillägget till pensionärer är ett skattefritt inkomstprövat tillägg som prövas mot i princip alla inkomster och mot förmögenhet. En del av bostadstillägget för ålderspensionärer är ett s.k. konsumtionsstöd, vilket innebär att det inte är direkt kopplat till bostadskostnadens storlek. Konsumtionsstödet ger lika stor ersättning till alla pensionärer med bostadstillägg. Det innebär att även hushåll med låga bostadskostnader får del av förstärkningar av konsumtionsstödet, vilket gör att det är fördelningsmässigt träffsäkert.

Riksdagen beslutade den 14 juni 2022 att konsumtionsstödet inom bostadstillägget ska höjas med 200 kronor för ogifta och 100 kronor för gifta fr.o.m. augusti 2022 (prop. 2021/22:180, bet. 2021/22:SfU26, rskr. 2021/22:386). För att ytterligare stärka den ekonomiska situationen för pensionärer med bostadstillägg föreslår regeringen att konsumtionsstödet höjs med 100 kronor för ogifta och 50 kronor för gifta, utöver den höjning som är beslutad av riksdagen. Det medför att konsumtionsstödet fr.o.m. augusti 2022 föreslås bli 840 kronor för ogifta och 420 kronor för gifta.

Som en följdändring till höjningen av garantipensionen behöver även fribeloppet inom bostadstillägget för pensionärer höjas. Syftet med fribeloppet är att den som enbart har garantipension inte ska få ett reducerat bostadstillägg. Fribeloppets nivå motsvarar i princip grundnivån för garantipension och regeringen föreslår därför en höjning av fribeloppet i bostadstillägget till följd av den föreslagna höjningen av garantipensionen. Det fribelopp som föreslås motsvarar den nya nivån på maximal garantipension för personer födda 1938 eller senare. Höjningen ger ett fribelopp på 2,43 prisbasbelopp för ogifta och 2,2 prisbasbelopp för gifta.

Konsekvenser av förslagen om höjd garantipension och höjt bostadstillägg till pensionärer

Förslagen om höjd garantipension och höjt bostadstillägg till pensionärer leder sammantaget till att ca 980 000 pensionärer får en ökad disponibel inkomst. I genomsnitt kommer de pensionärer som påverkas av förslagen att få ca 615 kronor mer per månad efter skatt. De som redan innan reformen hade garantipension får i snitt en ökning på ca 700 kronor per månad. Som mest kommer en pensionär att få ca 900 kronor mer per månad.

Förslagen föreslås tillämpas första gången för förmåner som avser augusti 2022. Detta medför att de budgetära konsekvenserna under införandeåret blir mindre än för kommande år. Förslagen beräknas öka utgifterna för staten med ca 3,9 miljarder kronor 2022. Utgifterna för garantipension ökar med ca 3,6 miljarder kronor, medan utgifterna för bostadstillägg ökar med ca 0,4 miljarder kronor. Höjningen av garantipension och bostadstillägg leder till att behovet av äldreförsörjningsstöd minskar, vilket medför att utgifterna för äldreförsörjningsstöd minskar med 57 miljarder kronor 2022. Utgifterna beräknas öka med ca 10,5 miljarder kronor 2023, 10,6 miljarder kronor 2024 och 11,2 miljarder kronor per år fr.o.m. 2025.

Konsekvenserna för olika anslag inom utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom redovisas nedan i genomgången av ändringar inom olika utgiftsområden.

Höjt minimibelopp för fastställande av avgifter enligt socialtjänstlagen

Eftersom regeringen nu föreslår ytterligare en höjning av konsumtionsstödet i bostadstillägget med 100 respektive 50 kronor, utöver den höjning som riksdagen beslutat (prop. 2021/22:180, bet. 2021/22:SfU26, rskr. 2021/22:386) bör även det minimibelopp som används för att fastställa avgifter för insatser enligt socialtjänstlagen höjas med motsvarande belopp. Det innebär att minimibeloppet fr.o.m. den 1 augusti 2022 föreslås höjas med motsvarande 100 kronor per månad för ensamstående och med motsvarande 50 kronor per månad för var och en av sammanboende makar och sambor, utöver den höjning som är beslutad av riksdagen.

Möjligheten att i vissa fall betala ut garantipension och garantipension till omställningspension i EES-länder och Schweiz ska förlängas

Giltighetstiden för den tillfälliga reglering i socialförsäkringsbalken som möjliggör utbetalning av garantipension och garantipension till omställningspension (nedan används samlingsnamnet garantipension) till personer som är bosatta i ett annat land inom EES eller i Schweiz har förlängts vid flera tillfällen, senast till utgången av september 2022 (prop. 2021/22:1 utg.omr. 11, bet. 2021/22:SfU2, rskr. 2021/22:104). Syftet med den tillfälliga regleringen har varit att säkerställa att enskilda personer inom EES eller i Schweiz ska fortsätta få garantipension utbetald till dess att regeringen tagit ställning till nästa steg i hanteringen av garantipensionen, framför allt förslagen från Garantipensionsutredningen. Någon förändring av den nuvarande regleringen om garantipension bedöms emellertid inte kunna genomföras i närtid, varken utifrån Garantipensionsutredningens förslag eller på annat sätt. Bedömningen är därför att möjligheten till utbetalning av garantipension i ett annat land inom EES eller i Schweiz i dess nuvarande utformning bör upphöra vid utgången av september 2022, i enlighet med nu gällande reglering. Avsikten har hela tiden varit att den regleringen ska vara tillfällig, och det bedöms inte finnas skäl för att låta en generell möjlighet till utbetalning i EES eller i Schweiz kvarstå enligt nationell rätt om inte en permanent ändring av regleringen av grundskyddet i den allmänna pensionen är i sikte.

De personer som omfattas av rätten att få garantipension utbetald i ett annat land inom EES eller i Schweiz enligt nu gällande reglering bör dock få något mer tid för att anpassa sig till en eventuell situation utan garantipension. Det föreslås därför att de personer som har rätt att få garantipension utbetald i dessa länder för september 2022 ska kunna fortsätta få förmånen där i ytterligare tre månader, dvs. till utgången av december 2022.

Rätten till utbetalning av garantipension och garantipension till omställningspension i Förenade kungariket ska förlängas

Förenade kungarikets utträde ur EU innebär att personer bosatta i Förenade kungariket inte omfattas av den svenska lagstiftning som möjliggör utbetalning av garantipension och garantipension till omställningspension (nedan används samlingsnamnet garantipension) till personer bosatta inom EES eller i Schweiz. Fortsatt utbetalning av sådana förmåner till personer i Förenade kungariket möjliggörs i stället genom en tillfällig reglering i 4 a § lagen (2019:168) om sociala trygghetsförmåner efter det att Förenade kungariket har lämnat Europeiska unionen. Giltighetstiden för denna reglering har förlängts vid flera tillfällen, senast till utgången av september 2022 (prop. 2021/22:1 utg.omr. 11, bet. 2021/22:SfU2, rskr. 2021/22:104).

Bestämmelsen i 4 a § lagen om sociala trygghetsförmåner efter det att Förenade kungariket har lämnat Europeiska unionen innebär att det endast är personer som vid utträdestidpunkten den 31 januari 2020 hade rätt att få eller fick garantipension i Förenade kungariket som har en förlängd rätt att fortsätta få förmånerna utbetalda till Förenade kungariket. Regeringen angav i budgetpropositionen för 2021 (prop. 2020/21:1 utg.omr. 11 s. 102) att bedömningen av vilken tid som förlängningen ska avse när det gäller garantipensionärer bosatta i Förenade kungariket måste göras i förhållande till de villkor som gäller specifikt för personer i en gränsöverskridande situation med det landet. Det innebär att övervägandena vad gäller den tidsmässiga begränsningen bör göras i jämförelse med de rättigheter som främst följer av utträdesavtalet. Regeringen vidhöll denna inställning i budgetpropositionen för 2022 (prop. 2021/22:1 utg.omr. 11 s. 35). Det finns inte skäl att nu göra en annan bedömning i denna fråga.

Med hänvisning till utträdesavtalets konstruktion, att vissa personer genom avtalet har fått en förlängd rätt att få sociala trygghetsförmåner utbetalda, bedömde regeringen i budgetpropositionen för 2021 (prop. 2020/21:1 utg.omr. 11 s. 102–103) det lämpligt att även förlänga giltigheten av 4 a § lagen om sociala trygghetsförmåner efter det att Förenade kungariket har lämnat Europeiska unionen. Även denna bedömning vidhölls i budgetpropositionen för 2022 (prop. 2021/22:1 utg.omr. 11 s. 36). Grunderna för bedömningen är fortfarande relevanta och talar för ytterligare en förlängning.

Den tidsmässiga förlängning som föreslås för dem som är bosatta inom EES eller i Schweiz bör även gälla för fortsatt utbetalning av garantipension till personer bosatta i Förenade kungariket, dvs. till utgången av 2022. Det innebär att även personer som är bosatta i Förenade kungariket och som vid utträdestidpunkten hade rätt att få eller fick garantipension i det landet bör kunna få förmånen utbetalda även i fortsättningen, på motsvarande sätt som personer bosatta inom EES eller i Schweiz som för september 2022 har rätt att få förmånen i något av de länderna.

Förslagen att de tillfälliga bestämmelser som möjliggör fortsatt utbetalning av garantipension och garantipension till omställningspension till personer

bosatta inom EES, i Schweiz eller i Förenade kungariket förlängs i tre månader, fr.o.m. oktober t.o.m. december 2022 innebär ökade utgifter. Anslaget 1:1 Garantipension till ålderspension inom utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom föreslås därför ökas med 118 miljoner kronor.

Tillfälligt tilläggsbidrag till barnfamiljer inom bostadsbidraget med anledning av ökade levnadsomkostnader

Med anledning av den ekonomiska situation som barnfamiljer riskerade att hamna i till följd av coronapandemin som startade våren 2020 infördes under perioden juli t.o.m. december 2020 ett tillfälligt tilläggsbidrag till barnfamiljer inom bostadsbidraget. Det tillfälliga tilläggsbidraget infördes på nytt under perioden juli t.o.m. december 2021 med anledning av den fortsatta spridningen av covid-19. Bidraget hanterades av Försäkringskassan och hade samma konstruktion, målgrupp och omfattning som det bidrag som föreslås nu.

Den ekonomiska situation som har uppstått med anledning av händelserna i Sveriges närområde har bidragit till att många hushåll fått, eller riskerar att få, kraftigt höjda utgifter. Särskilt har priserna ökat för el, drivmedel och livsmedel. De negativa ekonomiska konsekvenserna för många hushåll av höjda priser med anledning av händelserna i Sveriges närområde uppstår efter en långdragen pandemi som har drabbat stora grupper i samhället, däribland barnhushåll.

Mot bakgrund av den försämrade ekonomiska situation som barnhushåll med låga inkomster har fått eller riskerar att få på grund av ökade levnadsomkostnader till följd av händelserna i Sveriges närområde föreslår regeringen att ett tillfälligt tilläggsbidrag till barnfamiljer med bostadsbidrag åter ska lämnas.

Bostadsbidraget är en träffsäker förmån för att nå hushåll med svag ekonomi. Av den anledningen är bostadsbidraget en lämplig förmån att använda för att ge ekonomiskt utsatta barnhushåll extra resurser. Boendekostnaden är den största enskilda utgiftsposten för många hushåll och för att minska risken att barnfamiljer inte kan betala sina boendekostnader är det lämpligt att under en begränsad tid åter förstärka bostadsbidraget till barnfamiljer med ett tilläggsbidrag. Förstärkningen ökar inte risken för skuldsättning inom bostadsbidragssystemet eftersom tilläggsbidraget inte ska omfattas av den slutliga avstämningen.

Även om bostadsbidraget är en inkomstprövad förmån som är fördelningsekonomiskt träffsäker, sett till vilka hushåll som är mottagare av bidraget, så är det ändå inte en förmån som når alla som har låga inkomster och som kan ha behov av ett ekonomiskt stöd på grund av kraftigt ökade levnadsomkostnader. För barnhushåll beror detta till stor del på de individuella inkomstgränserna som innebär att det är svårt för sammanboendehushåll att uppfylla villkoren och därmed kunna vara mottagare av bostadsbidrag. Villkoren för förmånen innebär också att hushåll utan barn där de vuxna är 29 år eller äldre inte har tillgång till bostadsbidraget.

Bostadsbidraget är en komplex förmån med många olika kvalifikationskrav och villkor som påverkar både rätten till förmånen och dess storlek. Förändringar som vidgar målgruppen eller omfattningen på bidraget för att göra det än mer träffsäkert har inte varit möjliga att genomföra under 2020 och 2021, och sådana förändringar bedöms inte heller vara möjliga att genomföra nu under 2022. Samtidigt är det angeläget att i närtid kunna ge ett extra ekonomiskt stöd till de barnhushåll som har de lägsta inkomsterna och små möjligheter att kortsiktigt minska sina utgifter eller öka sina inkomster.

Det bedöms som lämpligt att inom bostadsbidraget åter införa ett tidsbegränsat tilläggsbidrag för barnfamiljer som har låga inkomster. Tilläggsbidraget föreslås likt tidigare att lämnas som ett separat bidrag utanför beräkningen av det ordinarie bostadsbidraget. Det innebär att tilläggsbidraget inte ska beräknas efter en bidragsgrundande inkomst utan i stället ska betalas ut löpande med ett belopp som bestäms av en beräkningsfaktor kopplad till storleken på det ordinarie framräknade preliminära bostadsbidraget. Tilläggsbidraget beräknas således utifrån storleken på det preliminära bostadsbidraget som lämnas till barnfamiljen. Förslaget innebär att någon ansökan för att få tilläggsbidraget därmed inte behövs.

Tilläggsbidraget till barnfamiljer ska lämnas månadsvis med ett belopp som motsvarar 25 procent av det preliminära bostadsbidrag som lämnas för samma månad. Tilläggsbidraget ska inte ingå i den slutliga avstämningen av bostadsbidraget som görs efter det att beslut om slutlig skatt har meddelats för kalenderåret.

Bestämmelserna om tilläggsbidrag till barnfamiljer ska träda i kraft den 1 juli 2022 och gälla t.o.m. december 2022. Lagändringar som innebär att de nuvarande bestämmelserna om bostadsbidrag återinförs ska träda i kraft den 1 januari 2023.

Kostnaden beräknas bli ca 513 miljoner kronor. Anslaget 1:8 Bostadsbidrag inom utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn föreslås således öka med 513 miljoner kronor.

Ändrad beräkning av inkomsterna i statens budget

Regeringen föreslår att riksdagen godkänner en ändrad beräkning av inkomster i statens budget för 2022. Det är förslaget i propositionen om sänkt skatt på diesel inom jord-, skogs- och vattenbruk som påverkar två inkomsttitlar. Det är inkomsttitel 1433 Energiskatt oljeprodukter och inkomsttitel 1442 Koldioxidskatt oljeprodukter, båda under inkomsttitelgrupp 1430–1460 Skatt på energi och miljö. De båda inkomsttitlarna revideras ned med 220 miljoner kronor vardera till följd av förslaget om sänkt skatt på diesel inom jord-, skogs- och vattenbruk.

Ändringar avseende statens utgifter

Nedan redovisas propositionens förslag per utgiftsområde.

Utgiftsområde 1 Rikets styrelse

Ramen för utgiftsområde 1 Rikets styrelse ökas med 172 miljoner kronor 2022, enligt förslaget i propositionen.

Anslaget 1:1 Kungliga hov- och slottsstaten bör ökas med 38 miljoner kronor. Bakgrunden är att spridningen av sjukdomen covid-19 har inneburit att intäkterna från visningar av de kungliga slotten har minskat. För att mildra de ekonomiska konsekvenserna behövs ett stöd för uteblivna intäkter.

Anslaget 2:3 Riksdagens fastighetsanslag används bl.a. för kostnader för fastighetsförvärv i samband med Framtidens riksdagshus. Enligt vad som framgår av budgetpropositionen för 2022 visar planeringen för Framtidens riksdagshus att riksdagens fastigheter inte täcker behovet av lokaler och att det, som ett led i att säkra lokalbehovet, kan bli aktuellt med fastighetsförvärv (prop. 2021/22:1 utg.omr. 1 avsnitt 4.4.3). Anslagsändamålet ändrades till att även möjliggöra fastighetsförvärv i samband med Framtidens riksdagshus (prop. 2021/22:1 utg.omr. 1, bet. 2021/22:KU1, rskr. 2021/22:70). Riksdagsstyrelsen beslutade vid ett styrelsemöte den 15 december 2021 att uppdra åt riksdagsdirektören att genomföra förvärv i enlighet med Framtidens riksdagshus. Förvärvet förutsätter att riksdagsstyrelsens förslag till ändringsbudget godkänns av riksdagen. Det nu aktuella förvärvet avser fastigheten Cephalus 11 och planeras göras senast i september 2022.

Enligt lagen (2016:1091) om budget och ekonomiadministration för riksdagens myndigheter, förkortad BEA-lagen, ska anläggningstillgångar som används i verksamheten finansieras med lån medan mark ska finansieras med anslag. Riksdagen kan enligt BEA-lagen besluta att finansiering ska ske på annat sätt. Markvärdet utgör den större delen av kostnaden för det nu aktuella förvärvet och mark ska enligt BEA-lagen anslagsfinansieras. Fastigheten är i gott skick och behovet av verksamhetsanpassningar är i dagsläget oklart. Med anledning av detta och för att uppnå en enhetlig finansiering av fastigheten föreslår riksdagsstyrelsen att riksdagen godkänner att Riksdagsförvaltningen får finansiera förvärvet av fastigheten Cephalus 11 i dess helhet med anslag.

Köpeskillingen uppgår till 115 625 000 kronor. En större del av det redovisade anslagssparandet från 2021 beräknas tas i anspråk för förvärvet. För den del av förvärvet som inte finansieras med anslagssparande bör ytterligare medel tillföras. Anslaget bör därför ökas med 60 miljoner kronor.

Riksdagsförvaltningens investeringsplan för åren 2022–2024 godkändes av riksdagen i samband med behandlingen av budgetpropositionen för 2022 (prop. 2021/22:1 utg.omr. 1, bet. 2021/22:KU1, rskr. 2021/22:70). Prognosen för 2022 avseende vidmakthållande av befintliga investeringar har inte ändrats jämfört med budgeten för 2022. Riksdagsstyrelsen återkommer med en ny prognos i budgetpropositionen för 2023. Med anledning av förvärvet av fastigheten Cephalus 11 enligt ovan behöver investeringsplanen ändras. Ändringen innebär att prognosen för 2022 justeras när det gäller anskaffning och utveckling av nya investeringar. Mot denna bakgrund bör investeringsplanen för anslaget 2:3 Riksdagens fastighetsanslag godkännas som en riktlinje för Riksdagsförvaltningens fastighetsinvesteringar.

Investeringsplanen finns i den aktuella propositionen (prop. 2021/22:99 s. 160, tabell 9.1).

Regeringen föreslår att anslaget 5:1 Länsstyrelserna m.m. ökas med sammanlagt 76,5 miljoner kronor. Som en följd av att covid-19-lagen upphörde att gälla den 1 april 2022 och att något beslut om omsättningsstöd för mars 2022 inte har fattats kommer 50 miljoner kronor av redan beslutade medlen inte att behöva användas för länsstyrelsernas arbete med tillsyn samt hantering och kontroll av omsättningsstöden. Med anledning av den ryska invasionen av Ukraina, och dess påverkan på det svenska samhället, bedöms länsstyrelserna emellertid få ökade kostnader för samordning av inhämtning och förmedling av information samt för redovisning av lägesbilder till regeringen. Medlen kommer därför i stället att användas för detta.

Den säkerhetspolitiska utvecklingen i Sveriges närområde har medfört behov av att vidta åtgärder för att stärka det civila försvaret. Regeringen avser mot denna bakgrund att besluta om en ny struktur för samhällets krisberedskap och civilt försvar. För arbetet med dessa uppgifter bör anslaget 5:1 Länsstyrelserna m.m. tillföras 33 miljoner kronor. Vidare medför det drastiskt försämrade säkerhetspolitiska läget i Sveriges närområde behov av att förstärka länsstyrelsernas stöd till kommunernas arbete med civilt försvar. Anslaget bör därför ökas med 30 miljoner kronor. Regeringen avser att införa ett tillfälligt stöd riktat till företag som bedriver växthusodling samt till gris- och fjäderfäsektorerna. Regeringen avser vidare att ge länsstyrelserna i uppgift att hantera stödet. Anslaget bör därför ökas med 11 miljoner kronor.

Länsstyrelserna, särskilt i de nordliga länen, har fått en ökad ärendehantering med anledning av införandet av en konsultationsordning i frågor som rör det samiska folket och anslaget bör därför ökas med 2,5 miljoner kronor. Det finansieras genom att anslaget 3:1 Sametinget minskas med motsvarande belopp. Minskningen bedöms inte påverka den verksamhet som finansieras från anslaget 3:1 Sametinget.

Utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning

Ramen för utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning ökas med 14 miljoner kronor 2022, enligt regeringens förslag.

Regeringen föreslår att anslaget 1:2 Kammarkollegiet m.m. ökas med sammanlagt 4,25 miljoner kronor. Kammarkollegiet handlägger ärenden om ersättning i vissa fall till personer som insjuknat i narkolepsi till följd av vaccinering med vaccinet Pandemrix mot svininfluensan 2009–2010. Kammarkollegiets beslut i dessa ärenden kan överklagas till Statens skaderegleringsnämnd. För att täcka ökade kostnader för administration och medicinsk expertis i ärendena bör anslaget 1:2 Kammarkollegiet därför ökas med 1,75 miljoner kronor. Regeringen har i propositionen Idéburen välfärd föreslagit att en ny lag införs som innebär att idéburna organisationer som bedriver offentligt finansierad välfärdsverksamhet ska kunna registrera sig i ett särskilt register (prop. 2021/22:135). Regeringen avser att utse Kammarkollegiet till registreringsmyndighet enligt lagen. Uppbyggnaden av

registret väntas medföra vissa initiala kostnader och anslaget 1:2 Kammarkollegiet bör därför ökas med 2,5 miljoner kronor. Det finansieras delvis genom att anslaget 1:9 Statistiska centralbyrån minskas med 1 miljon kronor. Det finansieras även delvis genom att anslaget 1:15 Statens servicecenter minskas med 1,5 miljoner kronor. Minskningarna bedöms inte påverka den verksamhet som finansieras från anslagen 1:9 Statistiska centralbyrån och 1:15 Statens servicecenter.

Konjunkturinstitutets miljöekonomiska analyskapacitet behöver stärkas med anledning av det lagstiftningspaket på klimatområdet som presenterades av Europeiska kommissionen den 14 juli 2021. Kommissionens förslag är omfattande och kräver ingående analys för att säkerställa att Sveriges och EU:s klimatmål kan nås på ett kostnadseffektivt sätt. Anslaget 1:7 Konjunkturinstitutet bör därför ökas med 3 miljoner kronor.

Den säkerhetspolitiska utvecklingen i Sveriges närområde har medfört behov av att vidta åtgärder för att stärka det civila försvaret. Regeringen avser mot denna bakgrund att besluta om en ny struktur för samhällets krisberedskap och civilt försvar. Inom ramen för denna struktur kommer Finansinspektionen att få ytterligare uppgifter. Anslaget 1:11 Finansinspektionen bör därför ökas med 2 miljoner kronor.

Riksgäldskontoret fick den 1 januari 2022 nya uppgifter i samband med att ändringar i lagen (2010:950) om ansvar och ersättning vid radiologiska olyckor samt den nya förordningen (2021:1142) om ansvar och ersättning vid radiologiska olyckor trädde i kraft. De nya reglerna infördes med anledning av Sveriges ratificering av ändringsprotokollen till Pariskonventionen om skadeståndsansvar på atomenergins område och dess tilläggskonvention. Den nya lagstiftningen innebär att Riksgäldskontoret får ett tillsyns- och prövningsansvar av anläggningshavares och transportörers ekonomiska säkerhet vid händelse av radiologiska olyckor, vilket medför ökade kostnader för myndigheten. Riksgäldskontoret får ta ut avgifter, som dock inte disponeras av myndigheten, för prövning och tillsyn. Anslaget 1:12 Riksgäldskontoret bör därför ökas med 6 miljoner kronor. Det finansieras genom att anslaget 1:4 Sanering och återställning av förorenade områden inom utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård minskas med motsvarande belopp. Minskningen bedöms inte påverka den verksamhet som finansieras från anslaget.

Regeringen föreslår att anslaget 1:15 Statens servicecenter minskas med sammanlagt 500 000 kronor. Den säkerhetspolitiska utvecklingen i Sveriges närområde har medfört behov av att vidta åtgärder för att stärka det civila försvaret. Regeringen avser mot denna bakgrund att besluta om en ny struktur för samhällets krisberedskap och civilt försvar. Inom ramen för denna struktur kommer Statens servicecenter att få ytterligare uppgifter. Anslaget 1:15 Statens servicecenter bör därför ökas med 1 miljon kronor. För att finansiera ökningen av anslaget 1:2 Kammarkollegiet minskas anslaget 1:15 Statens servicecenter med 1,5 miljoner kronor. Minskningen bedöms inte påverka den verksamhet som finansieras från anslaget.

Staten har en möjlighet att förvärva fastigheterna Solna Ulriksdal 2:1 och Sollentuna Helenelund 7:1, som är värderade till sammanlagt 1,6 miljarder kronor. På fastigheterna bedrivs polisiär verksamhet. Regeringen anser att det är av stor vikt för utvecklingen av denna verksamhet att säkra tillgången till fastigheterna. Förvärv genom köp eller byte och försäljning ska enligt 8 kap. 7 § budgetlagen (2011:203) genomföras affärsmässigt, om inte särskilda skäl talar mot det. Det aktuella förvärvet är avsett att genomföras utan att objekten kommer ut till försäljning på marknaden. Det pris staten betalar kan därmed komma att överstiga marknadsvärdet. Eftersom fastigheternas värde är betydande, och det är fråga om belopp som avviker från beräknat marknadsvärde, bör riksdagens godkännande av förvärvet inhämtas. Behovet av fastigheterna inom den polisiära verksamheten utgör enligt regeringen skäl att förvärva dessa till ett pris som överstiger marknadsvärdet. Anskaffningskostnaderna bedöms rymmas inom den låneram som riksdagen har beslutat för Fortifikationsverkets investeringar i fastigheter och markanläggningar för 2022. Regeringen anser mot denna bakgrund att riksdagen bör godkänna att regeringen under 2022 förvärvar fastigheterna Solna Ulriksdal 2:1 och Sollentuna Helenelund 7:1 för sammanlagt 1,81 miljarder kronor.

Utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution

Ramen för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution ökas med 2 miljoner kronor 2022, enligt regeringens förslag.

Den säkerhetspolitiska utvecklingen i Sveriges närområde har medfört behov av att vidta åtgärder för att stärka det civila försvaret. Regeringen avser mot denna bakgrund att besluta om en ny struktur för samhällets krisberedskap och civilt försvar. Inom ramen för denna struktur kommer Skatteverket att få ytterligare uppgifter. Anslaget 1:1 Skatteverket bör därför ökas med 2 miljoner kronor. Skatteverket fick t.o.m. 2019 använda medel från anslaget 1:15 Statens servicecenter inom utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning för lokal statlig service. Den 1 juni 2019 tog Statens servicecenter över ansvaret för servicekontoren. Skatteverket har alltså kostnader som hänförs till semesterlöneskulden för verksamheten vid servicekontoren. Anslaget 1:1 Skatteverket bör därför även få användas för kostnader för statliga servicekontor som kvarstår sedan 2019.

Utgiftsområde 4 Rättsväsendet

Ramen för utgiftsområde 4 Rättsväsendet ökas med 80 miljoner kronor 2022, enligt regeringens förslag.

Den säkerhetspolitiska utvecklingen i Sveriges närområde har medfört behov av att vidta åtgärder för att stärka det civila försvaret. Regeringen avser mot denna bakgrund att besluta om en ny struktur för samhällets krisberedskap och civilt försvar. Inom ramen för denna struktur kommer Polismyndigheten att få ytterligare uppgifter. Anslaget 1:1 Polismyndigheten bör därför ökas med 2 miljoner kronor.

Det säkerhetspolitiska läget i Sveriges närområde har försämrats drastiskt. Det är av största vikt att Säkerhetspolisen kan möta en mer komplex hotbild och säkerställa en fortsatt hög operativ förmåga. För att myndigheten ska kunna vidta nödvändiga beredskapsåtgärder och stärka arbetet med att reducera hot och sårbarheter bör anslaget 1:2 Säkerhetspolisen tillföras 20 miljoner kronor.

Den säkerhetspolitiska utvecklingen i Sveriges närområde har medfört behov av att vidta åtgärder för att stärka det civila försvaret. Regeringen avser mot denna bakgrund att besluta om en ny struktur för samhällets krisberedskap och civilt försvar. Inom ramen för denna struktur kommer Åklagarmyndigheten, Domstolsverket och Kriminalvården att få ytterligare uppgifter. Anslagen 1:3 Åklagarmyndigheten, 1:5 Sveriges Domstolar och 1:6 Kriminalvården bör därför ökas med 1 miljon kronor vardera.

Anslaget 1:17 Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet, gränsförvaltning och visering används för utgifter för verksamhet som bedrivs inom ramen för fonden för inre säkerhet och fonden för integrerad gränsförvaltning, instrumentet för gränsförvaltning och visering, samt för administration. Verksamheten bedrivs utifrån nationella program, som huvudsakligen omfattar fleråriga projekt med finansiering från fonden för inre säkerhet och fonden för integrerad gränsförvaltning. Under 2021 fanns inte förutsättningar att börja ingå åtaganden inom programperioden 2021–2027. Därför avses två utlysningar genomföras under 2022 i stället för en, som tidigare var planerat. Det väntas medföra ett ökat antal beslut om medel till fleråriga projekt, vilket innebär en ökning av utestående åtaganden jämfört med vad som tidigare var beräknat. Bemyndigandet som är kopplat till anslaget 1:17 Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet, gränsförvaltning och visering bör därför ökas med 107 miljoner kronor.

Utgiftsområde 5 Internationell samverkan

Ramen för utgiftsområde 5 Internationell samverkan ökas med 90 miljoner kronor 2022, enligt regeringens förslag.

Anslaget 1:1 Avgifter till internationella organisationer används för utgifter för avgifter avseende Sveriges medlemskap i internationella organisationer, främst Förenta nationerna (FN), Europarådet, Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE), Nordiska ministerrådet och Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD). Utgifterna på anslaget påverkas av såväl valutakursförändringar som antalet freds- och säkerhetsfrämjande insatser. På grund av den försvagade kronkursen förväntas utgifterna för Sveriges avgifter bli högre än vad som tidigare beräknats. Anslaget 1:1 Avgifter till internationella organisationer bör därför ökas med 90 miljoner kronor.

Utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap

Ramen för utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap ökas med 411 miljoner kronor 2022, enligt regeringens förslag.

För att finansiera ökningen av anslaget 1:5 Statens geotekniska institut inom utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik och delvis finansiera ökningen av anslaget 1:9 Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut inom utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård, minskas anslaget 2:2 Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor med 2 miljoner kronor. Minskningen bedöms inte påverka de åtgärder som finansieras från anslaget.

Regeringen föreslår att anslaget 2:4 Krisberedskap ökas med sammanlagt 236 miljoner kronor. Det drastiskt försämrade säkerhetspolitiska läget i Sveriges närområde har medfört behov av att vidta åtgärder för att stärka det civila försvaret. Kommunernas och regionernas arbete med krisberedskap och civilt försvar behöver utvecklas och stärkas. Anslaget bör därför ökas med 100 miljoner kronor. Det finns även behov av att förstärka skyddet av civilbefolkningen. Bland annat behöver medel tillföras för bidrag till upprustning av befintliga stora befolkningsskyddsrum och för ljudsändare av utomhusvarningssystem. Anslaget bör därför ökas med 91 miljoner kronor. Det finns även behov av förstärkningsresurser som kan användas inom kommunal räddningstjänst. Anslaget bör därför ökas med 17 miljoner kronor. Totalförsvarets forskningsinstituts arbete med beredskapsdiagnostik, vilket utgör en del av den nationella laboratorieberedskapen, behöver stärkas. Anslaget bör därför ökas med 3 miljoner kronor. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) stöd till andra aktörers utveckling av alternativa ledningsplatser behöver stärkas. Anslaget bör därför ökas med 25 miljoner kronor.

Anslaget 2:5 Ersättning till SOS Alarm Sverige AB för alarmeringstjänst enligt avtal används för att finansiera ersättning från staten till SOS Alarm Sverige AB enligt avtal. Antalet samtal till både det nationella nödnumret 112 och informationsnumret 113 13 har ökat över tid, vilket medfört att svarstiderna blivit längre. Vidare medför det drastiskt försämrade säkerhetspolitiska läget behov av att ytterligare förstärka bolagets förmåga att ta emot och förmedla nödsamtal samt besvara frågor från allmänheten. Anslaget bör därför ökas med 25 miljoner kronor.

Regeringen föreslår att anslaget 2:6 Myndigheten för samhällsskydd och beredskap ökas med sammanlagt 130 miljoner kronor. MSB bör genomföra särskilda kommunikationsinsatser för att förbättra beredskapen hos allmänheten. Anslaget bör därför ökas med 60 miljoner kronor. Vidare bör den uppdragsersättning som betalas till ideella organisationer för att öka den enskildes förmåga att förebygga och hantera olyckor, allvarliga händelser och kriser höjas. Anslaget bör därför ökas med 10 miljoner kronor. Enskildas medvetenhet och kunskap om informations- och cybersäkerhet behöver öka. MSB bör därför, i samverkan med Polismyndigheten, genomföra en nationell informationskampanj som riktar sig till allmänheten och till företagare.

Anslaget bör därför ökas med 40 miljoner kronor. Det stöd som MSB lämnar inom informations- och cybersäkerhet behöver stärkas. Myndigheten bör därför utveckla det användarstöd som den lämnar. Myndigheten bör även stärka CERT-SE, dvs. den funktion som har till uppgift att stödja samhället i arbetet med att hantera och förebygga it-incidenter, samt vidta åtgärder som stärker förmågan att stå emot cyberattacker. Anslaget bör därför ökas med 15 miljoner kronor. Regeringen avser att besluta om en ny struktur för samhällets krisberedskap och civilt försvar. MSB kommer att få ytterligare uppgifter inom ramen för denna struktur. Anslaget bör därför ökas med 2 miljoner kronor. Slutligen behöver myndighetens operativa förmåga vad gäller förstärkningsresurser som kan stödja en insats där farliga ämnen är inblandade stärkas. Anslaget bör därför ökas med 3 miljoner kronor.

Den drastiskt försämrade säkerhetspolitiska läget i Sveriges närområde har medfört behov av att öka enskildas medvetenhet och kunskap om otillbörlig informationspåverkan och annan vilseledande information. Myndigheten för psykologiskt försvar bör mot den bakgrunden genomföra en informationskampanj i syfte att öka allmänhetens förmåga att stå emot otillbörlig informationspåverkan. Anslaget 2:8 Myndigheten för psykologiskt försvar bör därför ökas med 10 miljoner kronor.

Det drastiskt försämrade säkerhetspolitiska läget i Sveriges närområde har medfört behov av att vidta åtgärder för att stärka det civila försvaret. Strålskyddsberedskapen bör därför förstärkas och vissa investeringar för det civila försvaret bör tidigareläggas. Det finns också behov av att säkerställa att Strålsäkerhetsmyndigheten kan ersätta kostnader för hantering av samtal från allmänheten till informationsnumret 113 13 i händelse av en radiologisk olycka eller utsläpp i Sverige eller utomlands. Anslaget 3:1 Strålsäkerhetsmyndigheten bör därför ökas med 12 miljoner kronor.

Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd

Ramen för utgiftsområde 7 Internationellt bistånd ska vara oförändrad 2022, enligt regeringens förslag.

Den del av verksamheten vid utlandsmyndigheterna som Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida) svarar för påverkas av den svenska kronans växelkurs. Med de slutliga beräkningarna av valutakursförändringarna under 2021 som grund bedöms Sidas del av kostnaderna för utlandsmyndigheterna bli lägre än vad som tidigare beräknats. Anslaget 1:2 Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida) bör därför minskas med 13,774 miljoner kronor. För att upprätthålla den biståndsram som riksdagen fastställt till 1 procent av den vid budgeteringstillfället beräknade bruttonationalinkomsten för 2022 behöver anslaget 1:1 Biståndsverksamhet tillföras ytterligare medel. Anslaget 1:1 Biståndsverksamhet bör därför ökas med 13,774 miljoner kronor.

År 2003 inrättades ett partnerskap mellan Europa och utvecklingsländer inom området klinisk prövning (EDCTP). Efter beslut av regeringen bidrog Sverige genom Sida under åren 2006–2013 med ca 95 miljoner kronor i

biståndsmedel till den första fasen av partnerskapet (EDCTP1), och bidrar 2013–2023 med 25 miljoner kronor per år till den andra fasen (EDCTP2). Inom ramen för EU:s forsknings- och innovationsprogram 2021–2027 har Europeiska unionens råd antagit förordning (EU) 2021/2085 av den 19 november 2021 om bildande av gemensamma företag inom ramen för Horisont Europa och om upphävande av förordningarna (EG) nr 219/2007, (EU) nr 557/2014, (EU) nr 558/2014, (EU) nr 559/2014, (EU) nr 560/2014, (EU) nr 561/2014 och (EU) nr 642/2014. Målet med de gemensamma företagen är bl.a. att i Afrika söder om Sahara fortsätta främja utveckling och användning av ny eller förbättrad medicinsk teknik. De ska också stärka forsknings- och innovationsbaserad kapacitet för att bekämpa infektionssjukdomar, främja partnerskap inom global hälsorforskning samt underlätta samordning mellan europeiska och afrikanska finansiärers, institutioners och myndigheters globala hälsostrategier. Inför genomförandet av det andra programmet bildades stiftelsen EDCTP Association med säte i Haag (Nederländerna) som tillsammans med EU, företrädd av Europeiska kommissionen, utgör medlemmar i partnerskapets tredje fas (EDCTP3). De europeiska länderna deltar i EDCTP3 genom medlemskap i EDCTP Association via medfinansiering av EDCTP3. Erfarenheterna av medverkan i EDCTP1 och EDCTP2 är positiva. Därför bör Sveriges och Sidas engagemang i EDCTP fortsätta under EDCTP3, som förutses pågå 2022–2031. Mot denna bakgrund bör riksdagen godkänna att regeringen under 2022 beslutar om deltagande i det gemensamma företag som inrättats för ändamålet. De ekonomiska åtaganden som följer av ett deltagande i EDCTP3 avses ingås med högst 25 miljoner kronor per år med stöd av det beställningsbemyndigande som finns för anslaget 1:1 Biståndsverksamhet.

Utgiftsområde 8 Migration

Ramen för utgiftsområde 8 Migration ökas med 10,3 miljarder kronor 2022, enligt regeringens förslag.

Anslaget 1:2 Ersättningar och bostadskostnader används för utgifter för stöd till asylsökande och övriga kategorier som omfattas av lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl., statsbidrag till kommuner och regioner samt boende för asylsökande. Rysslands invasion av Ukraina och EU:s aktivering av rådets direktiv 2001/55/EG av den 20 juli 2001 om miniminormer för att ge tillfälligt skydd vid massiv tillströmning av fördrivna personer och om åtgärder för att främja en balans mellan medlemsstaternas insatser för att ta emot dessa personer och bära följderna av detta (massflyktsdirektivet) innebär att ett stort antal personer söker och förväntas söka skydd i Sverige. I nuläget bedöms att ca 76 000 personer på flykt från Ukraina kommer att söka skydd i Sverige under 2022. Till följd av detta förväntas utgifterna för ersättningar till kommuner och regioner och för Migrationsverkets boenden bli högre än beräknat. Anslaget bör därför ökas med 9,8 miljarder kronor. I enlighet med befintligt regelverk och OECD:s

riktlinjer kommer avsevärda delar av de utökade kostnaderna att avräknas från biståndet under 2022.

Ett stort antal personer söker skydd i Sverige till följd av Rysslands invasion av Ukraina och EU:s aktivering av massflyktsdirektivet. Med anledning av detta ställer många kommuner om delar av sin verksamhet för att hantera att personer från Ukraina som söker skydd i Sverige bor i kommunen. Detta kan innebära ökade kostnader för kommunerna som inte har kunnat förutses. Ett nytt anslag 1:9 Tillfälligt stöd till kommuner med anledning av kriget i Ukraina bör därför föras upp på statens budget med 500 miljoner kronor. Anslaget bör få användas för statsbidrag till kommuner för kostnader som avser mottagandet av personer som har beviljats tillfälligt skydd i Sverige på flykt från Ukraina.

Utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg

Ramen för utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg ökas med 1,7 miljarder kronor 2022, enligt regeringens förslag.

Den säkerhetspolitiska utvecklingen i Sveriges närområde har medfört behov av att vidta åtgärder för att stärka det civila försvaret. Regeringen avser mot denna bakgrund att besluta om en ny struktur för samhällets krisberedskap och civilt försvar. Inom ramen för denna struktur kommer Socialstyrelsen att få ytterligare uppgifter. Anslaget 1:1 Socialstyrelsen bör därför ökas med 2 miljoner kronor.

Regeringen föreslår att anslaget 1:6 Bidrag till folkhälsa och sjukvård ökas med sammanlagt 1,736 miljarder kronor.

Regeringen och SKR ingick den 22 december 2021 en överenskommelse om genomförande av vaccinering mot covid-19 som förutsätter att riksdagen avsätter tillräckliga medel för ändamålet under 2022. Enligt överenskommelsen ersätter staten regionerna bl.a. med ett schablonbelopp per given dos vaccin som ges i enlighet med Folkhälsomyndighetens rekommendationer och prioritetsordning. För närvarande rekommenderar Folkhälsomyndigheten en fjärde dos vaccin till äldre personer, de som bor på särskilt boende för äldre, personer med hemtjänst och personer med nedsatt immunförsvar. För att staten ska kunna ersätta regionerna för vaccinationer om Folkhälsomyndigheten skulle utöka sin rekommendation om en fjärde dos till att gälla hela den vuxna befolkningen behöver anslaget 1:6 Bidrag till folkhälsa och sjukvård tillföras 1,2 miljarder kronor.

Medel från anslaget 1:6 Bidrag till folkhälsa och sjukvård används även för att betala ut ersättning till personer som insjuknat i narkolepsi till följd av vaccinering med vaccinet Pandemrix mot svininfluensan 2009–2010 i enlighet med lagen (2016:417) om statlig ersättning till personer som insjuknat i narkolepsi efter pandemivaccinering. Tidigare betalades ersättningen ut från läkemedelsförsäkringen. Till följd av att taket för totala utbetalningar från läkemedelsförsäkringen har nåtts har staten tagit över ansvaret att lämna ersättning tidigare än beräknat. Detta har medfört att statens utbetalningar av ersättning har ökat. Anslaget bör därför ökas med 14 miljoner kronor.

Regeringen genomför insatser för att åstadkomma en långsiktigt hållbar finansiering av läkemedel. Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket ska vidta kostnadsdämpande åtgärder i fråga om läkemedel som ingår i läkemedelsförmånerna och samtidigt säkerställa prisdynamik och fortsatt god tillgång till läkemedel i Sverige. Anslaget bör därför ökas med 8 miljoner kronor.

Hälso- och sjukvårdens kapacitet har under de senaste åren blivit alltmer ansträngd, vilket lett till sämre tillgänglighet för patienterna. Det har också resulterat i en ökad beläggningsgrad och högre belastning på vårdavdelningarna, inklusive akutmottagningarna. En anledning till att antalet vårdplatser inte kan utökas är bristen på sjuksköterskor. För att öka kapaciteten i vården genom att bl.a. anställa fler sjuksköterskor, förbättra arbetsmiljön inom vården och utöka antalet vårdplatser inklusive intensivvårdsplatser, behöver anslaget tillföras ytterligare medel. Anslaget bör därför ökas med 500 miljoner kronor.

Läkemedelsverkets roll under pandemin har varit central både nationellt och på EU-nivå. Myndigheten har bl.a. utrett flera vacciner och läkemedel mot covid-19. Arbetet har krävt mobilisering av personella resurser. Därutöver har arbetet med att vaccinera hela den svenska befolkningen mot covid-19 medfört att antalet misstänkta biverkningsrapporter som kommit till Läkemedelsverket blivit betydligt större än tidigare. Det stora inflödet misstänkta biverkningar har fortsatt under 2022. För att säkerställa att den del av myndighetens arbete som är kopplad till vaccin mot covid-19 kan fortsätta med samma höga kvalitet även framöver behöver anslaget tillföras ytterligare medel. Anslaget 1:6 Bidrag till folkhälsa och sjukvård bör därför ökas med 15 miljoner kronor. Det finansieras delvis genom att anslaget 2:3 Bidrag till WHO minskas med 5 miljoner kronor. Minskningen bedöms inte påverka den verksamhet som finansieras från anslaget. För att finansiera ökningen av anslaget 1:16 Omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag inom utgiftsområde 24 Näringsliv minskas anslaget 1:6 Bidrag till folkhälsa och sjukvård med 1 miljon kronor.

Anslaget 4:5 Stimulansbidrag och åtgärder inom äldreområdet används bl.a. för utgifter för att genom riktade insatser ge bättre förutsättningar för en ökad bemanning och kvalitet i omsorgen och främja ett hållbart arbetsliv inom vård och omsorg. Inom ramen för anslaget betalas statsbidrag ut för de initiativ inom äldreområdet som framgår av finansutskottets betänkande för ökad kvalitet inom vård och omsorg om äldre (bet. 2020/21:FiU46, rskr. 2020/21:237). Det prestationsbaserade stödet för att minska andelen timanställningar inom äldreomsorgen och stödet för att utöka sjuksköterskebemanningen inom äldreomsorgen betalas ut till kommunerna året efter genomförd prestation. För att kunna ingå ekonomiska åtaganden för dessa insatser bör bemyndigandet ökas med 2,997 miljarder kronor.

Utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning

Ramen för utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning ökas med 5,8 miljarder kronor 2022, enligt regeringens förslag.

Anslaget 1:7 Ersättning för höga sjuklönekostnader används för utgifter för sjuklönekostnader enligt lagen (1991:1047) om sjuklön. Efter förslag i propositionen Extra ändringsbudget för 2022 – Ersättningar på sjukförsäkringsområdet, stöd till företag, medel för testning och smittspårning samt andra åtgärder med anledning av coronaviruset ökades anslaget med 7 125 miljoner kronor till följd av återinförande av ersättning för kostnader för sjuklön utöver det normala och slopat krav på läkarintyg t.o.m. mars 2022 (prop. 2021/22:86, bet. 2021/22:FiU16, rskr. 2021/22:139). Med anledning av spridningen av covid-19 infördes särskilda regler som innebar att staten fram till utgången av mars 2022 ersatte arbetsgivarna för sjuklönekostnader över den normala nivån. De inrapporterade sjuklönekostnaderna har blivit högre än vad som tidigare beräknats. Anslaget 1:7 Ersättning för höga sjuklönekostnader bör därför ökas med 5,8 miljarder kronor.

Den säkerhetspolitiska utvecklingen i Sveriges närområde har medfört behov av att vidta åtgärder för att stärka det civila försvaret. Regeringen avser mot denna bakgrund att besluta om en ny struktur för samhällets krisberedskap och civilt försvar. Inom ramen för denna struktur kommer Försäkringskassan att få ytterligare uppgifter. Anslaget 2:1 Försäkringskassan bör därför ökas med 2 miljoner kronor.

Utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom

Ramen för utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom ökas med 4,2 miljarder kronor 2022, enligt regeringens förslag.

Regeringen föreslår i propositionen att grundnivån för garantipension ska höjas med 1 000 kronor per månad. Bestämmelserna om höjning föreslås träda i kraft den 15 juli 2022 men tillämpas fr.o.m. den 1 augusti 2022. Förslaget innebär ökade utgifter för garantipension. Anslaget 1:1 Garantipension till ålderspension bör därför ökas med 3,566 miljarder kronor. Anslaget beräknas öka med 9,662 miljarder kronor 2023, 9,779 miljarder kronor 2024 och 10,317 miljarder kronor fr.o.m. 2025.

Regeringen föreslår vidare att de tillfälliga bestämmelser som möjliggör fortsatt utbetalning av garantipension och garantipension till omställningspension till personer bosatta inom EES, i Schweiz eller i Förenade kungariket förlängs i tre månader, fr.o.m. oktober t.o.m. december 2022. Förlängningen innebär ökade utgifter. Anslaget 1:1 Garantipension till ålderspension bör därför ökas med 118 miljoner kronor.

Sammantaget bör anslaget 1:1 Garantipension till ålderspension ökas med 3,684 miljarder kronor.

Regeringen föreslår i propositionen att bostadstillägget till pensionärer ska höjas med 100 kronor per månad och att fribeloppen i bostadstillägget ska

höjas med 1 000 kronor per månad. Bestämmelserna om höjning föreslås träda i kraft den 15 juli 2022 men tillämpas fr.o.m. den 1 augusti 2022. Förslagen innebär ökade utgifter för bostadstillägg till pensionärer. Anslaget 1:3 Bostadstillägg till pensionärer bör därför ökas med 398 miljoner kronor. Anslaget beräknas öka med 982 miljoner kronor 2023, 976 miljoner kronor 2024 och 1 023 miljoner kronor fr.o.m. 2025.

Förslaget i propositionen att garantipensionen och bostadstillägget till pensionärer ska höjas innebär minskade utgifter för äldreförsörjningsstöd. Anslaget 1:4 Äldreförsörjningsstöd bör därför minskas med 57 miljoner kronor. Anslaget beräknas minska med 178 miljoner kronor 2023, 135 miljoner kronor 2024 och 121 miljoner kronor fr.o.m. 2025.

Förslaget i propositionen att garantipensionen och bostadstillägget till pensionärer ska höjas innebär ökade administrationskostnader för Pensionsmyndigheten. Anslaget 2:1 Pensionsmyndigheten bör därför ökas med 165 000 000 kronor.

Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn

Ramen för utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn ökas med 1,7 miljarder kronor 2022, enligt regeringens förslag.

Anslaget 1:1 Barnbidrag används för utgifter för allmänna barnbidrag, flerbarnstillägg och förlängt barnbidrag. Anslaget får även användas för utgifter för tilläggsbelopp vid familjeförmåner. I budgetpropositionen för 2022 saknades av förbiseende delar av det anslagsändamål som skulle ha funnits med (prop. 2021/22:1 utg.omr. 12). Ändamålet bör därför ändras så att det omfattar även utgifter enligt lagen (2010:111) om införande av socialförsäkringsbalken samt så att hänvisningar görs till socialförsäkringsbalken och till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen.

Som en följd av hög smittspridning av bl.a. covid-19 har utgifterna för tillfällig föräldrapenning och graviditetspenning varit betydligt högre än vad som tidigare beräknats. Utgifterna förväntas fortsätta att ligga på en hög nivå. Anslaget 1:2 Föräldraförsäkring bör därför ökas med 1,140 miljarder kronor.

Regeringen föreslår i den aktuella propositionen ett tillfälligt tilläggsbidrag till barnfamiljer som har, eller senare under 2022 kommer att ha, rätt till bostadsbidrag. Tilläggsbidraget innebär ökade utgifter. Anslaget 1:8 Bostadsbidrag bör därför ökas med 513 miljoner kronor.

Utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering

Ramen för utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering ökas med 30 miljoner kronor 2022, enligt regeringens förslag.

Med anledning av det kraftigt ökade mottagandet av personer som har beviljats tillfälligt skydd i Sverige på flykt från Ukraina har behovet av lokala insatser för att bl.a. skapa nätverk, stödja språkinläring och ge socialt stöd ökat. Anslaget 1:1 Etableringsåtgärder bör därför ökas med 30 miljoner kronor.

Till följd av riksdagens beslut om statens budget för 2022 ska Delegationen mot segregation upphöra som myndighet senast den 31 december 2022 (bet. 2021/22:AU1, rskr. 2021/22:106). Regeringen har mot denna bakgrund gett myndigheten i uppdrag att förbereda avvecklingen (A2021/02363). Avvecklingen innebär merkostnader som inte ryms inom anvisade medel. Anslaget 4:2 Delegationen mot segregation bör därför ökas med 10,5 miljoner kronor. Det finansieras genom att anslaget 4:1 Åtgärder mot segregation minskas med motsvarande belopp.

Utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv

Ramen för utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv ökas med 51 miljoner kronor 2022, enligt regeringens förslag.

Regeringen föreslår att anslaget 1:1 Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader ökas med sammanlagt 51 miljoner kronor. Regeringen arbetar för att införa etableringsjobb under första halvåret 2022. Genom reformen ska fler nyanlända och långtidsarbetslösa kunna få ett jobb och etablera sig på arbetsmarknaden. För att främja den fortsatta implementeringen bör anslaget 1:1 Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader ökas med 50 miljoner kronor. Vidare har den säkerhetspolitiska utvecklingen i Sveriges närområde medfört behov av att vidta åtgärder för att stärka det civila försvaret. Regeringen avser mot denna bakgrund att besluta om en ny struktur för samhällets krisberedskap och civilt försvar. Inom ramen för denna struktur kommer Arbetsförmedlingen att få ytterligare uppgifter. Anslaget 1:1 Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader bör därför ökas med 1 miljon kronor.

Anslaget 2:1 Arbetsmiljöverket används för Arbetsmiljöverkets förvaltningsutgifter och utgifter för bidrag till myndigheter samt statsbidrag till arbetsmarknadens parter för arbete mot arbetslivskriminalitet. För att genomföra Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/1937 av den 23 oktober 2019 om skydd för personer som rapporterar om överträdelse av unionsrätten (visselblåsardirektivet) har regeringen beslutat om förordningen (2021:949) om statsbidrag för information och rådgivning om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden. Regeringen anser också att ett statsbidrag till arbetsmarknadens parter och ideella organisationer för information och rådgivning är nödvändigt för att genomföra visseblåsardirektivet. Anslaget 2:1 Arbetsmiljöverket bör därför även få användas för utgifter för statsbidrag till arbetsmarknadens parter och ideella organisationer för information och rådgivning till personer som omfattas av lagen (2021:890) om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden.

Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning

Ramen för utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning ökas med 89 miljoner kronor 2022, enligt regeringens förslag.

Den säkerhetspolitiska utvecklingen i Sveriges närområde har medfört behov av att vidta åtgärder för att stärka det civila försvaret. Regeringen avser mot denna bakgrund att besluta om en ny struktur för samhällets krisberedskap och civilt försvar. Inom ramen för denna struktur kommer Statens skolverk att få ytterligare uppgifter. Anslaget 1:1 Statens skolverk bör därför ökas med 1 miljon kronor.

Statsbidraget till kommuner för kvalitetshöjande åtgärder inom förskolan beviljas per kalenderår (bidragsår) och Statens skolverk ska besluta bidragsramar för kommunerna. Kommunerna behöver information om bidragsramarnas storlek och Skolverket fattar därför beslut om bidragsramarna året före bidragsåret. I samband med riksdagens beslut om statens budget för 2022 beräknades anslaget ökas med 800 miljoner kronor 2023 för en utökning av statsbidraget för kvalitetshöjande åtgärder inom förskolan (bet. 2021/22:UbU1, rskr. 2021/22:108). För att kunna fatta beslut om bidragsramar under 2022 behöver bemyndigandet ökas med ett belopp motsvarande den beräknade ökningen av anslaget. Bemyndigandet för anslaget 1:7 Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet, m.m. bör därför ökas med 800 miljoner kronor.

Anslaget 1:8 Bidrag till viss verksamhet inom skolväsendet, m.m. används bl.a. för utgifter för statsbidrag för barn och ungdomar som inte är folkbokförda i Sverige. På grund av en hög efterfrågan på medel från anslaget, bl.a. för barn och ungdomar som inte är folkbokförda i Sverige, förväntas de utgifter som anslaget får användas för öka mer än beräknat. Anslaget 1:8 Bidrag till viss verksamhet inom skolväsendet, m.m. bör därför ökas med 30 miljoner kronor.

Efter förslag i budgetpropositionen för 2022 ökades anslaget 1:19 Statligt stöd till yrkeshögskoleutbildning med anledning av att privata utbildningsanordnare inom yrkeshögskolan och konst- och kulturutbildningar fått ökade kostnader för mervärdesskatt (prop. 2021/22:1 utg.omr. 16, bet. 2021/22:UbU1, rskr. 2021/22:108). Deras kostnader för mervärdesskatt för 2022 bedöms dock bli högre än beräknat. Anslaget 1:19 Statligt stöd till yrkeshögskoleutbildning bör därför ökas med 43 miljoner kronor.

Med anledning av spridningen av covid-19 under 2021 begränsades antalet skrivande vid högskoleprovet. För att möjliggöra för fler att skriva högskoleprovet har Universitets- och högskolerådet fattat beslut om att provet ska genomföras vid två tillfällen under våren 2022. Det medför ökade kostnader för bl.a. lokaler, personal och distribution av prov. Anslaget 2:64 Särskilda utgifter inom universitet och högskolor bör därför ökas med 15 miljoner kronor.

Anslaget 3:1 Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation används bl.a. för bidrag till ett konsortium för konstruktion och drift av European Spallation Source (ESS). Fördyringar avseende konstruktionen av anläggningen ESS har medfört likviditetsbrist hos konsortiet. En tidigare lagd bidragsutbetalning 2022 möjliggör för ESS att kortsiktigt hantera den uppkomna situationen. Anslaget 3:1 Vetenskapsrådet: Forskning och

forskningsinformation bör därför ökas med 300 miljoner kronor. Det finansieras genom att anslaget 1:17 Statligt stöd till vuxenutbildning minskas med motsvarande belopp. Minskningen bedöms inte påverka den verksamhet som finansieras från anslaget.

Sverige har hittills betalat ut bidrag till konsortiet ESS som uppgår till ca 7,2 miljarder kronor för konstruktion och initial drift av anläggningen, varav ca 5,8 miljarder kronor från anslaget 3:1 Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation. För att konsortiet ska kunna hantera den likviditetsbrist som uppstått till följd av fördyringar avseende konstruktionen av anläggningen behöver vissa bidragsbetalningar tidigareläggas. I propositionen föreslås således, som framgått, en ökning av anslaget. Bemyndigandet om bidrag till ESS bör därför ökas med 300 miljoner kronor. I och med den tidigarelagda utbetalningen kommer Sveriges betalningar till ESS att uppgå till totalt ca 7,5 miljarder kronor.

Utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid

Ramen för utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid ökas med 109 miljoner kronor 2022, enligt regeringens förslag.

Genom riksdagens beslut om statens budget för 2022 tillfördes anslaget 1:2 Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete 100 miljoner kronor fr.o.m. 2022 för utveckling och införande av produktionsincitament för filminspelningar i Sverige (prop. 2021/22:1 utg.omr. 17, bet. 2021/22:KrU1, rskr. 2021/22:85). Att producera och spela in en film eller dramaserie är en tidskrävande process, vilket medför att utbetalningar av stöd mot redovisade kostnader kan komma att behöva göras åren efter ansökan och beslut om stöd. För att möjliggöra att fler projekt kan genomföras behöver bemyndigandet dels ökas, dels förlängas. Bemyndigandet bör därför ökas med 100 miljoner kronor och förlängas till 2025.

Anslaget 9:2 Stöd till trossamfund används för utgifter för statsbidrag till trossamfund. Justitiekanslern beslutade i oktober 2021 att staten ska betala skadestånd till ett trossamfund för uteblivna organisationsbidrag enligt förordningen (1999:974) om statsbidrag till trossamfund. Kostnaderna för att täcka skadeståndet har hanterats genom en ökad anslagskredit för 2021. För att täcka den utnyttjade anslagskrediten behöver anslaget tillföras ytterligare medel. Anslaget 9:2 Stöd till trossamfund bör därför ökas med 8,51 miljoner kronor.

Ett stort antal personer söker skydd i Sverige till följd av Rysslands invasion av Ukraina och EU:s aktivering av massflyktsdirektivet. Detta har lett till stora behov av humanitära insatser via organisationer inom det civila samhället, t.ex. i form av samordning av och stöd till olika slags frivilliginsatser i samband med mottagandet av skyddsbehövande. Ytterligare medel behövs för att stöd ska kunna lämnas till dessa insatser. Anslaget 13:5 Insatser för den ideella sektorn bör därför ökas med 100 miljoner kronor.

Stiftelsen Tekniska museet har påbörjat byggnationen av en ny sfärisk byggnad i form av en visualiseringsdom för att öka barns och ungas intresse för teknik och naturvetenskap. Till följd av spridningen av covid-19 har stiftelsens intäkter minskat, varför delar av byggnationen nu behöver finansieras med lån. Stiftelsens behov av lån för detta ändamål beräknas uppgå till 10 miljoner kronor. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2022 besluta att Stiftelsen Tekniska museet får ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar i byggnationen av en ny visualiseringsdom som inklusive tidigare upplåning för andra investeringar uppgår till högst 40 miljoner kronor.

Utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik

Ramen för utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik ökas med 2 miljoner kronor 2022, enligt regeringens förslag.

Statens geotekniska institut (SGI) stöder Myndigheten för samhällsskydd och beredskap i bedömningen av ansökningar från kommuner om ersättning för åtgärder som vidtas för att förebygga jordskred och andra naturolyckor. Antalet sådana ansökningar förväntas öka. Anslaget 1:5 Statens geotekniska institut bör därför ökas med 1 miljon kronor. Det finansieras genom att anslaget 2:2 Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor inom utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap minskas med motsvarande belopp.

Den säkerhetspolitiska utvecklingen i Sveriges närområde har medfört behov av att vidta åtgärder för att stärka det civila försvaret. Regeringen avser mot denna bakgrund att besluta om en ny struktur för samhällets krisberedskap och civilt försvar. Inom ramen för denna struktur kommer Lantmäteriet att få ytterligare uppgifter. Anslaget 1:6 Lantmäteriet bör därför ökas med 1 miljon kronor.

Utgiftsområde 19 Regional utveckling

European Regional Policy Research Consortium (Eorpa) är ett konsortium med syftet att bedriva forskning och kunskapsutbyte om regional utvecklingspolitik. Konsortiets verksamhet omfattar jämförande och analyserande studier i ett europeiskt perspektiv av frågor av betydelse för regional utvecklingspolitik, inklusive sammanhållningspolitiken, samt fortlöpande bedömningar av regionala företagsstöd. Sverige har deltagit i Eorpas arbete sedan 1985. Det senaste avtalet avseende Eorpa gällde t.o.m. 2021. Den nya avtalsperioden avser 2022–2024. Av Nationell strategi för hållbar regional utveckling i hela landet 2021–2030 (skr. 2020/21:133) framgår bl.a. att den forskning som bedrivs om regional utveckling och landsbygdsutveckling är central för lärandet och en forskningsbaserad kunskapsutveckling. Mot denna bakgrund bör riksdagen godkänna att regeringen under 2022 beslutar om medlemskap i Eorpa och bemyndiga

regeringen att under 2022–2024 för anslaget besluta om medlemsavgifter på högst 400 000 kronor per år.

Anslaget 1:3 Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2014–2020 används för utbetalningar av medel från Europeiska regionala utvecklingsfonden för programperioden 2014–2020. Verksamheten inom regionalfondsprogrammen omfattar bl.a. fleråriga projekt som medför utgifter för kommande budgetår. Flera projekt har blivit försenade och utbetalningar uppskjutna till följd av spridningen av covid-19. Detta har inneburit dels lägre utbetalningar av medel under 2021 än vad som tidigare beräknats, dels att utbetalningarna av medel för 2022 beräknas bli lägre än förväntat. Sammantaget innebär detta ökade utbetalningar kommande år och därmed ett behov av ett ökat bemyndigande för 2022 för att kunna använda EU-medlen från programmen. Bemyndigandet för anslaget 1:3 Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2014–2020 bör därför ökas med 52 miljoner kronor.

Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård

Ramen för utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård ökas med 3,8 miljarder kronor 2022, enligt regeringens förslag.

Den säkerhetspolitiska utvecklingen i Sveriges närområde har medfört behov av att vidta åtgärder för att stärka det civila försvaret. Regeringen avser mot denna bakgrund att besluta om en ny struktur för samhällets krisberedskap och civilt försvar. Inom ramen för denna struktur kommer Naturvårdsverket att få ytterligare uppgifter. Anslaget 1:1 Naturvårdsverket bör därför ökas med 1 miljon kronor.

För att finansiera ökningen av anslaget 1:12 Riksgäldskontoret inom utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning och delvis finansiera ökningen av anslaget 1:7 Avgifter till Internationella organisationer minskas anslaget 1:4 Sanering och återställning av förorenade områden med 10,75 miljoner kronor. Minskningen bedöms inte påverka den verksamhet som finansieras från anslaget.

Anslaget 1:7 Avgifter till Internationella organisationer används för utgifter för medlemsavgifter och stöd till internationella organisationer. Den 10 september 2021 antog FN:s generalförsamling en resolution med bestämmelser för genomförandet av Stockholm + 50. Bland annat fastslogs bestämmelser för hur FN-systemet ska förbereda och genomföra Stockholm + 50, och att Sverige som värdland åtar sig att täcka FN:s kostnader för detta. De senaste beräkningarna av FN-systemets kostnader för Stockholm + 50 överstiger de beräkningar som låg till grund för budgetpropositionen för 2022. Anslaget 1:7 Avgifter till Internationella organisationer bör därför ökas med 7,75 miljoner kronor. Det finansieras genom att anslaget 1:3 Åtgärder för värdefull natur minskas med 3 miljoner kronor och genom att anslaget 1:4 Sanering och återställning av förorenade områden minskas med 4,75 miljoner kronor. Minskningarna bedöms inte påverka den verksamhet som finansieras från anslagen.

Anslaget 1:8 Klimatbonus används bl.a. för bidrag till fysiska och juridiska personer som förvärvat en ny klimatbonusbil. Försäljningen av klimatbonusbilar, dvs. elbilar, laddhybrider och gasbilar, har ökat snabbare än förväntat. Det är framför allt försäljningen av elbilar som har ökat sedan den 1 juli 2021 och som bedöms fortsätta att öka. Antalet sålda klimatbonusbilar beräknas uppgå till drygt 150 000 bilar under perioden juli 2021–juni 2022, vilket motsvarar omkring 60 procent av nybilsförsäljningen. Det är nästan en fördubbling jämfört med den senaste tolv månadersperioden. Anslaget behöver till följd av detta tillföras ytterligare medel. Anslaget 1:8 Klimatbonus bör därför ökas med 3,9 miljarder kronor.

Regeringen föreslår att anslaget 1:9 Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut ökas med sammanlagt 2 miljoner kronor. Den säkerhetspolitiska utvecklingen i Sveriges närområde har medfört behov av att vidta åtgärder för att stärka det civila försvaret. Regeringen avser mot denna bakgrund att besluta om en ny struktur för samhällets krisberedskap och civilt försvar. Inom ramen för denna struktur kommer Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut (SMHI) att få ytterligare uppgifter. Anslaget bör därför ökas med 1 miljon kronor. SMHI stöder MSB i bedömningen av kommunernas ansökningar om ersättning för åtgärder som vidtas för att förebygga jordskred och andra naturolyckor. Antalet sådana ansökningar förväntas öka. Anslaget bör därför ökas med 1 miljon kronor. Det finansieras genom att anslaget 2:2 Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor inom utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap minskas med motsvarande belopp.

Anslaget 1:19 Industrikivet används bl.a. för utgifter kopplade till åtgärder såsom forskning, förstudier och investeringar, som bidrar till att minska industrins processrelaterade utsläpp av växthusgaser. Industrikivet introducerades 2018 och sedan dess har stöd delats ut till forskning, genomförbarhetsstudier och pilotprojekt. En del av tekniken som har testats är nu tillräckligt mogen för att testas i demonstrationsanläggningar eller implementeras i fullskaliga anläggningar. Ansökningarna om dessa projekt beräknas omfatta så höga belopp att de inte ryms inom det bemyndigande som riksdagen beslutat. Ett ökat bemyndigande skulle innebära större möjligheter att bevilja investeringsstöd, och därmed även främja en grön omställning av industrin. Bemyndigandet bör därför ökas med 1,5 miljarder kronor.

För att finansiera ökningen av anslaget 1:19 Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket inom utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel minskas anslaget 1:24 Biogasstöd med 50 miljoner kronor. Minskningen bedöms inte påverka den verksamhet som finansieras från anslaget.

Riksdagens beslut om statens budget för 2022 innebar att anslaget 1:14 Skydd av värdefull natur minskades med 2,005 miljarder kronor 2022 och beräknas minska med samma belopp 2023 och 2024 (prop. 2021/22:1 utg.omr. 20, bet. 2021/22: MJU1, rskr. 2021/22:110). Minskningen innebär att Naturvårdsverkets investeringar i fastigheter och markanläggningar som ingår i den investeringsplan för 2022–2024 som riksdagen har godkänt inte har full

finansiering. Investeringsplanen behöver därför revideras. Den ändrade investeringsplanen, som redovisas i propositionen (prop. 2021/22:99 s. 189, tabell 9.2) innebär att Naturvårdsverkets samhällsinvesteringar för 2022–2024 beräknas uppgå till drygt 7,6 miljarder kronor i stället för de ca 13,7 miljarder kronor som var omfattningen i den godkända investeringsplanen. Mot denna bakgrund bör investeringsplanen för fastigheter och markanläggningar för 2022–2024 godkännas som en riktlinje för Naturvårdsverkets investeringar.

Utgiftsområde 21 Energi

Ramen för utgiftsområde 21 Energi ökas med 93 miljoner kronor 2022, enligt regeringens förslag.

Den säkerhetspolitiska utvecklingen i Sveriges närområde har medfört behov av att vidta åtgärder för att stärka det civila försvaret. Regeringen avser mot denna bakgrund att besluta om en ny struktur för samhällets krisberedskap och civilt försvar. Inom ramen för denna struktur kommer Statens energimyndighet att få ytterligare uppgifter. Anslaget bör därför ökas med 2 miljoner kronor.

Under vintern 2021/22 har elpriserna varit exceptionellt höga. Många småhusägare har därför haft högre kostnader än tidigare för att värma sina hus. Rysslands invasion av Ukraina innebär vidare en ökad osäkerhet för hur elpriserna kan komma att utvecklas. Arbetet med energieffektivisering med inriktning på småhus bör intensifieras för att småhusägare ska stå bättre rustade om elkostnaderna framöver blir höga. En förstärkning av detta arbete bidrar dessutom till att bättre kunna möta kommande skärpta och bindande energieffektiviseringskrav inom EU. Anslaget 1:2 Insatser för energieffektivisering bör därför ökas med 10 miljoner kronor.

Den säkerhetspolitiska utvecklingen i Sveriges närområde har medfört behov av att vidta åtgärder för att stärka det civila försvaret under 2022. Regeringen avser mot denna bakgrund att besluta om en ny struktur för samhällets krisberedskap och civilt försvar. Inom ramen för denna struktur kommer Energimarknadsinspektionen att få ytterligare uppgifter. Anslaget 1:6 Energimarknadsinspektionen bör därför ökas med 1 miljon kronor.

Regeringen föreslår att anslaget 1:8 Elberedskap ökas med sammanlagt 130 miljoner kronor. Till följd av Rysslands invasion av Ukraina har risken för störningar i energiförsörjningens leveranskedjor ökat. Det behövs därför en ökad tillgång till reservkraft och reservmaterial inom elförsörjningen. Vidare bör utbildning om och kompetensförsörjning i fråga om elberedskap stärkas. Anslaget bör därför ökas med 50 miljoner kronor. Det behöver mot samma bakgrund även genomföras insatser för att förstärka drivmedelsförsörjningen och leveranskedjorna för drivmedel. Till följd av detta behöver anslaget tillföras ytterligare medel. Anslaget bör därför ökas med 30 miljoner kronor.

Utgiftsområde 22 Kommunikationer

Ramen för utgiftsområde 22 Kommunikationer ökas med 882 miljoner kronor 2022, enligt regeringens förslag.

Regeringen föreslår att anslaget 1:1 Utveckling av statens transportinfrastruktur ökas med sammanlagt 30 miljoner kronor. Det drastiskt försämrade säkerhetspolitiska läget i Sveriges närområde har medfört behov av att vidta åtgärder för att stärka det civila försvaret. Behovet av bl.a. samordning och ledning i frågor som rör den statliga transportinfrastrukturen kommer till följd av detta att bli större. Anslaget bör därför ökas med 28 miljoner kronor. Regeringen avser vidare, mot bakgrund av vad som anförs ovan, besluta om en ny struktur för samhällets krisberedskap och civilt försvar. Inom ramen för denna struktur kommer Trafikverket att få ytterligare uppgifter. Anslaget bör därför ökas med 2 miljoner kronor.

Efter förslag i budgetpropositionen för 2022 ökades anslaget 1:1 Utveckling av statens transportinfrastruktur med 105 miljoner kronor för arbetet med ett nationellt biljettsystem för all kollektivtrafik i hela Sverige (prop. 2021/22:1, bet. 2021/22:TU1, rskr. 2021/22:98). I samband med genomförandet har det visat sig finnas behov av att justera den inriktning som legat till grund för hur ett system bäst utformas. Regeringen anser att de befintliga biljettsystemen, som de regionala kollektivtrafikmyndigheterna ansvarar för, bör anpassas för att dessa bättre ska kunna samordnas nationellt. Anslagsändamålet behöver därför utvidgas så att anslaget även kan användas för utgifter för medfinansiering till regionerna för deras kostnader för att utveckla och integrera regionala biljettsystem för ökad nationell tillgång till kollektivtrafikens biljetter.

Trafikverket har genomfört ett större strukturarbete under en längre tid i syfte att bl.a. uppnå en mer rättvisande fördelning av kostnader mellan olika anslag och lån i Riksgäldskontoret. Det har inneburit att vissa kostnader för Västsvenska paketet och tunnelbaneutbyggnaden i Stockholm behöver omfördelas och att de i stället för att finansieras med överskott från trängselskatt i Göteborg respektive Stockholm kommer att belasta anslaget 1:1 Utveckling av statens transportinfrastruktur kommande år. Vidare har vissa kostnadsökningar uppstått, och viss upphandling av produktion som beräknats till 2021 respektive 2023 förväntas i stället genomföras under 2022. Bemyndigandet bör därför ökas med 7,4 miljarder kronor.

Regeringen föreslår att anslaget 1:2 Vidmakthållande av statens transportinfrastruktur ökas med sammanlagt 769 miljoner kronor. Efter förslag i budgetpropositionen för 2021 avsattes medel för en miljökompensation för godstransporter på järnväg om 400 miljoner kronor per år för 2021–2025 (prop. 2020/21:1 utg.omr. 22, bet. 2020/21:TU1, rskr. 2020/21:131). Efter förslag i propositionen Vårändringsbudget för 2021 avsattes ytterligare 150 miljoner kronor per år för 2021–2025 (prop. 2020/21:99, bet. 2020/21:FiU21, rskr. 2020/21:385). Företag som tillhandahåller godstransporter på järnväg uppvisar fortfarande en låg lönsamhet. Detta medför en risk för neddragningar i verksamheterna, vilket kan leda till en minskad överflyttning av godstransporter från väg till järnväg. Att ytterligare utöka miljökompensationen bedöms kunna motverka en sådan utveckling. Anslaget bör därför ökas med 697 miljoner kronor. Stödet förutsätter godkännande av

Europeiska kommissionen. Vidare anför regeringen att det drastiskt försämrade säkerhetspolitiska läget i Sveriges närområde har medfört behov av att vidta åtgärder för att stärka det civila försvaret. Regeringen bedömer därför att tillgången till bl.a. drivmedel, bandvagnar och reservbroar behöver säkerställas för att kunna vidmakthålla den statliga transportinfrastrukturen. Anslaget bör därför ökas med 72 miljoner kronor.

Regeringen föreslår att anslaget 2:1 Post- och telestyrelsen ökas med sammanlagt 5 miljoner kronor. Den säkerhetspolitiska utvecklingen i Sveriges närområde har medfört behov av att vidta åtgärder för att stärka det civila försvaret. Regeringen avser mot denna bakgrund att besluta om en ny struktur för samhällets krisberedskap och civilt försvar. Inom ramen för denna struktur kommer Post- och telestyrelsen att få ytterligare uppgifter. Anslaget 2:1 Post- och telestyrelsen bör därför ökas med 2 miljoner kronor. Vidare behöver krisberedskapen och det civila försvaret inom områdena elektroniska kommunikationer och post stärkas. Anslaget 2:1 Post- och telestyrelsen bör därför ökas med 3 miljoner kronor.

Det drastiskt försämrade säkerhetspolitiska läget i Sveriges närområde har medfört behov av att vidta åtgärder för att stärka det civila försvaret. Regeringen bedömer att robustheten inom elektroniska kommunikationer och post behöver förstärkas. För att tidigarelägga planerade materielinköp behöver anslaget 2:5 Driftsäker och tillgänglig elektronisk kommunikation tillföras ytterligare medel. Anslaget bör därför ökas med 77 miljoner kronor.

Den säkerhetspolitiska utvecklingen i Sveriges närområde har medfört behov av att vidta åtgärder för att stärka det civila försvaret. Regeringen avser mot denna bakgrund att besluta om en ny struktur för samhällets krisberedskap och civilt försvar. Inom ramen för denna struktur kommer Myndigheten för digital förvaltning att få ytterligare uppgifter. Anslaget 2:6 Myndigheten för digital förvaltning bör därför ökas med 1 miljon kronor.

Utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel

Ramen för utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel ökas med 461 miljoner kronor 2022, enligt regeringens förslag.

Regeringen föreslår att anslaget 1:6 Bekämpning av smittsamma djursjukdomar ökas med sammanlagt 84 miljoner kronor. Vissa av de som flyr till Sverige från Ukraina har med sig sällskapsdjur. När sällskapsdjuren förs in i landet behöver kontroller genomföras enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 576/2013 av den 12 juni 2013 om förflyttning av sällskapsdjur utan kommersiellt syfte och om upphävande av förordning (EG) nr 998/2003 och enligt andra tillämpliga EU-bestämmelser och nationella bestämmelser. Ytterligare medel behövs för att genomföra dessa kontroller. Anslaget bör därför ökas med 53 miljoner kronor. Till följd av bl.a. ett stort utbrott av fågelinfluensa bedöms utgifter för ersättning till företagare och för andra lagstadgade åtgärder bli högre än vad som tidigare beräknats. Anslaget bör därför ökas med 31 miljoner kronor.

Regeringen föreslår att anslaget 1:8 Statens jordbruksverk ökas med sammanlagt 5,5 miljoner kronor. Regeringen avser att införa ett tillfälligt stöd riktat till företag som bedriver växthusodling samt gris- och fjäderfäsektorerna. För att Statens jordbruksverk ska kunna bidra i arbetet med genomförandet av stödet bör anslaget 1:8 Statens jordbruksverk ökas med 1 miljon kronor. Vidare fick Statens jordbruksverk i januari 2022 i uppgift att rapportera försäljning och användning av antimikrobiella läkemedel till djur enligt artikel 57 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/6 av den 11 december 2018 om veterinärmedicinska läkemedel och om upphävande av direktiv 2001/82/EG. För att Statens jordbruksverk ska kunna utföra uppgiften bör anslaget ökas med 4,5 miljoner kronor. Det finansieras genom att anslaget 1:15 Konkurrenskraftig livsmedelssektor minskas med motsvarande belopp. Minskningen innebär att avsatta medel för det s.k. vildsvinspaketet blir mindre för 2022. Denna satsning sträcker sig dock till 2025 och minskningen bedöms inte påverka det sammantagna resultatet.

Avgifter tas för närvarande ut för att finansiera offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet enligt den nuvarande växtskyddslagen (1972:318), t.ex. avgifter för kontroll som görs vid införsel av växter och växtprodukter från tredjeländer, kontroll vid utfärdande av sundhetscertifikat vid export, kontroll av företag som producerar växter som ska vara försedda med växtpass, avgifter för registrering av yrkesmässig odling samt handläggning av frågor om tillstånd. Regeringen fattade den 17 mars 2022 beslut om propositionen En ny växtskyddslag (prop. 2021/22:148). I propositionen lämnas förslag på en ny växtskyddslag i syfte att anpassa svensk lagstiftning till EU-förordningar om skyddsåtgärder och offentlig kontroll avseende bekämpning av växtskadegörare. Förslaget innebär inte några ändringar i sak i fråga om vilka avgifter som ska tas ut. Riksdagen har beslutat i enlighet med regeringens förslag (bet. 2021/22:MJU25, rskr. 2021/22:336). Regeringen bör bemyndigas att disponera avgifter som tas ut med stöd av den nya växtskyddslagen.

Genomförandet av havs- och fiskeriprogrammet med finansiering från Europeiska havs- och fiskerifonden 2014–2020 omfattar fleråriga projekt och investeringar som medför utgifter för kommande år. År 2023 är det sista året medel kan betalas ut inom ramen för programmet. Flera projekt har blivit försenade och utbetalningar uppskjutna till följd av spridningen av covid-19. Dessutom beslutade regeringen om en ändring i programmet under 2021, vilket har medfört behov av att omfördela medel mellan åren. För att de EU-medel som tilldelats Sverige ska kunna nyttjas i så stor utsträckning som möjligt behöver fler åtaganden kunna ingås under 2022. Bemyndigandet för anslaget 1:13 Från EU-budgeten finansierade stödåtgärder för fiske och vattenbruk bör därför ökas med 36 miljoner kronor.

Regeringen föreslår att anslaget 1:14 Livsmedelsverket minskas med sammanlagt 3 miljoner kronor. Den säkerhetspolitiska utvecklingen i Sveriges närområde har medfört behov av att vidta åtgärder för att stärka det civila försvaret. Regeringen avser mot denna bakgrund att besluta om en ny struktur för samhällets krisberedskap och civilt försvar. Inom ramen för denna struktur

kommer Livsmedelsverket att få ytterligare uppgifter. Anslaget bör därför ökas med 2 miljoner kronor. Vidare medför det drastiskt försämrade säkerhetspolitiska läget i Sveriges närområde att kunskapen kring kemiska, biologiska och radionukleära hot, inklusive den nationella analysförmågan, på dricksvattenområdet behöver förstärkas. Anslaget bör därför ökas med 4 miljoner kronor. För att finansiera ökningen av anslaget 1:26 Nedsättning av slakteriavgifter minskas anslaget med 9 miljoner kronor. Minskningen föranleds av att en verksamhet byter finansieringskälla och påverkar därför inte den verksamhet som även i fortsättningen finansieras från anslaget.

Under 2021 drabbades delar av lantbruket av ökade kostnader för insatsvaror. Dessa kostnader förväntas fortsätta öka under 2022 och regeringen avser därför att införa ett tillfälligt stöd riktat till företag som bedriver växthusodling samt till gris- och fjäderfäsektorerna. Anslaget 1:17 Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur bör därför ökas med 300 miljoner kronor. Anslagets ändamål behöver vidare utvidgas till att även omfatta utgifter för ekonomiskt stöd till lantbrukare och trädgårdsnäringen som drabbats av höjda priser på insatsvaror 2022. Huvuddelen av åtgärderna som finansieras från anslaget är ersättningsformer som bygger på fleråriga åtaganden om utbetalningar. Av förbiseende angavs i budgetpropositionen för 2022 bemyndigandets slutår till 2025 i stället för 2029, vilket även riksdagen beslutade om (prop. 2021/22:1, utg.omr. 23, bet. 2021/22:MJU2, rskr. 2021/22:99). Mot denna bakgrund bör bemyndigandets slutår förlängas till 2029.

Statsbidrag till kommuner med geografiska och demografiska utmaningar finansieras från anslaget 1:17 Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur, men den nuvarande nivån på bemyndigandet möjliggör inte några långsiktiga ekonomiska åtaganden. Att driva kommunalt utvecklingsarbete och bevilja medel till utvecklingsprojekt förutsätter att kommunerna kan ha en långsiktighet i arbetet och att de kan bevilja insatser med utbetalningar under flera år. För detta behöver bemyndigandet för anslaget ökas med 132,6 miljoner kronor.

Nivån på stödet till produktion av biogas från gödsel behöver ökas genom en metangasreduceringspremie om upp till 40 öre per kilowattimme, i enlighet med förslag från Biogasmarknadsutredningen (SOU 2019:63). Anslaget 1:19 Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket bör därför ökas med 50 miljoner kronor. Det finansieras genom att anslaget 1:24 Biogasstöd inom utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård minskas med motsvarande belopp.

Svåra betesförhållanden under vintern 2021/22 har medfört att samebyarnas behov av stödutfodring ökat. Anslaget 1:22 Främjande av rennäringen m.m. bör därför ökas med 10 miljoner kronor.

Efter förslag i budgetpropositionen för 2022 överfördes medel från anslaget 1:26 Nedsättning av slakteriavgifter till anslaget 1:14 Livsmedelsverket (prop. 2021/22:1 utg.omr. 23, bet. 2021/22:MJU2, rskr. 2021/22:99). En del av beloppet som överfördes ska användas till stöd för genomförande av det

nationella kontrollprogrammet för salmonella vid slakterier och vilthanteringsanläggningar. Eftersom kontrollprogrammet huvudsakligen finansieras med avgifter är det mer ändamålsenligt att stöd för genomförandet av kontrollprogrammet i stället finansieras från anslaget 1:26 Nedsättning av slakteriavgifter. Anslaget 1:26 Nedsättning av slakteriavgifter bör därför ökas med 9 miljoner kronor.

Det drastiskt försämrade säkerhetspolitiska läget i Sveriges närområde har medfört behov av att vidta åtgärder för att stärka det civila försvaret. Regeringen avser mot denna bakgrund att utöka och förstärka den nationella förmågan i fråga om nödvattenförsörjningen. För att Livsmedelsverket ska kunna genomföra dessa insatser behövs anslaget 1:27 Åtgärder för beredskap inom livsmedels- och dricksvattenområdet ökas med 10 miljoner kronor.

Utgiftsområde 24 Näringsliv

Ramen för utgiftsområde 24 Näringsliv ökas med 583 miljoner kronor 2022, enligt regeringens förslag.

Genom Europaparlamentets och rådets beslut (EU) 2021/2084 av den 24 november 2021 om unionens deltagande i det europeiska partnerskapet för metrologi har ett europeiskt partnerskap inom ramen för EU:s ramprogram för forskning och innovation, Horisont Europa, startats. Mätvetenskap och mätteknik påverkar många delar av samhället. Det europeiska partnerskapet för metrologi ska arbeta för att harmonisera medlemsländernas mätstandarder och bidra till att uppnå EU:s mål för digitaliseringen och den gröna omställningen. Unionens ekonomiska bidrag till partnerskapet för metrologi ges under förutsättning att de deltagande länderna bidrar ekonomiskt till genomförandet av partnerskapet. För att bidra till att på internationell nivå skapa kvalitetssäkrade mättekniker, med målet att hantera samhälls- och miljöutmaningar och metrologiska behov från nya tekniker och innovationer, bör Sverige delta i partnerskapet. Mot denna bakgrund bör riksdagen godkänna att regeringen under 2022 beslutar om medlemskap i det europeiska partnerskapet för metrologi och bemyndiga regeringen att under 2022–2027 för anslaget 1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling besluta om bidrag på totalt högst 250 miljoner kronor.

Den säkerhetspolitiska utvecklingen i Sveriges närområde har medfört behov av att vidta åtgärder för att stärka det civila försvaret. Regeringen avser mot denna bakgrund att besluta om en ny struktur för samhällets krisberedskap och civilt försvar. Inom ramen för denna struktur kommer Bolagsverket att få ytterligare uppgifter. Anslaget 1:11 Bolagsverket bör därför ökas med 1 miljon kronor.

Apotek Produktion & Laboratorier AB (APL) är ett bolag som är helägt av staten och som bl.a. tillverkar och tillhandahåller individanpassade läkemedel i de fall godkända läkemedel inte kan användas, s.k. extemporeläkemedel. I delbetänkandet En stärkt försörjningsberedskap för hälso- och sjukvården (SOU 2021:19) föreslås ett utökat samhällsuppdrag för APL. Det bedöms finnas ett behov av att göra en genomlysning av APL i syfte att analysera och

utvärdera möjligheten att utöka bolagets samhällsuppdrag. Anslaget behöver därför tillföras ytterligare medel. Även i övrigt har utgifterna för extern rådgivning avseende den statliga bolagsportföljen ökat. Anslaget 1:16 Omstrukturerings och genomlysning av statligt ägda företag bör därför ökas med 9 miljoner kronor.

Svenska rymdaktiebolaget är helägt av staten och har i uppdrag att bedriva rymdverksamhet med kommersiell inriktning, svara för driften av Esrange Space Center (Esrange) samt bedriva därmed förenlig verksamhet. Den del av bolagets verksamhet som avser driften av Esrange är ett samhällsuppdrag som beslutats särskilt av riksdagen. Regeringen presenterade 2018 en strategi för svensk rymdverksamhet (skr. 2017/18:259, bet. 2018/19:UbU3, rskr. 2018/19:45). För att genomföra regeringens rymdstrategi behöver Svenska rymdaktiebolagets verksamhet utvecklas på ett sådant sätt att bolaget i hela sin verksamhet beaktar Sveriges säkerhet och övriga utrikes-, säkerhets- och försvarspolitiska intressen. I enlighet med detta beslutades en ny ägaranvisning för bolaget vid årsstämman 2019 (N2018/02821). Av ägaranvisningen framgår bl.a. att det åligger bolaget att ta särskilda hänsyn genom att, i dialog med Regeringskansliet, se till att bolagets verksamhet bedrivs med hänsyn tagen till Sveriges utrikes-, säkerhets- och försvarspolitiska intressen.

Mot denna bakgrund har Svenska rymdaktiebolagets styrelse gjort bedömningen att det krävs en omställning av bolagets verksamhet, vilket är förenat med betydande kostnader för bolaget. Omställningen bedöms behöva genomföras successivt under en period på upp till fem år. Bolagets totala omställningskostnader beräknas uppgå till högst 880 miljoner kronor under perioden 2022–2026.

För att bolaget ska kunna ställa om verksamheten krävs att medel tillförs. Det är osäkert när kostnaderna kommer att uppstå. Samtidigt är det av stor vikt att bolagets styrelse så snart som möjligt kan fatta de beslut som är nödvändiga för omställningen. Baserat på de särskilda omständigheter som råder för bolaget bedömer regeringen att det behövs ett bemyndigande om kapitaltillskott som omfattar det totala beloppet och hela tidsperioden. Anvisade medel för ändamålet under anslaget 1:17 Kapitalinsatser i statligt ägda företag begränsar storleken på de årliga kapitaltillskotten under perioden. Kapitaltillskotten avser täcka kostnader, nedskrivningar, utbetalningar och uteblivna täckningsbidrag kopplade till omställningen av verksamheten. Regeringens uppföljning av omställningen och dess kostnader kommer att redovisas för riksdagen i kommande budgetpropositioner.

Regeringen får enligt 8 kap. 3 § första stycket budgetlagen (2011:203) inte skjuta till kapital till ett företag utan riksdagens bemyndigande. Det finns därför behov av ett bemyndigande från riksdagen att besluta om kapitaltillskott för att den beskrivna omställningen av Svenska rymdaktiebolaget ska kunna genomföras.

Regeringen bör därför bemyndigas att under 2022–2026 för anslaget 1:17 Kapitalinsatser i statligt ägda företag besluta om kapitaltillskott på totalt högst

880 miljoner kronor till Svenska rymdaktiebolaget för omställning av verksamheten i enlighet med strategin för svensk rymdverksamhet. Anslaget bör mot denna bakgrund ökas med 476 miljoner kronor. För 2023 beräknas anslaget öka med 212 miljoner kronor, för 2024 beräknas anslaget öka med 172 miljoner kronor och för 2025 och 2026 beräknas anslaget öka med 10 miljoner kronor. Åtgärden bedöms förenlig med EU:s statsstödsregler.

Den s.k. brexitjusteringsreserven används för stöd till företag som drabbats ekonomiskt av Storbritanniens utträde ur EU. För att Sverige ska kunna ta del av medlen i reserven behöver beslut om stöd med utbetalning 2023 kunna fattas redan 2022. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2022 för anslaget 1:23 Brexitjusteringsreserven ingå ekonomiska åtaganden som medför behov av framtida anslag på högst 153 miljoner kronor 2023.

Anslaget 2:3 Exportfrämjande verksamhet används bl.a. för utgifter för att finansiera Sveriges deltagande i världsutställningen Expo 2020 i Dubai. I samband med att Expo 2020 avslutas ska den svenska paviljongen avvecklas. Huvudfokus är att antingen sälja eller överlåta paviljongen utan vederlag. Om detta inte går tillkommer kostnader för att avveckla paviljongen. För att finansiera en sådan avveckling behöver anslaget tillföras ytterligare medel. Anslaget bör därför ökas med 50 miljoner kronor.

Anslaget 2:7 AB Svensk Exportkredits statsstödda exportkreditgivning används för ersättning till AB Svensk Exportkredit för eventuella underskott inom ramen för systemet med statsstödda exportkrediter till fast ränta, det s.k. CIR-systemet (Commercial Interest Reference Rate). Svensk Exportkredits statsstödda kreditgivning inom CIR-systemet gick under 2021 med underskott. För att täcka underskottet behöver anslaget tillföras medel. Anslaget bör därför ökas med 47 miljoner kronor.

Exportkreditnämnden ska fr.o.m. 2022 kunna utfärda statliga kreditgarantier för att säkra tillgången till råvaror genom en s.k. råvarugaranti. En råvarugaranti används för att täcka risken för en långivares finansiering av en utländsk låntagares investering i ett råvaruprojekt om denna låntagare inte klarar att fullfölja betalningarna enligt låneavtalet. En förutsättning för att få en råvarugaranti för ett låneavtal ska vara att låntagaren sluter ett långfristigt leveransavtal med en svensk råvaruimportör. De närmare villkoren för råvarugarantierna bör utformas i enlighet med bestämmelserna i budgetlagen (2011:203) och förordningen (2011:211) om utlåning och garantier. Regeringen bör mot denna bakgrund bemyndigas att under 2022 ställa ut kreditgarantier som uppgår till högst 3 miljarder kronor för att säkra tillgången av råvaror.

Utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner

Ramen för utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner ökas med 425 miljoner kronor 2022, enligt regeringens förslag.

Anslaget 1:4 Tillfälligt stöd till enskilda kommuner och regioner används för utgifter för tillfälligt stöd till kommuner och regioner, som syftar till att dessa ska nå en ekonomi i balans och på sikt en god ekonomisk hushållning. I

budgetpropositionen för 2022 beräknades anslaget för 2023 och 2024 uppgå till 100 miljoner kronor respektive 400 miljoner kronor (prop. 2021/22:1 utg.omr. 25, bet. 2021/22:FiU3, rskr. 2021/22:120). Sammantaget beräknades således anslaget under åren 2022–2024 uppgå till 750 miljoner kronor. I samband med att Delegationen för kommunal ekonomi i balans beslutar om bidrag enligt förordningen (2021:820) om tillfälligt statsbidrag för kommunala åtgärder för en ekonomi i balans ska hälften av det beslutade bidraget betalas ut. Resterande del av bidraget ska betalas ut efter att en slutredovisning har kommit in till och godkänts av delegationen. För att hälften av de beräknade sammanlagda medlen på anslaget ska kunna utbetalas i samband med beslut om bidrag under 2022 behöver anslaget tillföras ytterligare medel. Anslaget bör därför ökas med 125 miljoner kronor. För 2023 beräknas anslaget minska med 100 miljoner kronor och för 2024 beräknas anslaget minska med 25 miljoner kronor.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som skatteutskottet anför om undantag för Kommuninvest och om kompensation (bet. 2021/22:SkU11 punkt 2, rskr. 2021/22:101). Av tillkännagivandet följer att regeringen senast den 1 oktober 2022 ska återkomma till riksdagen med ett förslag till beslut som träder i kraft den 1 januari 2023 som undantar Kommuninvest från riskskatt för kreditinstitut, och snarast med ett förslag om att kompensera kommun- och regionsektorn för de ökade kostnaderna till följd av riskskatten (bet. 2021/22:SkU11 s. 15–18). I enlighet med tillkännagivandet bör kommun- och regionsektorn under innevarande år kompenseras för ökade kostnader för finansiering. För att finansiera kompensationen till kommuner och regioner bör ett nytt anslag 1:6 Tillfälligt stöd för ökade kostnader för finansiering föras upp på statens budget med 300 miljoner kronor. Anslaget bör få användas för utgifter avseende kompensation till kommuner och regioner för ökade kostnader för finansiering. Tillkännagivandet i övrigt bereds i Regeringskansliet. Tillkännagivandet är inte slutbehandlat.

Förslag om utskottsinitiativ

Företrädare för Moderaterna, Sverigedemokraterna, Kristdemokraterna och Liberalerna har lämnat in ett förslag till utskottsinitiativ med justering av proposition 2021/22:269.

Pensionerna

Enligt förslaget kommer ersättningen till de sämst ställda pensionärerna öka med 1 000 kronor per månad redan under hösten, genom en höjning av garantipensionen och bostadstillägget. Därefter kommer skatten på pensioner att sänkas med ytterligare 6 miljarder kronor och en helt ny ”gas” införs i pensionssystemet, som ger högre pension när Sveriges ekonomi är god. Genom den här kombinationen av tre reformer ges enligt förslaget både ett rejält tillskott till de sämst ställda pensionärerna, alla pensionärs ekonomi förbättras och arbetslinjen i pensionssystemet värnas.

I en tid när priserna stiger kraftigt på just de varor och tjänster som är svårast att avvara – mat, värme och bränsle – är det nödvändigt att förbättra de svenska pensionärernas situation. Det ska dock göras på ett sätt som värnar arbetslinjen i pensionssystemet. I förslaget föreslås förbättringar inom det befintliga grundskyddet. Garantipensionen höjs med 600 kronor per månad och konsumtionsstödet i bostadstillägget höjs med 350 kronor för ensamstående och 175 kronor för sammanboende. Dessa förändringar ska träda ikraft den 1 oktober 2022 och därför föreslås ändrade anslag inom utgiftsområde 11.

Samtidigt föreslås att skatten för samtliga pensionärer ska sänkas den 1 januari 2023 och att en s.k. gas ska införas där delar av överskottet i pensionssystemet används för att höja pensionerna. Detta föreslås i syfte att säkerställa att det lönar sig att ha arbetat ett helt yrkesliv och för att värna respektavståndet.

Utgiftsområde 4 Rättsväsendet

Enligt förslaget behövs det ett omedelbart tillskott för att stärka polisen. Polismyndigheten är i behov av ökade resurser för att kunna säkra tryggheten för medborgarna. Polisen behöver här och nu framför allt bättre utrustning för att kunna bekämpa våldsvarkare och grovt kriminella. Vidare är det viktigt att resurser tillförs till Polismyndigheten för att säkra kortare handläggningstider för pass, exempelvis genom att under en begränsad tid kunna hålla passexpeditioner öppna under kvällar och helger eller låna in annan personal.

Anslaget 1:1 Polismyndigheten föreslås öka med 350 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag i ändringsbudgeten. Anslagsökningen får användas för utgifter avseende Polismyndighetens verksamhet, t.ex. i syfte att korta köerna i passverksamheten. Därvid bör regeringen bl.a. överväga att fatta beslut om ett tillfälligt undantag från det ekonomiska målet om full kostnadstäckning för Polismyndighetens passverksamhet. För att säkerställa att så sker bör riksdagen tillkännage att regeringen ska vidta åtgärder för att minska passköerna och att regeringen därvid fattar ett beslut om ett tillfälligt undantag från det ekonomiska målet om full kostnadstäckning för Polismyndighetens passverksamhet, eller vidtar annan åtgärd som uppnår samma resultat.

Vidare föreslås att regeringen ska bemyndigas att för investeringar i anläggningstillgångar som används i statens verksamhet öka låneramen för staten för 2022 med 150 miljoner kronor. Regeringen kan därefter öka Polismyndighetens låneram med motsvarande belopp för att finansiera myndighetens inköp av bättre utrustning och verktyg för att hantera allvarliga ordningsstörningar och våldsamma upplopp, såsom vattenkanoner, samt inköp av nya polisfordon.

Utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap

Beställningsbemyndiganden gällande Försvarsmakten

Det militära försvaret behöver stärkas. Sveriges målsättning bör vara att försvarsanslagen ska uppgå till motsvarande 2 procent av BNP år 2025. Det är nödvändigt i ljuset av det allvarliga säkerhetspolitiska läget men även för en snabb och framgångsrik anslutning av Sverige till Nato. En förutsättning för att kunna växa snabbt är att upprustningen inleds snarast möjligt. Det är därför angeläget att Försvarsmaktens bemyndiganderam höjs i närtid. Därigenom skapas förutsättningar och handlingsfrihet för att utöka anskaffningen av nödvändig materiel. Detta skulle medföra att försvaret snabbt kan öka inköpsvolymerna och minskar risken för att Sverige halkar efter i kön när det gäller leveransen från försvarsindustrin. Den snabbare upprustningen av försvaret bör ske på ett sådant sätt att dagens försvarsförmåga inte äventyras under tillväxtfasen, och så att förstärkningen blir kostnadseffektiv. Den 16 mars 2022 enades riksdagens partier om snabb förstärkning av försvarsförmågan här och nu. I förslaget till utskottsinitiativ föreslås hur nästa steg kan tas med sikte på en snabb upprustning fram till 2025.

Beställningsbemyndigandet som är knutet till anslaget 1:1 Förbandsverksamhet och beredskap omfattar bl.a. underhåll av Försvarsmaktens materiel och anläggningar som inte är av löpande karaktär eller driftskaraktär. Beställningsbemyndigandet som är kopplat till anslaget föreslås ökas med 31 997 miljoner kronor för tidsperioden 2023–2028 för att möjliggöra en kraftfull upprustning av det svenska militära försvaret. Därmed kommer beställningsbemyndigandet att uppgå till 65 miljarder kronor.

I samband med det ökade bemyndigandet bör investeringsplanen för Försvarsmakten revideras för att i större utsträckning ta hänsyn till den upprustning som nu bör genomföras.

Anslaget 1:3 Anskaffning av materiel används bl.a. för att finansiera utveckling, anskaffning, återanskaffning och avveckling av anslagsfinansierad materiel och anläggningar. Beställningsbemyndigandet som är kopplat till anslaget föreslås ökas med 72 103 miljoner kronor för tidsperioden 2023–2031 för att möjliggöra en kraftfull upprustning av det svenska militära försvaret. Därmed kommer beställningsbemyndigandet att uppgå till 185 miljarder kronor.

I samband med det ökade bemyndigandet bör investeringsplanen för Försvarsmakten revideras för att i större utsträckning ta hänsyn till den upprustning som nu bör genomföras.

Stöd till Ukraina

Det är i Sveriges utrikes- och säkerhetspolitiska intresse att stödja Ukraina med försvarsmateriel. Många västländer ökar nu sitt militära stöd till Ukraina, inte minst då Ryssland påbörjat en förnyad offensiv i Donbass. Det är naturligt att Sverige ökar sitt militära och ekonomiska stöd till Ukraina, bl.a. genom ytterligare vapenleveranser. I förslaget till utskottsinitiativ föreslås därför att

ytterligare tillskott görs inom utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap.

Anslagsökningen syftar till att säkra mer försvarsmateriel som stöd till Ukraina då landet efterfrågar fortsatt stöd med försvarsmateriel i form av vapen och övrig personlig utrustning. Rysslands attack mot Ukrainas suveränitet är en attack mot hela den europeiska säkerhetsordningen och mot folkrätten. Det ligger i Sveriges intresse att fortsätta bidra till Ukrainas motståndskraft. Det är därför naturligt att Sverige ökar sitt militära stöd till Ukraina genom ytterligare vapenleveranser. Förslaget till utskottsinitiativ skulle möjliggöra ett stöd till Ukraina genom att skänka den försvarsmateriel de efterfrågar i form av bl.a. sjömålsrobotar, luftvärnssystem, vapen och personlig utrustning. Anslagsökningen ska i första hand användas för att anskaffa sådan materiel som kan ersätta och stärka de förmågor som Försvarsmakten avvarar under en begränsad tid när materiel överlåts till Ukraina. Mot bakgrund av det säkerhetspolitiska läget och Försvarsmaktens behov bör bemyndigandet att överlåta materiel till Ukraina under 2022 endast avse sådan mängdmateriel, personlig utrustning, vapen- och robotsystem som kan avvaras under begränsad tid.

Utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom

Anslaget 1:1 Garantipension vid ålderspension justeras jämfört med regeringens förslag mot bakgrund av att det i förslaget till utskottsinitiativ föreslås att garantipensionen höjs med 600 kronor per månad fr.o.m. oktober 2022. Det innebär att anslaget minskar med 2 609 000 000 kronor jämfört med regeringens förslag i proposition 2021/22:269.

För att finansiera höjningen av konsumtionsstödet i bostadstillägget med 350 kronor per månad för ensamstående och 175 kronor för den som är gift fr.o.m. oktober 2022 behövs 380 miljoner kronor tillföras till anslaget 1:3 Bostadstillägg till pensionärer. För att finansiera förändringen av fribeloppet i bostadstillägget behöver 125 miljoner kronor tillföras anslaget. Jämfört med förslaget i ändringsbudgeten behöver således anslaget höjas med 107 miljoner kronor ytterligare utöver det som anges proposition 2021/22:269.

Till följd av den pensionsreform som föreslås i utskottsinitiativet bedöms kostnaderna för anslaget 1:4 Äldreförsörjningsstöd att minska. Minskningen för 2022 bedöms ligga i linje med den minskning som anges i propositionen.

Kompletterande information

Betänkande 2021/22:FiU21

I betänkande 2021/22:FiU21 Vårändringsbudget för 2022 samt extra ändringsbudget om stöd till Ukraina behandlade utskottet propositionerna 2021/22:99 Vårändringsbudget för 2022 och 2021/22:255 Extra ändringsbudget för 2022 – Stöd till Ukraina, och fyra yrkanden i följdmotioner

som väckts med anledning av proposition 2021/22:99. I betänkandet lade utskottet fram ett eget förslag om justering av vårändringsbudgeten för 2022.

Riksdagen avslag utskottets förslag gällande Vårändringsbudget för 2022 samt extra ändringsbudget om stöd till Ukraina (punkt 1 i utskottets förslag till riksdagsbeslut). Riksdagen biföll utskottets förslag om två tillkännagivanden om sänkt skatt för pensionärer fr.o.m. den 1 januari 2023 och om införandet av en s.k. gas i pensionssystemet (punkterna 2 och 3 i utskottets förslag till riksdagsbeslut).

Yttranden från andra utskott i betänkande 2021/22:FiU21

I samband med behandlingen av 2021/22:99 Vårändringsbudget för 2022 inhämtade finansutskottet yttranden över propositionen och det förslag till utskottsinitiativ som kom att få majoritet i utskottet. Skatteutskottet, justitieutskottet, utrikesutskottet, försvarsutskottet, socialförsäkringsutskottet och socialutskottet yttrade sig. Dessa yttranden finns i bilaga 15–20 i betänkande 2021/22:FiU21.

Finanspolitiska rådet och konstitutionsutskottet om ändringsbudgetar och utskottsinitiativ

Finanspolitiska rådet anför i sin rapport Svensk finanspolitik – Finanspolitiska rådets rapport 2022 att efter det att budgeten för 2022 fastställdes har en rad ytterligare budgetpåverkande åtgärder föreslagits eller vidtagits, såväl i extra ändringsbudgetar som i en omfattande vårändringsbudget och genom initiativ från riksdagen. Finanspolitiska rådet påpekar att ändringsbudgetar som huvudregel inte bör innehålla förslag med varaktiga budgeteffekter. Den varaktiga ökningen av försvarsanslagen med anledning av det nya säkerhetspolitiska läget sedan Rysslands anfallskrig mot Ukraina är ett rimligt undantag från denna huvudregel, enligt Finanspolitiska rådet. Så är, enligt rådet, emellertid inte fallet när det gäller garantitillägget till pensionärer; det är ingen ny fråga utan en åtgärd som borde behandlas i en ordinarie budgetproposition.

Finanspolitiska rådet anför att en splittrad budgetprocess löper risk att bli en svag budgetprocess. Med undantag för akuta förhållanden är det därför angeläget att budgetprocessen normaliseras. Det innebär även att användningen av ändringsbudgetar, extra ändringsbudgetar och utskottsinitiativ åter bör bli återhållsam.

Det kan vidare noteras att en grupp inom konstitutionsutskottet nyligen genomfört en uppföljning och utvärdering av vissa frågeställningar kring tillämpningen av utskottsinitiativ. Gruppen anför att utskottens initiativrätt fyller en viktig funktion som är angelägen att behålla och värna. Den pågående utvecklingen, med allt fler utskottsinitiativ, väcker emellertid enligt gruppen frågor om hur bestämmelserna har kommit att tillämpas. Det finns därför anledning att på nytt erinra om den varsamhet med vilken denna initiativrätt var avsedd att utnyttjas. En tillämpning utan denna varsamhet riskerar enligt gruppen att negativt påverka både fördelningen av befogenheter mellan

riksdagen och regeringen och arbets- och planeringsförutsättningarna i riksdagen. Konstitutionsutskottet ställer sig bakom gruppens iakttagelser och slutsatser (bet. 2021/22:KU35).

En översyn av budgetprocessen

Den 8 juni 2022 meddelade finansministern att regeringen vill i bred politisk samstämmighet tillsätta en ny budgetkommitté för att värna budgetprocessens roll i det finanspolitiska ramverket. Finansministern anförde att Sverige har ett finanspolitiskt ramverk som under många år har säkerställt en långsiktig hållbar finanspolitik. Tack vare detta har Sverige klarat flera allvarliga kriser utan att vi hamnat i en offentligfinansiell kris. En stram och välordnad budgetprocess är en central del i det finanspolitiska ramverket.

En oordnad och icke sammanhållen budgetprocess riskerar att försvaga Sveriges motståndskraft, göra oss sämre rustade att hantera nästa kris men även de samhällsutmaningar vi står inför. Det är därför hög tid att återgå till en ordnad budgetprocess. Regeringen vill därför, i bred politisk samstämmighet, göra en översyn av budgetprocessen för att värna dess roll i det finanspolitiska ramverket.

Kommittén bör dra lärdomar av utmaningar från de senaste årens budgethantering och bl.a. utreda

- hur helhetsperspektivet upprätthålls och ett samlat budgettillfälle om året
- hur extra ändringsbudgetar och utskottsinitiativ hanteras
- den ekonomiska vårpropositionens betydelse och det medelfristiga budgetperspektivet
- hanteringen av budgetbeslut med flerårig effekt.

Regeringen kommer att bjuda in övriga partier för att diskutera tillsättandet av en ny parlamentarisk budgetkommitté.

Anläggningstillgångar

Med anläggningstillgång förstås en tillgång som är avsedd för stadigvarande bruk eller innehav (5 kap. 1 § förordningen [2000:605] om årsredovisning och budgetunderlag). Med stadigvarande menas en period på minst ett år och i de flesta fall betydligt längre än så. Anskaffning av utrustning som klassificeras som anläggningstillgångar ska finansieras med lån i Riksgäldskontoret (2 kap. 1 § kapitalförsörjningsförordningen [2011:210]). När det gäller myndigheternas införskaffande av anläggningstillgångar så beslutar riksdagen om en låneram för investeringar i statens egen verksamhet som avser staten som helhet och inte specifika myndigheter (se bet. 2021/22:FiU1 punkt 4). Riksdagen har därvid bemyndigat regeringen att för 2022 besluta om lån i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar som används i statens verksamhet som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 51 230 miljoner kronor.

Avgiftsfinansierad verksamhet

Passverksamheten på Polismyndigheten är avgiftsfinansierad i enlighet med passförordningen (1979:664). Myndigheten kan därför inte använda anslagsmedel till den verksamheten. Verksamheten bedrivs med det ekonomiska målet om full kostnadstäckning i enlighet med 5 § andra stycket avgiftsförordningen (1992:191), som föreskriver att om inte regeringen har föreskrivit något annat så ska avgifter beräknas så att de helt täcker verksamhetens kostnader. Det innebär att nivån på avgiften för pass är satt på ett sätt så att den täcker kostnaden för handläggningen av ärendet.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet ställer sig med undantag för regeringens förslag på pensionsområdet bakom propositionen. Riksdagen bör ställa sig bakom de förslag om pensionerna som redovisas nedan.

Utskottet tillstyrker också övriga delar av förslaget till utskottsinitiativ. Utskottets förslag innebär att anslagen på statens budget ökar med netto 30,9 miljarder kronor, dvs. med 1,15 miljarder kronor mindre än vad regeringen föreslår.

I det följande redovisas de olika åtgärder som utskottet föreslår.

Pensionerna och utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom

Förslagen i den aktuella propositionen innebär förändringar av statens utgifter inom utgiftsområde 11 till följd av regeringens förslag på pensionsområde. I fråga om regeringens förslag i denna del och behovet av höjda pensioner vill utskottet framhålla följande.

I en tid när priserna stiger kraftigt på just de varor och tjänster som är svårast att avvara – mat, värme och bränsle – är det nödvändigt att förbättra de svenska pensionärernas situation. Det ska dock göras på ett sätt som värnar arbetslinjen i pensionssystemet.

Utskottet ställer sig bakom förslaget till utskottsinitiativ. Det innebär den största förstärkningen av pensionärernas ekonomi sedan det nuvarande pensionssystemet infördes. Ersättningen till de sämst ställda pensionärerna kommer att öka med 1 000 kronor per månad redan under hösten, genom en höjning av garantipensionen och bostadstillägget. Därefter kommer, i enlighet med de två tillkännagivanden som riksdagen redan beslutat om, skatten på pensioner sänkas med ytterligare 6 miljarder kronor och en helt ny ”gas” införs i pensionssystemet, som ger högre pension när Sveriges ekonomi är god. Genom den här kombinationen av tre reformer ges både ett rejält tillskott till de sämst ställda pensionärerna, alla pensionärers ekonomi förbättras och arbetslinjen i pensionssystemet värnas. Förslaget innebär sammantaget att det lönar sig att ha arbetat ett helt yrkesliv och att respektavståndet värnas.

Utskottet ställer sig således bakom att det ska ske förbättringar inom det befintliga grundskyddet. Garantipensionen höjs med 600 kronor per månad

och konsumtionsstödet i bostadstillägget höjs med 350 kronor för ensamstående och 175 kronor för sammanboende. Dessa förändringar ska träda ikraft den 1 oktober 2022 och därför föreslås ändrade anslag inom utgiftsområde 11.

Utskottet vill framhålla att riksdagen, som framgått, redan har beslutat om två tillkännagivanden som gäller sänkt skatt för samtliga pensionärer från den 1 januari 2023 och införandet av en s.k. gas i pensionssystemet (bet. 2021/22:FiU21, punkterna 2 och 3 i utskottets förslag till riksdagsbeslut, rskr. 2021/22:402–403). Utskottet står fortsatt bakom det som riksdagen på förslag av finansutskottet nyligen beslutade (bet. 2021/22:FiU21 s. 65 f.):

Förslaget till utskottsinitiativ innebär bl.a. att skatten för samtliga pensionärer ska sänkas från den 1 januari 2023 genom en förstärkning av det förhöjda grundavdraget. Förstärkningen av det förhöjda grundavdraget kommer att innebära att skatten sänks med ca 200 kronor i månaden för en pensionär med genomsnittlig inkomst, vilket motsvarar den högsta nivån på skattesänkningen. För en person med en pension på ca 13 000 kronor per månad kommer skattesänkningen att vara ca 150 kronor i månaden och vid en pension på 9 000 kronor per månad kommer skattesänkningen att vara knappt 100 kronor i månaden. Skatten kommer att sänkas med 6 miljarder kronor.

Finansutskottet föreslår således ett tillkännagivande om sänkt skatt för pensionärer fr.o.m. den 1 januari 2023.

Vidare föreslår finansutskottet ett tillkännagivande om införandet av en s.k. gas i pensionssystemet som gör det möjligt att använda en del av överskottet i pensionssystemet för att höja pensionerna.

Finansutskottet ställer sig sammanfattningsvis bakom det gemensamma förslaget. Utskottets förslag innebär ändringar i socialförsäkringsbalken och socialtjänstlagen.

Regeringens förslag på pensionsområdet avstyrks således.

När det gäller anslag inom utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom innebär utskottets förslag följande. Anslaget 1:1 Garantipension vid ålderspension justeras jämfört med regeringens förslag mot bakgrund av att det i förslaget till utskottsinitiativ föreslås att garantipensionen höjs med 600 kronor per månad fr.o.m. oktober 2022. Det innebär att anslaget minskar med 2 609 000 000 kronor jämfört med förslaget i proposition 2021/22:269.

För att finansiera höjningen av konsumtionsstödet i bostadstillägget med 350 kronor per månad för ensamstående och 175 kronor för den som är gift fr.o.m. oktober 2022 behöver 380 miljoner kronor tillföras till anslaget 1:3 Bostadstillägg till pensionärer. För att finansiera förändringen av fribeloppet i bostadstillägget behöver 125 miljoner kronor tillföras anslaget. Jämfört med förslaget i ändringsbudgeten behöver således anslaget höjas med 107 miljoner kronor ytterligare utöver det som anges proposition 2021/22:269.

Till följd av den pensionsreform som föreslås i utskottsinitiativet bedöms kostnaderna för anslaget 1:4 Äldreförsörjningsstöd att minska. Minskningen för 2022 bedöms ligga i linje med den minskning som anges i propositionen.

Utgiftsområde 4 Rättsväsendet

Finansutskottet delar uppfattningen i förslaget till utskottsinitiativ om att Polismyndigheten är i behov av ytterligare förstärkningar utöver den anslagsökning som regeringen föreslår. Polismyndigheten behöver ökade resurser för att säkra tryggheten för medborgarna samt bättre utrustning för att bekämpa våldsvverkare och grovt kriminella. Vidare är det viktigt att resurser tillförs för att myndigheten ska kunna korta ned handläggningstiderna för passansökningar.

Finansutskottet anser att riksdagen ska bemyndiga regeringen att för investeringar i anläggningstillgångar som används i statens verksamhet öka låneramen för staten för 2022 med 150 miljoner kronor, dvs. till 51 380 miljoner kronor. Regeringen kan därefter öka Polismyndighetens låneram med motsvarande belopp för att finansiera myndighetens inköp av bättre utrustning och verktyg för att hantera allvarliga ordningsstörningar och våldsamma upplopp samt inköp av nya polisfordon. När det gäller passverksamheten bör riksdagen besluta om att ramen för utgiftsområde 4 och anslaget 1:1 Polismyndigheten ökas med 350 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag i vårändringsbudgeten. Anslagsökningen får användas för utgifter för Polismyndighetens verksamhet, t.ex. i syfte att korta köerna i passverksamheten. Därvid bör regeringen bl.a. överväga att fatta beslut om ett tillfälligt undantag från det ekonomiska målet om full kostnadstäckning för Polismyndighetens passverksamhet. För att säkerställa att så sker bör riksdagen tillkännage för regeringen att denna ska vidta åtgärder för att minska passköerna och att regeringen därvid fattar ett beslut om ett tillfälligt undantag från det ekonomiska målet om full kostnadstäckning för Polismyndighetens passverksamhet, eller vidtar någon annan åtgärd som uppnår samma resultat. Vad utskottet nu anfört om att regeringen ska vidta åtgärder för att minska passköerna bör riksdagen således ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap

Beställningsbemyndiganden gällande Försvarsmakten

Försvarsutskottet anser i sitt yttrande (yttr. 2021/22:FöU4y, bilaga 18 till bet. 2021/22:FiU21) till finansutskottet i samband med beredningen av betänkande 2021/22:FiU21 att det militära försvaret behöver ytterligare förstärkningar utöver de som beslutades den 7 april 2022 genom att riksdagen biföll regeringens förslag i en extra ändringsbudget för 2022 med åtgärder för att bl.a. stärka rikets militära försvar (prop. 2021/22:199, bet. 2021/22:FiU47, rskr. 2021/22:227). Genom regeringens kompletterande uppdrag till Försvarsmakten den 19 maj beslutades därefter om en inriktning för den snabba upprustning av det svenska militära försvaret som riksdagens partier hade enats om den 16 mars 2022. Två månader senare undertecknades Sveriges ansökan om Natomedlemskap som i bred politisk förankring är ytterligare ett steg i arbetet med att stärka svensk säkerhet. Enligt förslaget till utskottsinitiativ skulle det skapas förutsättningar för ett nästa steg med sikte

på en snabb upprustning redan fram till 2025. Finansutskottet anser, i likhet med försvarsutskottet, att Sveriges målsättning bör vara att försvarsanslagen ska uppgå till motsvarande 2 procent av BNP redan 2025 och att de utökade beställningsbemyndigandena bör följas av motsvarande anslagsökningar. Detta är nödvändigt i ljuset av det allvarliga säkerhetspolitiska läget, men det är även en förutsättning för en snabb och framgångsrik anslutning till Nato. Som medlem måste Sverige bidra till den gemensamma försvarsplaneringen och leva upp till Natos s.k. styrkemål, vilket får genomgripande konsekvenser för Sveriges försvarsplanering. Det är därför angeläget att Försvarsmaktens beställningsbemyndiganden höjs ytterligare för att skapa förutsättningar och handlingsfrihet att utöka anskaffningen av materiel. En sådan satsning skulle ge försvaret en nödvändig handlingsfrihet att snabbt öka inköpsvolymerna. I samband med höjningarna av beställningsbemyndigandena bör investeringsplanerna för Försvarsmakten revideras för att i större utsträckning ta hänsyn till den betydande upprustning som skulle möjliggöras genom förslaget till utskottsinitiativ. Eftersom det ekonomiska utrymmet är väsentligt mycket högre än de förslag regeringen hittills har lämnat ger förslaget till utskottsinitiativ möjligheter att tidigarelägga flera av de prioriterade åtgärder för bl.a. marinstridskrafterna som regeringen inte gav tillräckligt utrymme för i totalförsvarspropositionen. Det bedöms vidare ge utrymme för vissa nya satsningar som svarar upp mot behov som följer av lärdomar från Ukraina. Behovet av ett starkt luftförsvar, stärkt försvarsunderrättelseförmåga, snabbare materielsättning av markstridsförband och satsningar på ny teknik som t.ex. drönare är några av de områden där handlingsfrihet för att möta nya och växande behov nu skapas.

Finansutskottet ställer sig således bakom förslaget om att öka beställningsbemyndigandet som är kopplat till anslaget 1:1 Förbandsverksamhet och beredskap med 31 997 miljoner kronor för tidsperioden 2023–2028. Därmed kommer beställningsbemyndigandet att uppgå till 65 miljarder kronor.

Vidare ställer sig finansutskottet bakom att beställningsbemyndigandet som är kopplat till anslaget 1:3 Anskaffning av materiel ökas med 72 103 miljoner kronor för tidsperioden 2023–2031. Därmed kommer beställningsbemyndigandet att uppgå till 185 miljarder kronor.

Stöd till Ukraina

Utskottet ställer sig bakom förslagen i propositionen om stöd till Ukraina.

Vidare föreslår utskottet, i enlighet med förslaget till utskottsinitiativ, ytterligare stöd till Ukraina utöver regeringens förslag. Utskottet föreslår således, utöver det som föreslås i propositionen, att regeringen bemyndigas att under 2022 för anslaget 1:3 Anskaffning av materiel och anläggningar inom utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap besluta att till Ukraina skänka försvarsmateriel, som kan avvaras av Försvarsmakten under en begränsad tid, till ett värde om högst 1 miljard kronor. Utskottet föreslår att

anslaget 1:3 Anskaffning av materiel och anläggningar ökar med 1 miljard kronor utöver regeringens förslag i propositionen om stöd till Ukraina.

Utskottet vill understryka att det ligger i Sveriges utrikes- och säkerhetspolitiska intresse att fortsätta stödja Ukraina med försvarsmateriel. Många västländer ökar sitt militära stöd till Ukraina, inte minst eftersom Ryssland påbörjat en förnyad offensiv i Donbass. Rysslands attack mot Ukrainas suveränitet är också en attack mot hela den europeiska säkerhetsordningen och mot folkrätten. Det ligger i Sveriges intresse att fortsätta bidra till Ukrainas motståndskraft. Utskottet anser därför att det är naturligt att Sverige ökar sitt militära stöd till Ukraina genom ytterligare vapenleveranser. Förslaget till utskottsinitiativ skulle möjliggöra ett stöd till Ukraina genom att skänka sådan försvarsmateriel de efterfrågat i form av exempelvis sjömålsrobotar, luftvärnssystem, vapen och personlig utrustning. Finansutskottet ställer sig således bakom förslaget om att anslaget 1:3 Anskaffning av materiel och anläggningar ska öka med 1 miljard kronor, utöver regeringens förslag. Anslagsökningen ska i första hand användas för att anskaffa sådan materiel som kan ersätta och stärka de förmågor som Försvarsmakten avvarar under en begränsad tid när materiel överlåts till Ukraina. Vid beredningen har det framkommit att återanskaffning av materiel bedöms ta mellan 18 och 36 månader. Mot bakgrund av det säkerhetspolitiska läget och Försvarsmaktens behov bedömer utskottet att bemyndigandet att överlåta materiel till Ukraina under 2022 endast bör avse sådan mängdmateriel, personlig utrustning, vapen- och robotsystem som kan avvaras av Försvarsmakten under begränsad tid.

Det civila försvaret

Försvarsutskottet noterar i sitt yttrande (yttr. 2021/22:FöU4y, bilaga 18 till bet. 2021/22:FiU21) till finansutskottet i samband med beredningen av betänkande 2021/22:FiU21 att när det gäller vårändringsbudgeten för 2022 föreslår regeringen förstärkningar av det civila försvaret inom ramen för en ny struktur, bl.a. av 24 anslag utanför utgiftsområde 6 där ett antal myndigheter får ytterligare uppgifter och ytterligare medel. Försvarsutskottet anser att de ömsesidiga beroendena inom totalförsvaret måste beaktas och att riksdagens möjlighet att följa upp och uttala sig om måluppfyllelse av målet för det civila försvaret måste stärkas. Finansutskottet delar denna uppfattning och det som försvarsutskottet anför i frågan.

Reservation

Extra ändringsbudget för 2022 – Vårändringsbudget för 2022 och stöd till Ukraina (S, C, V, MP)

av Åsa Westlund (S), Gunilla Carlsson (S), Martin Ådahl (C), Ali Esbati (V), Björn Wiechel (S), Joakim Sandell (S), Eva Lindh (S) och Rasmus Ling (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut borde ha följande lydelse:

Ändrad inkomstberäkning, ändrade utgiftsramar, ändrade och nya anslag samt ändrade beställningsbemyndiganden

Riksdagen

a) =utskottet

b) godkänner ändrade ramar för utgiftsområden och anvisar ändrade och nya anslag enligt reservanternas förslag i bilaga 4,

c) bemyndigar regeringen att under 2022 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst de belopp och inom de tidsperioder som regeringen föreslår.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2021/22:269 punkterna 33, 35 och 38 samt bifaller delvis proposition 2021/22:269 punkt 34.

Lån för myndigheternas investeringar i anläggningstillgångar

Riksdagen avslår utskottets förslag.

Sänkt skatt på diesel inom jord-, skogs- och vattenbruk

=utskottet

Regeringens förslag om grundskydd för pensionärer

Riksdagen antar regeringens förslag till

a) lag om ändring i socialförsäkringsbalken,

b) lag om ändring i lagen (2022:000) om ändring i socialförsäkringsbalken,

c) lag om ändring i lagen (2022:000) om ändring i socialförsäkringsbalken.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2021/22:269 punkterna 4–6.

Avgifter enligt socialtjänstlagen

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i socialtjänstlagen (2001:453).

Därmed bifaller riksdagen proposition 2021/22:269 punkt 7.

Förslag som väckts i utskottet om grundskydd för pensionärer

Riksdagen avslår utskottets förslag.

Utbetalning av garantipension inom EES och i Schweiz samt i Förenade kungariket

=utskottet

Tillfälligt tilläggsbidrag till barnfamiljer inom bostadsbidraget

=utskottet

Utgiftsområde 1 Rikets styrelse

=utskottet

Utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning

=utskottet

Utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution

=utskottet

Utgiftsområde 4 Rättsväsendet

Riksdagen avslår utskottets förslag.

Utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap

=utskottet

Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd

=utskottet

Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn

=utskottet

Utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv

=utskottet

Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning

=utskottet

Utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid

=utskottet

Utgiftsområde 19 Regional utveckling

=utskottet

Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård

=utskottet

Utgiftsområde 22 Kommunikationer

=utskottet

Utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel

=utskottet

Utgiftsområde 24 Näringsliv

=utskottet

Ställningstagande

Vi ställer oss bakom propositionen och anser att riksdagen bör avslå förslagen i utskottsinitiativet, med undantag för förslaget om ytterligare stöd till Ukraina.

Särskilda yttranden

1. Extra ändringsbudget för 2022 – Vårändringsbudget för 2022 och stöd till Ukraina (S)

Åsa Westlund (S), Gunilla Carlsson (S), Björn Wiechel (S), Joakim Sandell (S) och Eva Lindh (S) anför:

Vi ställer oss bakom propositionen och anser att riksdagen bör avslå förslagen i utskottsiniciativet, med undantag för förslaget om ytterligare stöd till Ukraina. I det följande behandlas de frågor som berörs av utskottsiniciativet.

Pensionerna och utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom

Förstärkning av ekonomin för personer med garantipension

Under de senaste åren har ett antal förändringar genomförts på pensionsområdet som har medfört att inkomsterna har höjts för pensionärerna. Det finns dock behov av ytterligare ekonomiska förbättringar för de pensionärer som har den lägsta allmänna pensionen. Därför bör det befintliga grundskyddet för pensionärer förstärkas fr.o.m. augusti 2022. Detta bör bl.a. ske genom en höjning av garantipensionen.

För att personer med garantipension ska ha en rimlig pension bör den nuvarande garantipensionsnivån (benämns i det följande som grundnivån) höjas med 1 000 kronor per månad fr.o.m. augusti 2022. Höjningen av grundnivån innebär att även gränsen för den nivå på inkomstgrundad pension som ger rätt till garantipension höjs. Det medför att personer som får garantipension kommer att kunna ha något högre inkomstpension jämfört med i dag. Det tillkommer också en grupp nya pensionärer som kommer att få garantipension och antalet individer med garantipension kommer att öka med ca 300 000 personer.

Höjt bostadstillägg till pensionärer

Bostadstillägget till pensionärer är ett skattefritt inkomstprövat tillägg som prövas mot i princip alla inkomster och mot förmögenhet. En del av bostadstillägget för ålderspensionärer är ett s.k. konsumtionsstöd, vilket innebär att det inte är direkt kopplat till bostadskostnadens storlek. Konsumtionsstödet ger lika stor ersättning till alla pensionärer med bostadstillägg. Det innebär att även hushåll med låga bostadskostnader får del av förstärkningar av konsumtionsstödet, vilket gör att det är fördelningsmässigt träffsäkert.

Riksdagen beslutade den 14 juni 2022 att konsumtionsstödet inom bostadstillägget ska höjas med 200 kronor för ogifta och 100 kronor för gifta fr.o.m. augusti 2022 (prop. 2021/22:180, bet. 2021/22:SfU26, rskr. 2021/22:386). För att ytterligare stärka den ekonomiska situationen för pensionärer med bostadstillägg bör konsumtionsstödet höjas med 100 kronor

för ogifta och 50 kronor för gifta, utöver den höjning som är beslutad av riksdagen. Det medför att konsumtionsstödet fr.o.m. augusti 2022 föreslås bli 840 kronor för ogifta och 420 kronor för gifta.

Som en följdändring till höjningen av garantipensionen behöver även fribeloppet inom bostadstillägget för pensionärer höjas. Syftet med fribeloppet är att den som enbart har garantipension inte ska få ett reducerat bostadstillägg. Fribeloppets nivå motsvarar i princip grundnivån för garantipension och regeringen föreslår därför en höjning av fribeloppet i bostadstillägget till följd av den föreslagna höjningen av garantipensionen. Det fribelopp som föreslås motsvarar den nya nivån på maximal garantipension för personer födda 1938 eller senare. Höjningen ger ett fribelopp på 2,43 prisbasbelopp för ogifta och 2,2 prisbasbelopp för gifta.

Eftersom det nu föreslås ytterligare en höjning av konsumtionsstödet i bostadstillägget med 100 respektive 50 kronor, utöver den höjning som riksdagen beslutat om (prop. 2021/22:180, bet. 2021/22:SfU26, rskr. 2021/22:386) bör även det minimibelopp som används för att fastställa avgifter för insatser enligt socialtjänstlagen höjas med motsvarande belopp. Det innebär att minimibeloppet fr.o.m. den 1 augusti 2022 föreslås höjas med motsvarande 100 kronor per månad för ensamstående och 50 kronor per månad för var och en av sammanboende makar och sambor, utöver den höjning som är beslutad av riksdagen.

Vi tillstyrker således förslaget i propositionen och anser att utskottsinitiativet ska avslås.

Utgiftsområde 4 Rättsväsendet

Under utskottets beredning har det, genom yttrandet från justitieutskottet i betänkande 2021/22:FiU21 (yttr. 2021/22:JuU8y, bilaga 16 i bet. 2021/22:FiU21), framkommit att Polismyndigheten redan utan det tillskott som nu föreslås i utskottsinitiativet kommer att ha ett överskott om ca 200 miljoner kronor år 2022 och att några tillskott för passverksamheten eller för inköp av nya fordon eller ny utrustning inte behövs. Förslaget i utskottsinitiativet bör således avslås.

Utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap

Rysslands invasion av Ukraina har inneburit att läget skärps ytterligare och att ett väpnat angrepp mot Sverige inte kan uteslutas. Sveriges försvarsförmåga måste av denna anledning stärkas och upprustningen måste ske i snabbare takt än tidigare planerat. Efter överläggningar mellan regeringen och Försvarsberedningen blev Socialdemokraterna, Moderaterna, Sverigedemokraterna, Centerpartiet, Vänsterpartiet, Kristdemokraterna, Liberalerna och Miljöpartiet, den 16 mars 2022, överens om ytterligare förstärkningar av försvarsförmågan. Överenskommelsen omfattade både kortsiktiga anslagsförstärkningar till det militära försvaret och utökningar av bemyndiganderamen för materielbeställningar m.m. I överenskommelsen

konstaterades att detta kommer att kräva motsvarande tillskott av framtida anslagsmedel och utgöra en del av den kommande ökningen av anslagen för det militära försvaret till 2 procent av BNP. Utgångspunkten var att ökningen vilar på en redovisning från försvarsmyndigheterna med förslag om en ekonomisk trappa för att nå 2 procent av BNP så snart det är praktiskt möjligt. I överenskommelsen sattes fokus på hur snabbt det är möjligt att på ett effektivt sätt omsätta ökningarna i stärkt försvarsförmåga. Genom nya anvisningar till Försvarsberedningen och nya uppdrag till myndigheterna skulle en bred politisk grund läggas för ytterligare förstärkningar av försvarsförmågan i budgetpropositionen för 2023 och en överenskommelse om en ekonomisk trappa för att nå 2 procent av BNP. Vidare kan vi konstatera att en grupp inom konstitutionsutskottet genomfört en uppföljning och utvärdering av tillämpningen av riksdagsordningens bestämmelse om utskottsinitiativ (2021/22:RFR8). Rapporten som gruppen i enighet har presenterat visar att utskottsinitiativ till del har kommit att tillämpas på ett sätt som inte var avsett. Enligt aktuella bestämmelser och förarbetsuttalanden skulle utskottsinitiativ möta behovet av snabba åtgärder när det inte råder någon oenighet i frågan. I rapporten påminns vidare om fördelarna med en viss tröghet i systemet för beslutsfattandet för att skapa utrymme för nödvändig eftertanke, planering och utredning och det påtalas vidare att dagens tillämpning väcker frågor om balansen och ansvarsfördelningen mellan den styrande och den lagstiftande makten. Av försvarsutskottets yttrande till finansutskottet i betänkandet 2021/22:FiU21 (yttr. 2021/22:FöU4y, bilaga 18 i bet. 2021/22:FiU21) framgår följande. Försvarsutskottet har vid tidigare beredning av ökad ambitionsnivå och betydande ekonomiska tillskott också krävt att man säkerställer att avsedd effekt uppnås och att offentliga medel används effektivt. I beslutet om inriktningen för totalförsvaret under 2021–2025 (bet. 2020/21:FöU4) betonade försvarsutskottet att utgångspunkten bör vara att den operativa förmågan ska vara styrande för inriktning av materielanskaffning, infrastrukturinvesteringar och utbildnings- och övningsverksamheten. Utskottet betonade att krigsorganisationen bör ges en stärkt uthållighet givet de krav som ställs på totalförsvaret i sin helhet och att det behövs en bättre balans mellan ingående delar, framför allt mellan stöd- och verkansförband. Utskottet menade dessutom att trovärdigheten för försvarssektorn och försvarspolitikerna missgynnas av osäkerheten om vad som faktiskt kan realiseras och välkomnade åtgärder för att öka långsiktigheten i planeringsförutsättningarna för försvaret i fråga om personal, infrastruktur och övningar så att ett tioårsperspektiv kan bli utgångspunkten för strategisk styrning och planering. Vid beredningen av förslaget till utskottsinitiativ har försvarsutskottet fått information om att ytterligare beställningar av försvarsmateriel inte är realistiska under 2022. Även led- och leveranstider för anskaffning av inte alltför komplex försvarsmateriel bedöms vara mellan 18 och 36 månader. En utökad bemyndiganderam som inte åtföljs av en planering av helheten, nya investeringsplaner och höjda anslag, och som begränsas av långa led- och leveranstider, bidrar inte till ökad försvarsförmåga.

För Socialdemokraterna är det viktigt att Sverige fortsätter att stötta Ukraina. Regeringen och Försvarsmakten arbetar kontinuerligt med frågan om ytterligare stöd med militär materiel, där noga avvägning måste göras gällande Ukrainas behov och Sveriges möjlighet att avvara sådan materiel. För att Sverige ska kunna skicka eventuella nya paket med militär materiel under riksdagens sommaruppehåll är det en fördel om riksdagen kan bemyndiga regeringen att göra detta.

2. Extra ändringsbudget för 2022 – Vårändringsbudget för 2022 och stöd till Ukraina (C)

Martin Ådahl (C) anför:

I det ärende som nu ligger på riksdagens bord – det reviderade förslaget till vårändringsbudget – vill Centerpartiet särskilt framhålla följande.

Om Centerpartiet hade suttit i regeringsställning hade budgeten sett annorlunda ut. Vi hade bl.a. underlättat för växande småföretag att få långtidsarbetslösa i jobb. Vi hade i högre grad prioriterat förslag för att i detta akuta läge snabba på klimatomställningen, bort från Rysslands gas och olja. Vi hade tidigare, snabbare och med större kraft föreslagit stöd till landets lantbrukare. Och vi hade föreslagit ytterligare satsningar för att säkra finansieringen av landets kvinno- och tjejourer. Dessa förslag är exempel på prioriteringar som vi har lyft fram i Centerpartiets vårmotion.

Samtidigt är vi stolta över att vi har lyckats förhandla fram mycket bra politik för Sveriges bästa. I regeringens vårändringsbudget finns stöd till lantbruket. Där finns satsningar på fler vårdplatser. Där finns omfattande satsningar på att så snabbt som möjligt under innevarande år börja stärka Sveriges försvarsförmåga, ett resultat av förhandlingar i bred enighet. Regeringen har nu också, efter förhandlingar med Centerpartiet, dragit tillbaka förslaget om att införa det kritiserade s.k. garantitillägget och ersatt det med en kraftig förstärkning av grundskyddet i form av en höjning av garantipensionen, i linje med vad Centerpartiet och ledande experter föreslagit. Regeringen har också fullföljt Centerpartiets förslag om fördubbling av en jobbstimulansen i försörjningsstödet, som gör det lönsamt för personer med ekonomiskt bistånd att börja arbeta.

Det som skiljer regeringens förslag till vårändringsbudget från vissa oppositionspartiets förslag till utskottsinitiativ är inte mycket, när det gäller antalet förändringsförslag. Men de är viktiga. Försvaret är det kanske viktigaste exemplet. Det råder nu bred enighet i Sveriges riksdag om att försvarsanslaget, givet ett medlemskap i Nato, ska uppgå till minst 2 procent av BNP. Det är bra och välkommet. Den breda enigheten är en styrka för Sverige. Samtidigt är det viktigt att värna just denna enighet – att sända tydliga signaler till vår omvärld. Att, som vissa oppositionspartier nu föreslår, ensidigt höja Försvarsmaktens bemyndiganderam, trots att vår överbefälhavare inte bett om det, är inte seriöst.

Detsamma gäller de föreslagna satsningarna på polisen. Även här finns en relativt bred enighet om att Sverige måste få fler poliser, med bättre verktyg och större befogenheter. För innevarande år är dock inte de ekonomiska resurserna begränsningen, enligt Polismyndigheten. Trots detta väljer partierna i fråga att lägga resurser framför nya konkreta förslag.

Ovanstående två exempel visar att det för de aktuella oppositionspartierna är viktigare med politisk positionering än att faktiskt komma med lösningar på viktiga samhällsproblem.

Pensionerna har stått i centrum för diskussionerna kring vårändringsbudgeten. Regeringen valde, för att säkra stöd från Vänsterpartiet, att föreslå att ett s.k. garantitillägg skulle införas. Förslaget har kritiserats mangrant av personer som är insatta i det svenska pensionssystemet. Det var dyrt, ofokuserat, rundade Pensionsgruppen, gjorde det mindre lönsamt att arbeta och skapade margineffekter på mer än 100 procent. Pensionsmyndigheten konstaterade i sitt remissvar att syftet med garantitillägget kunde uppnås genom en höjning av garantipensionen.

Under ett antal veckor förhandlade Pensionsgruppen för att i stället försöka enas om ett gemensamt förslag till förstärkta pensioner. Centerpartiet lade under dessa förhandlingar fram ett stort antal kompromissförslag, för att försöka få de olika partierna att enas. I slutändan var regeringen villig att acceptera 1 000 kronor i höjd garantipension och 100 kronor i höjt bostadstillägg på hushållsnivå. Moderaterna, Kristdemokraterna och Liberalerna lade tyvärr inte fram ett enda kompromissförslag, trots att skillnaderna i sakpolitik var små. I sitt ursprungliga förslag ville dessa partier å sin sida höja garantipensionen med 600 kronor, bostadstillägget med 350 kronor på hushållsnivå och sänka skatten för pensionärer med 100–200 kronor per månad. Eftersom Centerpartiet också föreslagit skattesänkningar för kommande år med liknande inriktning, men något annan utformning, har vi accepterat att den senare skattesänkningen passerat riksdagens bord. I slutändan var skillnaderna mycket små, i praktiken några hundra kronor fler på garantipensionen i Centerpartiets kompromissförslag respektive några hundra kronor lägre bostadstillägg.

Samtidigt som skillnaderna i sakpolitik var små var skadan stor eftersom partierna satte prestige framför sakpolitik, eftersom ingen bred lösning i Pensionsgruppen kunde uppnås och gruppens framtid, efter tre decennier av framgångsrikt förvaltande av vårt svenska pensionssystem, är i farozonen.

Från Centerpartiets perspektiv var dock regeringen, till slut, mer rörliga och dynamiska. De visade sig vara villiga att röra på sig och försöka hitta en kompromiss där garantitillägget ersätts med garantipension.

Centerpartiet vill understryka att behandlingen av vårändringsbudgeten i grunden har avvikit från den praxis som under föregående år gällt inom det finanspolitiska ramverket på en rad väsentliga punkter.

En vårändringsbudget är en mindre förändring av gällande budget. Rätten att följdmotionera på en vårändringsbudget är också kraftigt begränsad. Enbart förslag inom ”ärendets ram” får tas upp. Det innebär att ett parti enbart får

föreslå förändringar på anslag som regeringen föreslår förändringar på. Dessa förslag till förändringar får vidare enbart bestå av ett rakt avvisande av en förändring som regeringen föreslår, eller ett förslag som ligger mellan avvisande och accepterande. Man får inte gå utöver det förslag som läggs fram i den aktuella budgetpropositionen.

Traditionellt har detta inneburit att oppositionspartier avstår från möjligheten att följdmotionera på ändringsbudgetar, då det är svårt att på ett rättvisande sätt presentera ett alternativt förslag till beslut.

Riksdagen har dock de senaste åren visat sig vara villig att alltmer lättvindigt ta budgetpåverkande, fleråriga och ofinansierade utskottsinitiativ. Centerpartiet anser att Sverige och riksdagen nu befinner sig i en mycket olycklig situation. Vi har, å ena sidan, en väldigt snäv tolkning av vad som ska anses ligga inom ärendets ram. Samtidigt har vi, å andra sidan, numera en väldigt vid möjlighet och acceptans för vad falska majoriteter i utskott har rätt att ta initiativ kring. Det leder till en asymmetri och en skevhet som inte speglar riksdagens vilja på ett tillfredsställande sätt.

Centerpartiet anser att de olika tolkningar som görs av olika delar av praxis måste harmoniseras. I grunden är det olämpligt, och inte förenligt med en snäv tolkning av vad som ska anses ligga inom ärendets ram, att vissa oppositionspartier tar ett utskottsinitiativ för att påverka vårändringsbudgeten. Initiativet hade inte accepterats om det i stället hade lagts fram som en följdmotion med anledning av vårändringsbudgeten. Ändå vidhöll utskottsmajoriteten denna snäva tolkning av vad som ska anses ligga inom ärendets ram, när vi ville reservera oss mot detta utskottsinitiativ när regeringens ursprungliga vårändringsbudget lades.

Den nuvarande situationen är inte rimlig, utan leder till motstridiga beslut. Det riskerar att menligt påverka människors förtroende för politiken att en falsk utskottsmajoritet har rätt att närmast obegränsat föreslå förändringar i en budget, medan en faktisk riksdagsmajoritet inte har den möjligheten.

Centerpartiet önskar att alla seriösa och ansvarstagande partier säkerställer att denna situation förändras, så att intentionerna bakom budgetramverket och tillhörande praxis värnas och att dessa appliceras på ett rättvist och likvärdigt sätt på alla.

3. Extra ändringsbudget för 2022 – Vårändringsbudget för 2022 och stöd till Ukraina (V)

Ali Esbati (V) anför:

Vänsterpartiet har under lång tid drivit på för att höja garantipensionen. Garantipensionen är en del av den allmänna pensionen och garanterar pension på en viss nivå. Den nivån räknas upp med prisindex, varför garantipensionen halkat efter den övriga befolkningens inkomster. Mellan det att garantipensionen infördes 2003 fram till 2019 hade pensionärer med garantipension i genomsnitt en real inkomstökning på 15,7 procent i

jämförelse med 44,6 procent för förvärvsarbetare. Det är en central anledning till att pensionerna för vissa grupper i dag är för låga.

När Magdalena Andersson skulle tillträda som statsminister krävde Vänsterpartiet att garantipensionen skulle höjas. Då de partier som ingår i Pensionsgruppen bedömde att förändringar i garantipensionen krävde beslut i Pensionsgruppen, kom vi i förhandlingar med Socialdemokraterna och Miljöpartiet överens om att föreslå införandet av ett garantitillägg för att nå samma målgrupper, med ett icke behovsprövat tillskott. Sedan dess har högeroppositionen lagt fram ett eget förslag om höjd garantipension och andra ändringar av pensionssystemet, som tydligt ligger inom Pensionsgruppens självpåtagna mandat. Deras förslag ger dock betydligt mindre i inkomstökning till landets sämst ställda pensionärer.

Vänsterpartiet är nu överens med Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Centerpartiet om att garantipensionen bör höjas med 1 000 kronor per månad och att konsumtionsstödet i bostadstillägget ska höjas med 100 kronor per månad för ensamstående och 50 kronor per månad för sammanboende, samtidigt som fribeloppet i bostadstillägget höjs. Vänsterpartiet konstaterar att garantipensionen nu kan höjas enligt vårt ursprungliga krav, om än med ett något lägre belopp, än i den överenskommelse som fanns före kompromissen med Centerpartiet, och som lades fram i regeringens ordinarie vårändringsbudget. Detta samtidigt som Pensionsgruppen allt mer har spelat ut sin roll.

Regeringen överlämnar två ordinarie ändringsbudgetar per år till riksdagen. Vårändringsbudgeten som läggs fram i samband med den ekonomiska vårpropositionen och höständringsbudgeten som läggs fram i samband med budgetpropositionen. Vänsterpartiet presenterar sitt budgetalternativ genom att motionera på budgetpropositionen. Regeringens ändringsbudgetar läggs fram i förhållande till budgetpropositionen.

Vänsterpartiet brukar normalt inte motionera på regeringens två ordinarie ändringsbudgetar. Den främsta anledningen till det är att ändringsbudgetarna läggs fram i förhållande till regeringens budgetproposition som Vänsterpartiet inte kan ta ansvar för. För att kunna lägga fram meningsfulla ändringsbudgetar skulle Vänsterpartiet snarare behöva lägga dem som ändringar på sin egen budgetmotion, vilket inte är möjligt. Motionsrätten på ändringsbudgetarna är dessutom kraftigt begränsad. Oppositionspartierna i riksdagen får bara motionera på de anslag som regeringen ”öppnar upp” i ändringsbudgetarna, och i dessa fall får partierna bara föreslå sänkta anslagsnivåer, inte höjda anslag. Detta sammantaget innebär att det i de flesta fall inte är meningsfullt för oppositionspartierna att motionera på ändringsbudgetar.

De senaste åren har varit speciella på många sätt. Regeringen har presenterat ett stort antal extra ändringsbudgetar till följd av coronapandemin och Rysslands invasion av Ukraina. I några fall har Vänsterpartiet valt att motionera på dessa, i andra fall har Vänsterpartiet valt att i stället lämna särskilda yttranden. Vänsterpartiet står i huvudsak bakom de insatser som

regeringen hittills har presenterat som ett svar på pandemin samt Rysslands invasion av Ukraina och har även varit delaktigt i att förbättra dem.

Propositionen innehåller förslag på ytterligare åtgärder med anledning av Rysslands invasion av Ukraina. Det handlar bl.a. om insatser för mottagande av människor som söker skydd i Sverige till följd av den ryska invasionen av Ukraina, förstärkningar av Sveriges civila försvar och ekonomiskt stöd till jordbruk och hushåll samt sänkt skatt på diesel inom jord-, skogs- och vattenbruk. Vidare innehåller propositionen förslag som är föranledda av nya beräkningar eller ändrade förutsättningar. Vänsterpartiet står i huvudsak även bakom förslagen i propositionen och därför röstar jag för regeringens förslag till vårändringsbudget.

Propositionen innehåller också förslag om ett tillfälligt tilläggsbidrag till barnfamiljer som har rätt till bostadsbidrag för att hushåll med små marginaler ska kunna möta de kostnadsökningar som vi nu ser. Det innebär att regeringen för tredje året i rad föreslår ett tilläggsbidrag inom bostadstillägget. Vänsterpartiet anser att bostadsbidraget behöver reformeras. Dels måste dagens regler som gör att många blir återbetalningsskyldiga ändras. Nivåerna måste också justeras och indexeras så att de svarar mot dagens situation och följer med den framtida utvecklingen.

Inom utgiftsområde 9 föreslår regeringen bl.a. att anslaget 1:6 Bidrag till folkhälsa och sjukvård höjs med 500 miljoner kronor för att kapaciteten i vården ska öka. För att möta många av de stora problemen som finns inom området borde anslaget höjas betydligt mer. Vänsterpartiet har dock av de skäl jag angett ovan avstått från att lämna ett eget förslag.

Under utskottets beredning har det, genom yttrandet från justitieutskottet i betänkande 2021/22:FiU21 (yttr. 2021/22:JuU8y, bilaga 16 i bet. 2021/22:FiU21), framkommit att Polismyndigheten redan utan det tillskott som nu föreslås i utskottsinitiativet kommer att ha ett överskott om ca 200 miljoner kronor 2022 och att några tillskott för passverksamheten eller för inköp av nya fordon eller ny utrustning inte behövs. Vänsterpartiet anser således att förslaget i utskottsinitiativet bör avslås.

Rysslands invasion av Ukraina har inneburit att läget skärps ytterligare och att ett väpnat angrepp mot Sverige inte kan uteslutas. Sveriges försvarsförmåga måste av denna anledning stärkas och upprustningen måste ske i snabbare takt än tidigare planerat. Efter överläggningar mellan regeringen och Försvarsberedningen blev Socialdemokraterna, Moderaterna, Sverigedemokraterna, Centerpartiet, Vänsterpartiet, Kristdemokraterna, Liberalerna och Miljöpartiet, den 16 mars 2022, överens om ytterligare förstärkningar av försvarsförmågan. Överenskommelsen omfattade både kortsiktiga anslagsförstärkningar till det militära försvaret och utökningar av bemyndiganderamen för materielbeställningar m.m. I överenskommelsen konstaterades att detta kommer att kräva motsvarande tillskott av framtida anslagsmedel och utgöra en del av den kommande ökningen av anslagen för det militära försvaret till 2 procent av BNP. Utgångspunkten var att ökningen vilar på en redovisning från försvarsmyndigheterna med förslag om en

ekonomisk trappa för att nå 2 procent av BNP så snart det är praktiskt möjligt. I överenskommelsen sattes fokus på hur snabbt det är möjligt att på ett effektivt sätt omsätta ökningarna i stärkt försvarsförmåga. Genom nya anvisningar till Försvarsberedningen och nya uppdrag till myndigheterna skulle en bred politisk grund läggas för ytterligare förstärkningar av försvarsförmågan i budgetpropositionen för 2023 och en överenskommelse om en ekonomisk trappa för att nå 2 procent av BNP. Vidare kan vi konstatera att en grupp inom konstitutionsutskottet genomfört en uppföljning och utvärdering av tillämpningen av riksdagsordningens bestämmelse om utskottsinitiativ (2021/22:RFR8). Rapporten som gruppen i enighet har presenterat visar att utskottsinitiativ till del har kommit att tillämpas på ett sätt som inte var avsett. Enligt aktuella bestämmelser och förarbetsuttalanden skulle utskottsinitiativ möta behovet av snabba åtgärder när det inte råder någon oenighet i frågan. I rapporten påminns vidare om fördelarna med en viss tröghet i systemet för beslutsfattandet för att skapa utrymme för nödvändig eftertanke, planering och utredning och det påtalas vidare att dagens tillämpning väcker frågor om balansen och ansvarsfördelningen mellan den styrande och den lagstiftande makten. Av försvarsutskottets yttrande till finansutskottet i betänkandet 2021/22:FiU21 (yttr. 2021/22:FöU4y, bilaga 18 i bet. 2021/22:FiU21) framgår följande. Försvarsutskottet har vid tidigare beredning av ökad ambitionsnivå och betydande ekonomiska tillskott också krävt att man säkerställer att avsedd effekt uppnås och att offentliga medel används effektivt. I beslutet om inriktningen för totalförsvaret under 2021–2025 (bet. 2020/21:FöU4) betonade försvarsutskottet att utgångspunkten bör vara att den operativa förmågan ska vara styrande för inriktning av materielanskaffning, infrastrukturinvesteringar och utbildnings- och övningsverksamheten. Försvarsutskottet betonade att krigsorganisationen bör ges en stärkt uthållighet givet de krav som ställs på totalförsvaret i sin helhet och att det behövs en bättre balans mellan ingående delar, framför allt mellan stöd- och verkansförband. Utskottet menade dessutom att trovärdigheten för försvarssektorn och försvarspolitiken missgynnas av osäkerheten om vad som faktiskt kan realiseras och välkomnade åtgärder för att öka långsiktigheten i planeringsförutsättningarna för försvaret i fråga om personal, infrastruktur och övningar så att ett tioårsperspektiv kan bli utgångspunkten för strategisk styrning och planering. Vid beredningen av förslaget till utskottsinitiativ har försvarsutskottet fått information om att ytterligare beställningar av försvarsmateriel inte är realistiska under 2022. Även led- och leveranstider för anskaffning av inte alltför komplex försvarsmateriel bedöms vara mellan 18 och 36 månader. En utökad bemyndiganderam som inte åtföljs av en planering av helheten, nya investeringsplaner och höjda anslag, och som begränsas av långa led- och leveranstider, bidrar inte till ökad försvarsförmåga.

4. Extra ändringsbudget för 2022 – Vårändringsbudget för 2022 och stöd till Ukraina (MP)

Rasmus Ling (MP) anför:

Jag ställer mig bakom propositionen och anser att riksdagen bör avslå förslagen i utskottsinitiativet, med undantag för förslaget om ytterligare stöd till Ukraina. I det följande behandlas de frågor som berörs av utskottsinitiativet.

Pensionerna och utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom

Förstärkning av ekonomin för personer med garantipension

Under de senaste åren har ett antal förändringar genomförts på pensionsområdet som har medfört att inkomsterna har höjts för pensionärerna. Det finns dock behov av ytterligare ekonomiska förbättringar för de pensionärer som har den lägsta allmänna pensionen. Därför bör det befintliga grundskyddet för pensionärer förstärkas fr.o.m. augusti 2022. Detta bör bl.a. ske genom en höjning av garantipensionen.

För att personer med garantipension ska ha en rimlig pension bör den nuvarande garantipensionsnivån (benämns i det följande som grundnivån) höjas med 1 000 kronor per månad fr.o.m. augusti 2022. Höjningen av grundnivån innebär att även gränsen för den nivå på inkomstgrundad pension som ger rätt till garantipension höjs. Det medför att personer som får garantipension kommer att kunna ha något högre inkomstpension jämfört med i dag. Det tillkommer också en grupp nya pensionärer som kommer att få garantipension och antalet individer med garantipension kommer att öka med ca 300 000 personer.

Höjt bostadstillägg till pensionärer

Bostadstillägget till pensionärer är ett skattefritt inkomstprövat tillägg som prövas mot i princip alla inkomster och mot förmögenhet. En del av bostadstillägget för ålderspensionärer är ett s.k. konsumtionsstöd, vilket innebär att det inte är direkt kopplat till bostadskostnadens storlek. Konsumtionsstödet ger lika stor ersättning till alla pensionärer med bostadstillägg. Det innebär att även hushåll med låga bostadskostnader får del av förstärkningar av konsumtionsstödet, vilket gör att det är fördelningsmässigt träffsäkert.

Riksdagen beslutade den 14 juni 2022 att konsumtionsstödet inom bostadstillägget ska höjas med 200 kronor för ogifta och 100 kronor för gifta fr.o.m. augusti 2022 (prop. 2021/22:180, bet. 2021/22:SfU26, rskr. 2021/22:386). För att ytterligare stärka den ekonomiska situationen för pensionärer med bostadstillägg bör konsumtionsstödet höjas med 100 kronor för ogifta och 50 kronor för gifta, utöver den höjning som är beslutad av riksdagen. Det medför att konsumtionsstödet fr.o.m. augusti 2022 föreslås bli 840 kronor för ogifta och 420 kronor för gifta.

Som en följdändring till höjningen av garantipensionen behöver även fribeloppet inom bostadstillägget för pensionärer höjas. Syftet med fribeloppet är att den som enbart har garantipension inte ska få ett reducerat bostadstillägg. Fribeloppets nivå motsvarar i princip grundnivån för garantipension och regeringen föreslår därför en höjning av fribeloppet i bostadstillägget till följd av den föreslagna höjningen av garantipensionen. Det fribelopp som föreslås motsvarar den nya nivån på maximal garantipension för personer födda 1938 eller senare. Höjningen ger ett fribelopp på 2,43 prisbasbelopp för ogifta och 2,2 prisbasbelopp för gifta.

Eftersom det nu föreslås ytterligare en höjning av konsumtionsstödet i bostadstillägget med 100 respektive 50 kronor, utöver den höjning som riksdagen beslutat om (prop. 2021/22:180, bet. 2021/22:SfU26, rskr. 2021/22:386) bör även det minimibelopp som används för att fastställa avgifter för insatser enligt socialtjänstlagen höjas med motsvarande belopp. Det innebär att minimibeloppet fr.o.m. den 1 augusti 2022 föreslås höjas med motsvarande 100 kronor per månad för ensamstående och 50 kronor per månad för var och en av sammanboende makar och sambor, utöver den höjning som är beslutad av riksdag.

Jag tillstyrker således förslaget i propositionen och anser att utskottsinitiativet ska avslås.

Utgiftsområde 4 Rättsväsendet

Under utskottets beredning har det, genom yttrandet från justitieutskottet i betänkande 2021/22:FiU21 (yttr. 2021/22:JuU8y, bilaga 16 i bet. 2021/22:FiU21), framkommit att Polismyndigheten redan utan det tillskott som nu föreslås i utskottsinitiativet kommer att ha ett överskott om ca 200 miljoner kronor år 2022 och att några tillskott för passverksamheten eller för inköp av nya fordon eller ny utrustning inte behövs. Förslaget i utskottsinitiativet bör således avslås.

Utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap

Rysslands invasion av Ukraina har inneburit att läget skärps ytterligare och att ett väpnat angrepp mot Sverige inte kan uteslutas. Sveriges försvarsförmåga måste av denna anledning stärkas och upprustningen måste ske i snabbare takt än tidigare planerat. Efter överläggningar mellan regeringen och Försvarsberedningen blev Socialdemokraterna, Moderaterna, Sverigedemokraterna, Centerpartiet, Vänsterpartiet, Kristdemokraterna, Liberalerna och Miljöpartiet, den 16 mars 2022, överens om ytterligare förstärkningar av försvarsförmågan. Överenskommelsen omfattade både kortsiktiga anslagsförstärkningar till det militära försvaret och utökningar av bemyndiganderamen för materielbeställningar m.m. I överenskommelsen konstaterades att detta kommer att kräva motsvarande tillskott av framtida anslagsmedel och utgöra en del av den kommande ökningen av anslagen för det militära försvaret till 2 procent av BNP. Utgångspunkten var att ökningen

vilat på en redovisning från försvarsmyndigheterna med förslag om en ekonomisk trappa för att nå 2 procent av BNP så snart det är praktiskt möjligt. I överenskommelsen sattes fokus på hur snabbt det är möjligt att på ett effektivt sätt omsätta ökningarna i stärkt försvarsförmåga. Genom nya anvisningar till Försvarsberedningen och nya uppdrag till myndigheterna skulle en bred politisk grund läggas för ytterligare förstärkningar av försvarsförmågan i budgetpropositionen för 2023 och en överenskommelse om en ekonomisk trappa för att nå 2 procent av BNP. Vidare kan jag konstatera att en grupp inom konstitutionsutskottet genomfört en uppföljning och utvärdering av tillämpningen av riksdagsordningens bestämmelse om utskottsinitiativ (2021/22:RFR8). Rapporten som gruppen i enighet har presenterat visar att utskottsinitiativ till del har kommit att tillämpas på ett sätt som inte var avsett. Enligt aktuella bestämmelser och förarbetsuttalanden skulle utskottsinitiativ möta behovet av snabba åtgärder när det inte råder någon oenighet i frågan. I rapporten påminns vidare om fördelarna med en viss tröghet i systemet för beslutsfattandet för att skapa utrymme för nödvändig eftertanke, planering och utredning och det påtalas vidare att dagens tillämpning väcker frågor om balansen och ansvarsfördelningen mellan den styrande och den lagstiftande makten. Av försvarsutskottets yttrande till finansutskottet i betänkandet 2021/22:FiU21 (yttr. 2021/22:FöU4y, bilaga 18 i bet. 2021/22:FiU21) framgår följande. Försvarsutskottet har vid tidigare beredning av ökad ambitionsnivå och betydande ekonomiska tillskott också krävt att man säkerställer att avsedd effekt uppnås och att offentliga medel används effektivt. I beslutet om inriktningen för totalförsvaret under 2021–2025 (bet. 2020/21:FöU4) betonade försvarsutskottet att utgångspunkten bör vara att den operativa förmågan ska vara styrande för inriktning av materielanskaffning, infrastrukturinvesteringar och utbildnings- och övningsverksamheten. Utskottet betonade att krigsorganisationen bör ges en stärkt uthållighet givet de krav som ställs på totalförsvaret i sin helhet och att det behövs en bättre balans mellan ingående delar, framför allt mellan stöd- och verkansförband. Utskottet menade dessutom att trovärdigheten för försvarssektorn och försvarspolitikerna missgynnas av osäkerheten om vad som faktiskt kan realiseras och välkomnade åtgärder för att öka långsiktigheten i planeringsförutsättningarna för försvaret i fråga om personal, infrastruktur och övningar så att ett tioårsperspektiv kan bli utgångspunkten för strategisk styrning och planering. Vid beredningen av förslaget till utskottsinitiativ har försvarsutskottet fått information om att ytterligare beställningar av försvarsmateriel inte är realistiska under 2022. Även led- och leveranstider för anskaffning av inte alltför komplex försvarsmateriel bedöms vara mellan 18 och 36 månader. En utökad bemyndiganderam som inte åtföljs av en planering av helheten, nya investeringsplaner och höjda anslag, och som begränsas av långa led- och leveranstider, bidrar inte till ökad försvarsförmåga.

Det är viktigt att Sverige fortsätter att stötta Ukraina. Regeringen och Försvarsmakten arbetar kontinuerligt med frågan om ytterligare stöd med militär materiel, där noga avvägning måste göras gällande Ukrainas behov och

Sveriges möjlighet att avvara sådan materiel. För att Sverige ska kunna skicka eventuella nya paket med militär materiel under riksdagens sommaruppehåll är det en fördel om riksdagen kan bemyndiga regeringen att göra detta.

Polismyndigheten

Jag står bakom förslagen i vårändringsbudgeten om förstärkningar inom rättsväsendet, men anser att anslaget för Polismyndigheten borde ökas med 500 miljoner kronor. Ett tillskott till polisen skulle kunna användas till att anställa fler civila, så att inte poliser som arbetar i yttre tjänst mot gängvåldet och den grova kriminaliteten behöver bemanna passexpeditioner, receptioner och polisens kontaktcenter. Sedan mer än ett år tillbaka bemannas receptionen i Rinkeby delvis av poliser som ryckts från sina ordinarie tjänster. Anledningen är att receptionisterna behövt täcka upp i passexpeditioner eftersom vakanserna där inte får ersättningsrekryteras. Medan delar av den lokala personalen som utgör spjutspetsen i både den förebyggande och den brottsbekämpande delen av kampen mot gängkriminaliteten tvingas bemanna receptionen i Rinkeby bussas poliser in från andra delar av landet för att hantera en problembild de inte har kunskap om. Detta innebär att också dessa poliser tas från arbetet i de hemorter där just de behövs och har bäst lokalkännedom. Detta är bara exempel på ett problem som inte är isolerat till Stockholm. De satsningar som gjorts på Polismyndigheten har inte räckt. Mer pengar måste till för att lösa den uppkomna situationen och jag har för avsikt att återkomma med förslag på sådana satsningar i ett annat sammanhang. Jag anser dock inte att förslaget till utskottsinitiativ i detta betänkande löser de problem som nämnts ovan. Förslagen i utskottsinitiativet bör således avslås.

Sänkt skatt på diesel

Om det hade varit möjligt hade Miljöpartiet också avstyrkt propositionens förslag om sänkt skatt på diesel inom jord-, skogs-, och vattenbruk. Vi ser att jordbruket behöver stöd och har föreslagit en rad åtgärder för det, men att sänka skatten på diesel är inte rätt väg att gå.

Miljöpartiet har i stället lagt fram förslag om ett stöd till lantbruket med inriktning mot djurhållning- och vallstöd om totalt 1,5 miljarder kronor. Vi vill se en biopremie enligt utredningen Vägen mot ett fossiloberoende jordbruk. Vi vill att Norrlandsstödet utökas med 100 miljoner kronor, och EU-medlen från krisreserven ska riktas mot ekologiska brukningsmetoder. Därutöver måste ett jordbruksavdrag införas (SOU 2021:67), men med tydlig miljöstyrning. Regeringen bör redan nu ge Skatteverket i uppdrag att ta fram förslag till ny lagstiftning, för att förkorta ledtiderna i införandet av förslaget.

De kostnadsökningar vi nu ser som en effekt av kriget i Ukraina kan inte lösas genom att låtsas som att klimatkrisen inte finns. Vi måste kunna stötta svenska bönder samtidigt som vi upprätthåller omställningstrycket och arbetar för att uppfylla klimatlagen och nå målen för biologisk mångfald.

Vårändringsbudget för 2022

Det har varit en ovanlig tid i finanspolitiken där stödåtgärder för att hantera covid-19-pandemin och nu konsekvenserna av kriget i Ukraina har avlöst varandra. Regeringen har vidtagit omfattande åtgärder för att stötta hushållen när priserna på bränsle och el snabbt stigit. Att tillfälligt lindra de kraftiga ekonomiska konsekvenserna i en svår och osäker tid är något som vi i Miljöpartiet sympatiserar med och ställer oss bakom.

Samtidigt är vi kritiska till hur regeringen utformat flera av de stöd som aviserats och genomförts. När bränsle och el ökar i pris är det viktigt att stödåtgärder riktas till dem som drabbas mest, värnar dem som lever med små ekonomiska marginaler och inte försämrar våra möjligheter att nå våra klimatmål. Vi är övertygade om att det är möjligt att tillgodose dessa intressen, men ser att regeringen systematiskt inte gjort det i sin krispolitik. Därför har vi kontinuerligt bemött regeringens åtgärder med motförslag som vi anser bättre svarar mot de behov som oväntat uppstått av den senaste tidens händelser. Dessa presenteras i tabellen nedan, som visar hur Miljöpartiet vill utforma krisstödet.

Ett effektivt krisstöd som värnar klimatmålen

Regeringen har tagit initiativ till en skattesänkning för att sänka priset på bensin och diesel med 1 krona och 30 öre vid pump. Det finns människor i Sverige som är helt beroende av att ta bilen långa sträckor till arbetet. Skattesänkningen på bränslen gynnar dock inte i första hand dessa människor. I stället har den allra största delen av de minskade utgifterna för bränslen gått till relativt rika personer i de stora och medelstora städernas ytterkanter. Dessa personer har typiskt sett möjlighet att åka mindre bil till förmån för kollektivtrafik och cykel och har dessutom i genomsnitt större ekonomiska marginaler.

Att hålla priset på utsläpp högt är en hörnsten i den svenska klimatpolitiken. Regeringen har utan hänsyn till klimatet sänkt priset på bränsle, i stället för att rikta stöd till de grupper som drabbas hårt när priserna stiger. Konsekvensen är att stödåtgärderna som regeringen genomfört är otillräckliga för dem som behöver dem och onödiga för många som inte behöver dem. Det är varken bra klimatpolitik eller bra krispolitik.

Arbetet med naturens resiliens och anpassning till klimatförändringarna behöver fortsätta, trots att vi befinner oss i ett ekonomiskt utmanande läge. Därför avsätter vi pengar till klimatanpassning och återinför den satsning på att skydda skog som ströks ur budgetpropositionen för 2022 av Moderaterna, Kristdemokraterna och Sverigedemokraterna.

Bryt beroendet av fossila bränslen

Rysslands invasion av Ukraina har med förkrossande tydlighet visat att energipolitiken och säkerhetspolitiken är tätt sammanvävda. Vi vill att Sverige ska vara helt oberoende av rysk olja, fossilgas och uran och att EU slutar importera dessa bränslen för att sluta finansiera Putins krigskassa. Detta kräver

både kortsiktiga och långsiktiga åtgärder. Samtidigt som vi vidtar krisåtgärderna behöver vi intensifiera omställningen av våra transport- och energisystem.

För att Europa ska kunna sluta importera rysk olja och gas måste vi vara solidariska. Ett sätt Sverige kan bidra på är att producera mer el, så vi kan exportera mer till europeiska länder som i sin tur kan avstå rysk import. Vi vill införa en lokal elbonus för förnybar elproduktion som ger kommunerna reda pengar för att upprätthålla och utöka sin produktion av förnybar el. För att minska vårt energiberoende vill vi återföra de medel som avsattes till att energieffektivisera flerbostadshus i budgetpropositionen för 2022. Även hushållen kan bidra och vi vill därför utöka det gröna avdraget så att det inkluderar åtgärder för energieffektivisering och byte till mer klimatsmarta uppvärmningskällor.

Riktade stöd till landsbygden och jordbruket

Landsbygden drabbas hårt av ökade el- och bränslepriser då man i regel behöver köra längre och bor både större och utanför fjärrvärmenäten. För att underlätta livet på landsbygden har vi därför föreslagit ett engångsbidrag till alla de boende i stödområde 1, 2 och 3 och en ökning av den generella sänkning av inkomstskatten som vi i regering införde för stödområde 1 och 2. Ett snabbt sätt att bli kvitt beroendet av bränslen är att byta till elbil.

För att ge landsbygden ytterligare incitament att göra detta byte vill vi höja elbilsbonusen med 10 000 kronor i stödområde 1, 2 och 3, införa en skrotningspremie och avsätta medel till att bygga 100 000 nya laddpunkter för elbilar. Även kollektivtrafiken drabbas av högre priser och vi vill därför avsätta ett stöd till den för att undvika prisökningar. Jordbruket är en nyckelsektor i omställningen, men tyvärr också känslig för ekonomiska chocker. I stället för att sänka skatten på bränsle som regeringen föreslagit vill vi införa ett generellt jordbrukaravdrag, ett djur- och vallstöd och ett utökat Norrlandsstöd.

Ett krisstöd som värnar dem med minst marginaler

En annan grupp som drabbas hårt när priserna stiger är de som redan lever med små marginaler. Här återfinns bl.a. många ensamstående föräldrar och deras barn, pensionärer, studenter och människor som erhåller sjuk- och aktivitetsersättning. Dessa vill vi särskilt värna i de krisåtgärder vi föreslår. De som har lägre inkomster lägger större andel av sin inkomst på mat. En tillfällig sänkning av matmomsen är därför ett bra sätt att skapa lite mer andrum i privatekonomin. Många pensionärer lever med mycket små marginaler. Garantitillägget kommer först till hösten, men kostnaderna för många pensionärer skenar redan nu. Vi vill därför överbrygga perioden fram tills dess med ett motsvarande stöd, som betalas ut på samma grunder och med samma belopp som garantitillägget kommer göra.

Ett ordnat mottagande och en stark välfärd och rättsstat

Migrationsverket bedömer att ett stort antal flyktingar från Ukraina kommer att komma till Sverige under 2022. För att bättre hantera situationen ökar vi förvaltningsanslaget till Arbetsförmedlingen och höjer dagersättningen för alla asylsökande. Rättsstaten och välfärden måste upprätthålla en god kvalitet. I sviterna av covid-19-pandemin kämpar både polisen och sjukvården med stor belastning. Vi avsätter därför 500 miljoner kronor till polisen för att rätt polis ska vara på rätt plats. Lönerna i många kvinnodominerade vårdröken är alltför låga sett till en mycket pressad arbetsmiljö, vilket leder till en flykt av exempelvis sjuksköterskor därifrån. Detta måste få ett slut. Vi avsätter därför en miljard kronor till att dra igång en lönesatsning på sjukvården.

Ge dem som flytt från Ukraina möjligheter till ett bra liv i Sverige

Miljöpartiet vill att de ukrainare som omfattas av massflyktsdirektivet och har fått tillfälligt uppehållstillstånd ska omfattas av samma regler som asylsökande som beviljas uppehållstillstånd. De ska ha rätt till boende i en kommun och till etableringsinsatser såsom etableringsersättning, svenskundervisning och hjälp med att hitta ett arbete och utbildning. De ska också ha samma rätt till vård.

Stötta kulturens återstart

Vi förstärker arbetet med kulturens återhämtning för att fria aktörer och kulturskapare runt om i landet ska ges goda förutsättningar att komma igång och utveckla sin verksamhet samt stärkas framåt. Vi gör en extra satsning på barns och ungas kultur. Under coronapandemin har barn gått miste om viktiga kulturupplevelser och många har halkat ur kulturskolan. Vi stärker därför kulturskolestödet och skapande skola för 2022 för att möjliggöra extra insatser för barns skapande och kulturupplevelser med 100 miljoner kronor till kulturskolan och 100 miljoner kronor till Skapande skola. Vi stärker fristadssystemet med 100 miljoner kronor för att fler hotade journalister, konstnärer och författare ska kunna verka fritt i Sverige.

*Åtgärder mot konsekvenser av krig och pandemi – tabell**Miljoner kr*

Minska beroendet av fossil energi, miljö	Anslag
Lokal elbonus till kommuner	575
Stöd till ökad klimatanpassning	1 200
Program för energieffektivisering av flerbostadshus	1 565
Skrotningspremie	40
Höjd elbilsbonus i landsbygd	50
Hyberavdrag	40
Utökat grönt avdrag för energieffektivisering	500
Utbyggnad av laddinfrastruktur	150
Skydd av skog	2 005
Lindra konsekvenser för svenska hushåll och företag	
Engångsbidrag stödområde 1, 2 och 3	4 200
Sänkt skatt stödområde 1 och 2	3 200
Halverad moms på livsmedel under 6 månader	8 000
Halverad moms på restaurang under 6 månader	160
Stöd till kollektivtrafiken	5 000
Småföretagarstöd	300
Jordbruksavdrag	1000
Djur- och vallstöd	1 500
Utökat Norrlandsstöd	100
Höjt bostadstillägg för pensionärer och personer med SoAE	400
Höjt studiestöd och extra utbetalning i juli	1 600
Tidigarelagt garantitillägg	2 400
Stöd till kulturens återstart m.m.	400
Välfärd, trygghet och flyktingmottagande	
Lönesatsning inom kvinnodominerade yrken	1 000
Satsning på polisen för att fylla civila vakanser	500
Ökat förvaltningsanslag Arbetsförmedlingen	50
Höjd dagersättning för asylsökande	720
Fristäder för konstnärer	100
Förlängd etableringsersättning för nyanlända invandrare	600
Summa	37 355

5. Avräkningar från biståndsramen (C, V, KD, L, MP)

Martin Ådahl (C), Ali Esbati (V), Jakob Forssmed (KD), Mats Persson (L) och Rasmus Ling (MP) anför:

Regeringen aviserar stora avräkningar på biståndet under innevarande år. Biståndet kommer att minska med uppemot 50 procent inom vissa områden och användas för flyktingmottagande i Sverige i stället för där det gör bäst nytta. Våra partier anser att detta är fel prioritering av regeringen, inte minst i

en tid när behoven i världen ökar och höga mat- och bränslepriser som en följd av Rysslands invasion av Ukraina riskerar att leda till en global svältkatastrof. Avräkningarna bygger dessutom på en tidig prognos från Migrationsverket som inte ser ut att bli verklighet. Trots detta ändrar inte regeringen sitt besked. Det är högst olämpligt att göra så här stora avräkningar. Det innebär att satsningar inte blir av och att demokratirörelser inte stöttas och kan få som följd att fler i slutändan blir beroende av humanitärt stöd. Vi anser att avräkningar mot biståndet kraftigt bör begränsas.

Eftersom det inte finns något förslag om anslagsändringar inom biståndsområdet och ändringsbudgeten beslutas som en helhet ger vi uttryck för vår uppfattning i detta särskilda yttrande.

6. Avräkningar från biståndsramen (M)

Elisabeth Svantesson (M), Edward Riedl (M), Jan Ericson (M), Sofia Westergren (M) anför:

Moderaterna står bakom utskottets förslag till riksdagsbeslut i denna del och välkomnar att regeringen fortsatt tänker prioritera de humanitära insatserna i biståndsverksamheten vid avräkningarna för kostnaderna för flyktingmottagandet. Man kan dock konstatera att regeringen, för att hantera utgiftstaken till följd av avräkningarna, vill ge prioritet till icke öronmärkt stöd till multilaterala organisationer, s.k. kärnstöd. Moderaterna menar att detta är en felaktig prioritering, som inte ger största möjliga nytta för svenska skattepengar. Riksrevisionen har i en granskning från 2021 (RiR 2021:28) riktat kritik mot att kärnstödet i dag saknar en tydlig målstyrning från regeringens sida. En neddragning av kärnstödet under innevarande år hade därför varit välkommet så att humanitära insatser till följd av kriget i Ukraina, exempelvis globala insatser för att säkra livsmedelsförsörjning och motverka hungersnöd i Afrika, i stället hade kunnat prioriteras. Vi konstaterar också att den fyraåriga biståndsram som Moderaterna vill införa, i motsats till dagens enprocentsmål, som budgeteringsmetod hade gynnat långsiktighet och flexibilitet i fråga om att hantera den uppkomna situationen med avräkningar. På så sätt hade ryckighet kunnat undvikas, och en klokare planering av Sidas verksamhet hade kunnat åstadkommas. Regeringen gör nu omfattande avräkningar på biståndsramen för de kostnader som staten har för flyktingmottagandet till följd av kriget i Ukraina. Detta är i enlighet med OECD-Dacs regler eftersom Ukraina är ett biståndsland.

BILAGA I

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

*Proposition 2021/22:269 Extra ändringsbudget för 2022 –
Vårändringsbudget för 2022 och stöd till Ukraina:*

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi (avsnitt 2.1 och 4.2).
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi (avsnitt 2.2 och 4.2).
3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi (avsnitt 2.3 och 4.2).
4. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i socialförsäkringsbalken (avsnitt 2.4 och 5.1–5.3).
5. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2022:000) om ändring i socialförsäkringsbalken (avsnitt 2.5 och 5.2).
6. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2022:000) om ändring i socialförsäkringsbalken (avsnitt 2.6 och 5.2).
7. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i socialtjänstlagen (2001:453) (avsnitt 2.7 och 6.1).
8. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2021:1246) om ändring i lagen (2019:646) om ändring i socialförsäkringsbalken (avsnitt 2.8 och 7.2).
9. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2019:646) om ändring i socialförsäkringsbalken (avsnitt 2.9 och 7.2).
10. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i socialförsäkringsbalken (avsnitt 2.10 och 7.2).
11. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2021:1248) om ändring i lagen (2019:168) om sociala trygghetsförmåner efter det att Förenade kungariket har lämnat Europeiska unionen (avsnitt 2.11 och 7.3).
12. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2019:168) om sociala trygghetsförmåner efter det att Förenade kungariket har lämnat Europeiska unionen (avsnitt 2.12 och 7.3).
13. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2019:168) om sociala trygghetsförmåner efter det att Förenade kungariket har lämnat Europeiska unionen (avsnitt 2.13 och 7.3).
14. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i socialförsäkringsbalken (avsnitt 2.14 och 8.4–8.6).
15. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i socialförsäkringsbalken (avsnitt 2.15 och 8.4–8.6).

16. Riksdagen godkänner att regeringen under 2022 förvärvar fastigheterna Solna Ulriksdal 2:1 och Sollentuna Helenelund 7:1 för sammanlagt 1 810 000 000 kronor (avsnitt 9.2).
17. Riksdagen godkänner den föreslagna användningen av anslaget 1:1 Skatteverket inom utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution (avsnitt 9.2).
18. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2022 för anslaget 1:1 Förbandsverksamhet och beredskap inom utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap besluta att till Ukraina skänka försvarsmateriel i form av robotar av typen sjömålsrobot 17 och ammunition till automatgevär, som kan avvaras av Försvarsmakten under en begränsad tid, till ett värde om högst 97 300 000 kronor (avsnitt 9.2).
19. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2022 för anslaget 1:3 Anskaffning av materiel och anläggningar inom utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap besluta att till Ukraina skänka försvarsmateriel i form av automatgevär och pansarskott, som kan avvaras av Försvarsmakten under en begränsad tid, till ett värde om högst 165 000 000 kronor (avsnitt 9.2).
20. Riksdagen godkänner att regeringen under 2022 beslutar om att Sverige ska delta i det gemensamma företaget som bildats enligt rådets förordning (EU) 2021/2085 av den 19 november 2021 om bildande av gemensamma företag inom ramen för Horisont Europa, som genomförandestruktur för det tredje programmet för partnerskap mellan Europa och utvecklingsländer inom området klinisk prövning Global Hälsa European Developing Countries Clinical Trials Partnership 3 (GH EDCTP3) (avsnitt 9.2).
21. Riksdagen godkänner den föreslagna användningen av anslaget 1:1 Barnbidrag inom utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn (avsnitt 9.2).
22. Riksdagen godkänner den föreslagna användningen av anslaget 2:1 Arbetsmiljöverket inom utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv (avsnitt 9.2).
23. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2022 för anslaget 3:1 Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning besluta om bidrag på högst 1 200 000 000 kronor till European Spallation Source ERIC (ESS) (avsnitt 9.2).
24. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2022 besluta att Stiftelsen Tekniska museet får ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar i byggnationen av en ny visualiseringsdom som inklusive tidigare upplåning för andra investeringar uppgår till högst 40 000 000 kronor (avsnitt 9.2).
25. Riksdagen godkänner att regeringen under 2022 beslutar om medlemskap i European Regional Policy Research Consortium och

- bemyndigar regeringen att under 2022–2024 för anslaget 1:1 Regionala utvecklingsåtgärder inom utgiftsområde 19 Regional utveckling besluta om en årlig medlemsavgift på högst 400 000 kronor (avsnitt 9.2).
26. Riksdagen godkänner investeringsplanen för fastigheter och markanläggningar för 2022–2024 som en riktlinje för Naturvårdsverkets investeringar (avsnitt 9.2).
 27. Riksdagen godkänner den föreslagna användningen av anslaget 1:1 Utveckling av statens transportinfrastruktur inom utgiftsområde 22 Kommunikationer (avsnitt 9.2).
 28. Riksdagen bemyndigar regeringen att disponera de avgifter som tas ut med stöd av växtskyddslagen (2022:725) för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet inom växtskyddsområdet (avsnitt 9.2).
 29. Riksdagen godkänner den föreslagna användningen av anslaget 1:17 Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur inom utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel (avsnitt 9.2).
 30. Riksdagen godkänner att regeringen under 2022 beslutar om medlemskap i det europeiska partnerskapet för metrologi och bemyndigar regeringen att under 2022–2027 för anslaget 1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling inom utgiftsområde 24 Näringsliv besluta om bidrag på totalt högst 250 000 000 kronor (avsnitt 9.2).
 31. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2022–2026 för anslaget 1:17 Kapitalinsatser i statligt ägda företag inom utgiftsområde 24 Näringsliv besluta om kapitaltillskott på totalt högst 880 000 000 kronor till Svenska rymdaktiebolaget för omställning av verksamheten i enlighet med strategin för svensk rymdverksamhet (avsnitt 9.2).
 32. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2022 ställa ut kreditgarantier som uppgår till högst 3 000 000 000 kronor för att säkra tillgången av råvaror (avsnitt 9.2).
 33. Riksdagen godkänner ändrad beräkning av inkomster i statens budget för 2022 (avsnitt 9.1 och tabell 9.1).
 34. Riksdagen godkänner ändrade ramar för utgiftsområden och anvisar ändrade och nya anslag enligt tabell 1.1.
 35. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2022 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst de belopp och inom de tidsperioder som anges i tabell 1.2.
 36. Riksdagen godkänner att Riksdagsförvaltningen får finansiera förvärvet av fastigheten Cephalus 11 i dess helhet med anslag (avsnitt 9.2).
 37. Riksdagen godkänner investeringsplanen för 2022–2024 för anslaget 2:3 Riksdagens fastighetsanslag som en riktlinje för Riksdagsförvaltningens fastighetsinvesteringar (avsnitt 9.2).

38. Riksdagen anvisar ändrat anslag som står till Riksdagsförvaltningens disposition enligt tabell 1.1.

BILAGA 2

Regeringens förslag till ändrade ramar för utgiftsområden och ändrade och nya anslag för 2022

Utgiftsområde/ Anslag	Beslutad ram/anvisat anslag	Förändring av ram/anslag	Ny ram/Ny anslagnivå
1 Rikets styrelse	17 433 338	172 000	17 605 338
1:1 Kungliga hov- och slottsstaten	149 157	38 000	187 157
2:3 Riksdagens fastighetsanslag	120 000	60 000	180 000
3:1 Sametinget	61 800	-2 500	59 300
5:1 Länsstyrelserna m.m.	3 678 121	76 500	3 754 621
2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	17 971 183	13 750	17 984 933
1:2 Kammarkollegiet	114 574	4 250	118 824
1:7 Konjunkturinstitutet	67 682	3 000	70 682
1:9 Statistiska centralbyrån	592 901	-1 000	591 901
1:11 Finansinspektionen	733 787	2 000	735 787
1:12 Riksgäldskontoret	338 983	6 000	344 983
1:15 Statens servicecenter	882 068	-500	881 568
3 Skatt, tull och exekution	12 929 734	2 000	12 931 734
1:1 Skatteverket	8 302 898	2 000	8 304 898
4 Rättsväsendet	62 918 986	80 000	62 998 986
1:1 Polismyndigheten	33 835 967	2 000	33 837 967
1:2 Säkerhetspolisen	1 878 382	20 000	1 898 382
1:3 Åklagarmyndigheten	2 022 249	1 000	2 023 249
1:5 Sveriges Domstolar	6 682 674	1 000	6 683 674
1:6 Kriminalvården	12 362 399	1 000	12 363 399
1:12 Kostnader för vissa skaderegleringar m.m.	39 987	55 000	94 987
5 Internationell samverkan	2 735 117	667 700	3 402 817
1:1 Avgifter till internationella organisationer	1 533 554	90 000	1 623 554
1:2 Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet	681 848	577 700	1 259 548
6 Försvar och samhällets krisberedskap	79 208 299	833 300	80 041 599

Utgiftsområde/ Anslag	Beslutad ram/anvisat anslag	Förändring av ram/anslag	Ny ram/Ny anslagnivå
1:1 Förbandsverksamhet och beredskap	44 537 502	97 300	44 634 802
1:2 Försvarsmaktens insatser internationellt	1 476 513	60 000	1 536 513
1:3 Anskaffning av materiel och anläggningar	22 059 713	165 000	22 224 713
2:2 Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor	521 850	-2 000	519 850
2:4 Krisberedskap	1 273 788	336 000	1 609 788
2:5 Ersättning till SOS Alarm Sverige AB för alarmeringstjänst enligt avtal	401 671	25 000	426 671
2:6 Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	1 448 916	130 000	1 578 916
2:8 Myndigheten för psykologiskt försvar	103 000	10 000	113 000
3:1 Strålsäkerhetsmyndigheten	407 892	12 000	419 892
7 Internationellt bistånd	51 939 762	0	51 939 762
1:1 Bistandsverksamhet	49 985 150	13 774	49 998 924
1:2 Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida)	1 652 317	-13 774	1 638 543
8 Migration	8 541 364	10 300 000	18 841 364
1:2 Ersättningar och bostadskostnader	2 190 000	9 800 000	11 990 000
1:9 Tillfälligt stöd till kommuner med anledning av kriget i Ukraina	0	500 000	500 000
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	119 461 613	1 733 000	121 194 613
1:1 Socialstyrelsen	765 160	2 000	767 160
1:6 Bidrag till folkhälsa och sjukvård	31 417 886	1 736 000	33 153 886
2:3 Bidrag till WHO	46 665	-5 000	41 665
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	106 203 457	5 802 000	112 005 457
1:7 Ersättning för höga sjuklönekostnader	7 407 000	5 800 000	13 207 000
2:1 Försäkringskassan	9 281 366	2 000	9 283 366

Utgiftsområde/ Anslag	Beslutad ram/anvisat anslag	Förändring av ram/anslag	Ny ram/Ny anslagnivå
11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom	42 161 128	4 190 000	46 351 128
1:1 Garantipension till ålderspension	13 416 400	3 684 000	17 100 400
1:3 Bostadstillägg till pensionärer	11 836 400	398 000	12 234 400
1:4 Äldreförsörjningsstöd	1 252 200	-57 000	1 195 200
2:1 Pensionsmyndigheten	700 228	165 000	865 228
12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	99 846 770	1 653 000	101 499 770
1:2 Föräldraförsäkring	45 031 247	1 140 000	46 171 247
1:8 Bostadsbidrag	4 286 404	513 000	4 799 404
13 Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering	6 151 744	30 000	6 181 744
1:1 Etableringsåtgärder	142 030	30 000	172 030
4:1 Åtgärder mot segregation	500 000	-10 500	489 500
4:2 Delegationen mot segregation	18 416	10 500	28 916
14 Arbetsmarknad och arbetsliv	93 220 726	51 000	93 271 726
1:1 Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader	7 810 253	51 000	7 861 253
16 Utbildning och universitetsforskning	95 384 445	89 000	95 473 445
1:1 Statens skolverk	1 367 338	1 000	1 368 338
1:8 Bidrag till viss verksamhet inom skolväsendet, m.m.	200 720	30 000	230 720
1:17 Statligt stöd till vuxenutbildning	5 417 422	-300 000	5 117 422
1:19 Statligt stöd till yrkeshögskoleutbildning	3 815 236	43 000	3 858 236
2:64 Särskilda utgifter inom universitet och högskolor	950 902	15 000	965 902
3:1 Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation	7 028 846	300 000	7 328 846
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	20 049 593	108 510	20 158 103
9:2 Stöd till trossamfund	81 919	8 510	90 429
13:5 Insatser för den ideella sektorn	128 758	100 000	228 758
18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	5 771 334	2 000	5 773 334

Utgiftsområde/ Anslag		Beslutad ram/anvisat anslag	Förändring av ram/anslag	Ny ram/Ny anslagnivå
1:5	Statens geotekniska institut	56 847	1 000	57 847
1:6	Lantmäteriet	688 817	1 000	689 817
20	Allmän miljö- och naturvård	20 951 580	3 847 000	24 798 580
1:1	Naturvårdsverket	645 033	1 000	646 033
1:3	Åtgärder för värdefull natur	2 064 035	-3 000	2 061 035
1:4	Sanering och återställning av förorenade områden	1 167 318	-10 750	1 156 568
1:7	Avgifter till Internationella organisationer	282 131	7 750	289 881
1:8	Klimatbonus	3 510 000	3 900 000	7 410 000
1:9	Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut	298 143	2 000	300 143
1:24	Biogasstöd	500 000	-50 000	450 000
21	Energi	11 674 924	93 000	11 767 924
1:1	Statens energimyndighet	419 387	2 000	421 387
1:2	Insatser för energieffektivisering	18 000	10 000	28 000
1:6	Energimarknadsinspektionen	184 294	1 000	185 294
1:8	Elberedskap	361 000	80 000	441 000
22	Kommunikationer	77 091 052	882 000	77 973 052
1:1	Utveckling av statens transportinfrastruktur	31 929 785	30 000	31 959 785
1:2	Vidmakthållande av statens transportinfrastruktur	30 402 263	769 000	31 171 263
2:1	Post- och telestyrelsen	87 679	5 000	92 679
2:5	Driftsäker och tillgänglig elektronisk kommunikation	1 561 014	77 000	1 638 014
2:6	Myndigheten för digital förvaltning	156 845	1 000	157 845
23	Areella näringar, landsbygd och livsmedel	21 644 754	461 000	22 105 754
1:6	Bekämpning av smittsamma djursjukdomar	183 349	84 000	267 349
1:8	Statens jordbruksverk	615 698	5 500	621 198
1:14	Livsmedelsverket	344 398	-3 000	341 398
1:15	Konkurrenskraftig livsmedelssektor	204 160	-4 500	199 660

Utgiftsområde/ Anslag	Beslutad ram/anvisat anslag	Förändring av ram/anslag	Ny ram/Ny anslagnivå
1:17 Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	3 783 297	300 000	4 083 297
1:19 Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket	42 330	50 000	92 330
1:22 Främjande av rennäringen m.m.	125 915	10 000	135 915
1:26 Nedsättning av slakteriavgifter	73 237	9 000	82 237
1:27 Åtgärder för beredskap inom livsmedels- och dricksvattenområdet	15 000	10 000	25 000
24 Näringsliv	14 248 901	583 000	14 831 901
1:11 Bolagsverket	65 542	1 000	66 542
1:16 Omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag	18 850	9 000	27 850
1:17 Kapitalinsatser i statligt ägda företag	1 000	476 000	477 000
2:3 Exportfrämjande verksamhet	361 367	50 000	411 367
2:7 AB Svensk Exportkredits statsstödda exportkreditgivning	100 000	47 000	147 000
25 Allmänna bidrag till kommuner	156 498 194	425 000	156 923 194
1:4 Tillfälligt stöd till enskilda kommuner och regioner	250 000	125 000	375 000
1:6 Tillfälligt stöd för ökade kostnader för finansiering	0	300 000	300 000
Summa anslagsförändring på ändringsbudget		32 018 260	

BILAGA 3

Utskottets förslag till ändrade ramar för utgiftsområden och ändrade och nya anslag för 2022

Utskottets förslag överensstämmer med regeringens förslag i propositionen utom när det gäller anslagen 1:1 inom utgiftsområde 4, 1:3 inom utgiftsområde 6 och anslagen 1:1 och 1:3 inom utgiftsområde 11. Ramarna för dessa utgiftsområden avviker också från regeringens förslag.

I detta förslag har vidare ändringarna som riksdagen beslutat om med anledning av betänkande 2021/22:FiU48 beaktas. Följande ramar för utgiftsområden och anslag påverkas av det beslutet: utgiftsområdena 17, 18, 21, 23, och 24 samt anslagen 1:17 inom utgiftsområde 23 och 1:17 inom utgiftsområde 24.

Tusental kronor

	Utgiftsområde/ Anslag	Beslutad ram/anvisat anslag	Förändring av ram/anslag	Ny ram/Ny anslagnivå
1	Rikets styrelse	17 433 338	172 000	17 605 338
1:1	Kungliga hov- och slottsstaten	149 157	38 000	187 157
2:3	Riksdagens fastighetsanslag	120 000	60 000	180 000
3:1	Sametinget	61 800	-2 500	59 300
5:1	Länsstyrelserna m.m.	3 678 121	76 500	3 754 621
2	Samhällsekonomi och finansförvaltning	17 971 183	13 750	17 984 933
1:2	Kammarkollegiet	114 574	4 250	118 824
1:7	Konjunkturinstitutet	67 682	3 000	70 682
1:9	Statistiska centralbyrån	592 901	-1 000	591 901
1:11	Finansinspektionen	733 787	2 000	735 787
1:12	Riksgäldskontoret	338 983	6 000	344 983
1:15	Statens servicecenter	882 068	-500	881 568
3	Skatt, tull och exekution	12 929 734	2 000	12 931 734
1:1	Skatteverket	8 302 898	2 000	8 304 898
4	Rättsväsendet	62 918 986	430 000	63 348 986
1:1	Polismyndigheten	33 835 967	352 000	34 187 967
1:2	Säkerhetspolisen	1 878 382	20 000	1 898 382
1:3	Åklagarmyndigheten	2 022 249	1 000	2 023 249
1:5	Sveriges Domstolar	6 682 674	1 000	6 683 674
1:6	Kriminalvården	12 362 399	1 000	12 363 399

		Beslutad	Förändring	
	Utgiftsområde/ Anslag	ram/anvisat anslag	av ram/anslag	Ny ram/Ny anslagnivå
1:12	Kostnader för vissa skaderegleringar m.m.	39 987	55 000	94 987
5	Internationell samverkan	2 735 117	667 700	3 402 817
1:1	Avgifter till internationella organisationer	1 533 554	90 000	1 623 554
1:2	Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet	681 848	577 700	1 259 548
6	Försvar och samhällets krisberedskap	79 208 299	1 833 300	81 041 599
1:1	Förbandsverksamhet och beredskap	44 537 502	97 300	44 634 802
1:2	Försvarsmaktens insatser internationellt	1 476 513	60 000	1 536 513
1:3	Anskaffning av materiel och anläggningar	22 059 713	1 165 000	23 224 713
2:2	Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor	521 850	-2 000	519 850
2:4	Krisberedskap	1 273 788	336 000	1 609 788
2:5	Ersättning till SOS Alarm Sverige AB för alarmeringstjänst enligt avtal	401 671	25 000	426 671
2:6	Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	1 448 916	130 000	1 578 916
2:8	Myndigheten för psykologiskt försvar	103 000	10 000	113 000
3:1	Strålsäkerhetsmyndigheten	407 892	12 000	419 892
7	Internationellt bistånd	51 939 762	0	51 939 762
1:1	Biståndsverksamhet	49 985 150	13 774	49 998 924
1:2	Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida)	1 652 317	-13 774	1 638 543
8	Migration	8 541 364	10 300 000	18 841 364
1:2	Ersättningar och bostadskostnader	2 190 000	9 800 000	11 990 000
1:9	Tillfälligt stöd till kommuner med anledning av kriget i Ukraina	0	500 000	500 000
9	Hälsovård, sjukvård och social omsorg	119 461 613	1 733 000	121 194 613

	Utgiftsområde/ Anslag	Beslutad ram/anvisat anslag	Förändring av ram/anslag	Ny ram/Ny anslagnivå
1:1	Socialstyrelsen	765 160	2 000	767 160
1:6	Bidrag till folkhälsa och sjukvård	31 417 886	1 736 000	33 153 886
2:3	Bidrag till WHO	46 665	-5 000	41 665
10	Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	106 203 457	5 802 000	112 005 457
1:7	Ersättning för höga sjuklönekostnader	7 407 000	5 800 000	13 207 000
2:1	Försäkringskassan	9 281 366	2 000	9 283 366
11	Ekonomisk trygghet vid ålderdom	42 161 128	1 688 000	43 849 128
1:1	Garantipension till ålderspension	13 416 400	1 075 000	14 491 400
1:3	Bostadstillägg till pensionärer	11 836 400	505 000	12 341 400
1:4	Äldreförsörjningsstöd	1 252 200	-57 000	1 195 200
2:1	Pensionsmyndigheten	700 228	165 000	865 228
12	Ekonomisk trygghet för familjer och barn	99 846 770	1 653 000	101 499 770
1:2	Föräldraförsäkring	45 031 247	1 140 000	46 171 247
1:8	Bostadsbidrag	4 286 404	513 000	4 799 404
13	Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering	6 151 744	30 000	6 181 744
1:1	Etableringsåtgärder	142 030	30 000	172 030
4:1	Åtgärder mot segregation	500 000	-10 500	489 500
4:2	Delegationen mot segregation	18 416	10 500	28 916
14	Arbetsmarknad och arbetsliv	93 220 726	51 000	93 271 726
1:1	Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader	7 810 253	51 000	7 861 253
16	Utbildning och universitetsforskning	95 384 445	89 000	95 473 445
1:1	Statens skolverk	1 367 338	1 000	1 368 338
1:8	Bidrag till viss verksamhet inom skolväsendet, m.m.	200 720	30 000	230 720
1:17	Statligt stöd till vuxenutbildning	5 417 422	-300 000	5 117 422
1:19	Statligt stöd till yrkeshögskoleutbildning	3 815 236	43 000	3 858 236
2:64	Särskilda utgifter inom universitet och högskolor	950 902	15 000	965 902

		Beslutad	Förändring	
	Utgiftsområde/ Anslag	ram/anvisat anslag	av ram/anslag	Ny ram/Ny anslagnivå
3:1	Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation	7 028 846	300 000	7 328 846
17	Kultur, medier, trossamfund och fritid	20 099 593	108 510	20 208 103
9:2	Stöd till trossamfund	81 919	8 510	90 429
13:5	Insatser för den ideella sektorn	128 758	100 000	228 758
18	Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	10 062 334	2 000	10 064 334
1:5	Statens geotekniska institut	56 847	1 000	57 847
1:6	Lantmäteriet	688 817	1 000	689 817
20	Allmän miljö- och naturvård	20 951 580	3 847 000	24 798 580
1:1	Naturvårdsverket	645 033	1 000	646 033
1:3	Åtgärder för värdefull natur	2 064 035	-3 000	2 061 035
1:4	Sanering och återställning av förorenade områden	1 167 318	-10 750	1 156 568
1:7	Avgifter till Internationella organisationer	282 131	7 750	289 881
1:8	Klimatbonus	3 510 000	3 900 000	7 410 000
1:9	Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut	298 143	2 000	300 143
1:24	Biogasstöd	500 000	-50 000	450 000
21	Energi	12 224 924	93 000	12 317 924
1:1	Statens energimyndighet	419 387	2 000	421 387
1:2	Insatser för energieffektivisering	18 000	10 000	28 000
1:6	Energimarknadsinspektionen	184 294	1 000	185 294
1:8	Elberedskap	361 000	80 000	441 000
22	Kommunikationer	77 091 052	882 000	77 973 052
1:1	Utveckling av statens transportinfrastruktur	31 929 785	30 000	31 959 785
1:2	Vidmakthållande av statens transportinfrastruktur	30 402 263	769 000	31 171 263
2:1	Post- och telestyrelsen	87 679	5 000	92 679
2:5	Driftsäker och tillgänglig elektronisk kommunikation	1 561 014	77 000	1 638 014

	Utgiftsområde/ Anslag	Beslutad ram/anvisat anslag	Förändring av ram/anslag	Ny ram/Ny anslagnivå
2:6	Myndigheten för digital förvaltning	156 845	1 000	157 845
23	Areella näringar, landsbygd och livsmedel	23 414 754	461 000	23 875 754
1:6	Bekämpning av smittsamma djursjukdomar	183 349	84 000	267 349
1:8	Statens jordbruksverk	615 698	5 500	621 198
1:14	Livsmedelsverket	344 398	-3 000	341 398
1:15	Konkurrenskraftig livsmedelssektor	204 160	-4 500	199 660
1:17	Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	5 418 968	300 000	5 718 968
1:19	Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket	42 330	50 000	92 330
1:22	Främjande av rennäringen m.m.	125 915	10 000	135 915
1:26	Nedsättning av slakteriavgifter	73 237	9 000	82 237
1:27	Åtgärder för beredskap inom livsmedels- och dricksvattenområdet	15 000	10 000	25 000
24	Näringsliv	15 748 901	583 000	16 331 901
1:11	Bolagsverket	65 542	1 000	66 542
1:16	Omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag	18 850	9 000	27 850
1:17	Kapitalinsatser i statligt ägda företag	1 501 000	476 000	1 977 000
2:3	Exportfrämjande verksamhet	361 367	50 000	411 367
2:7	AB Svensk Exportkredits statsstödda exportkreditgivning	100 000	47 000	147 000
25	Allmänna bidrag till kommuner	156 498 194	425 000	156 923 194
1:4	Tillfälligt stöd till enskilda kommuner och regioner	250 000	125 000	375 000
1:6	Tillfälligt stöd för ökade kostnader för finansiering	0	300 000	300 000
Summa anslagsförändring på ändringsbudget			30 866 260	

BILAGA 4

Reservanternas förslag till ändrade ramar för utgiftsområden och ändrade och nya anslag för 2022

Förslaget innebär att regeringens förslag tillstyrks med kompletteringen att anslag 1:3 inom utgiftsområde 6 ökas med 1 miljard kronor utöver regeringens förslag.

I detta förslag har vidare ändringarna som riksdagen beslutat om med anledning av betänkande 2021/22:FiU48 beaktas. Följande ramar för utgiftsområden och anslag påverkas av det beslutet: utgiftsområdena 17, 18, 21, 23, och 24 samt anslagen 1:17 inom utgiftsområde 23 och 1:17 inom utgiftsområde 24.

Tusental kronor

	Utgiftsområde/ Anslag	Beslutad ram/anvisat anslag	Förändring av ram/anslag	Ny ram/Ny anslagnivå
1	Rikets styrelse	17 433 338	172 000	17 605 338
1:1	Kungliga hov- och slottsstaten	149 157	38 000	187 157
2:3	Riksdagens fastighetsanslag	120 000	60 000	180 000
3:1	Sametinget	61 800	-2 500	59 300
5:1	Länsstyrelserna m.m.	3 678 121	76 500	3 754 621
2	Samhällsekonomi och finansförvaltning	17 971 183	13 750	17 984 933
1:2	Kammarkollegiet	114 574	4 250	118 824
1:7	Konjunkturinstitutet	67 682	3 000	70 682
1:9	Statistiska centralbyrån	592 901	-1 000	591 901
1:11	Finansinspektionen	733 787	2 000	735 787
1:12	Riksgäldskontoret	338 983	6 000	344 983
1:15	Statens servicecenter	882 068	-500	881 568
3	Skatt, tull och exekution	12 929 734	2 000	12 931 734
1:1	Skatteverket	8 302 898	2 000	8 304 898
4	Rättsväsendet	62 918 986	80 000	62 998 986
1:1	Polismyndigheten	33 835 967	2 000	33 837 967
1:2	Säkerhetspolisen	1 878 382	20 000	1 898 382
1:3	Åklagarmyndigheten	2 022 249	1 000	2 023 249
1:5	Sveriges Domstolar	6 682 674	1 000	6 683 674
1:6	Kriminalvården	12 362 399	1 000	12 363 399

		Beslutad	Förändring	
	Utgiftsområde/ Anslag	ram/anvisat anslag	av ram/anslag	Ny ram/Ny anslagnivå
1:12	Kostnader för vissa skaderegleringar m.m.	39 987	55 000	94 987
5	Internationell samverkan	2 735 117	667 700	3 402 817
1:1	Avgifter till internationella organisationer	1 533 554	90 000	1 623 554
1:2	Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet	681 848	577 700	1 259 548
6	Försvar och samhällets krisberedskap	79 208 299	1 833 300	81 041 599
1:1	Förbandsverksamhet och beredskap	44 537 502	97 300	44 634 802
1:2	Försvarmaktens insatser internationellt	1 476 513	60 000	1 536 513
1:3	Anskaffning av materiel och anläggningar	22 059 713	1 165 000	23 224 713
2:2	Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor	521 850	-2 000	519 850
2:4	Krisberedskap	1 273 788	336 000	1 609 788
2:5	Ersättning till SOS Alarm Sverige AB för alarmeringstjänst enligt avtal	401 671	25 000	426 671
2:6	Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	1 448 916	130 000	1 578 916
2:8	Myndigheten för psykologiskt försvar	103 000	10 000	113 000
3:1	Strålsäkerhetsmyndigheten	407 892	12 000	419 892
7	Internationellt bistånd	51 939 762	0	51 939 762
1:1	Biståndsverksamhet	49 985 150	13 774	49 998 924
1:2	Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida)	1 652 317	-13 774	1 638 543
8	Migration	8 541 364	10 300 000	18 841 364
1:2	Ersättningar och bostadskostnader	2 190 000	9 800 000	11 990 000
1:9	Tillfälligt stöd till kommuner med anledning av kriget i Ukraina	0	500 000	500 000
9	Hälsovård, sjukvård och social omsorg	119 461 613	1 733 000	121 194 613

		Beslutad	Förändring	
	Utgiftsområde/ Anslag	ram/anvisat anslag	av ram/anslag	Ny ram/Ny anslagnivå
1:1	Socialstyrelsen	765 160	2 000	767 160
1:6	Bidrag till folkhälsa och sjukvård	31 417 886	1 736 000	33 153 886
2:3	Bidrag till WHO	46 665	-5 000	41 665
10	Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	106 203 457	5 802 000	112 005 457
1:7	Ersättning för höga sjuklönekostnader	7 407 000	5 800 000	13 207 000
2:1	Försäkringskassan	9 281 366	2 000	9 283 366
11	Ekonomisk trygghet vid ålderdom	42 161 128	4 190 000	46 351 128
1:1	Garantipension till ålderspension	13 416 400	3 684 000	17 100 400
1:3	Bostadstillägg till pensionärer	11 836 400	398 000	12 234 400
1:4	Äldreförsörjningsstöd	1 252 200	-57 000	1 195 200
2:1	Pensionsmyndigheten	700 228	165 000	865 228
12	Ekonomisk trygghet för familjer och barn	99 846 770	1 653 000	101 499 770
1:2	Föräldraförsäkring	45 031 247	1 140 000	46 171 247
1:8	Bostadsbidrag	4 286 404	513 000	4 799 404
13	Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering	6 151 744	30 000	6 181 744
1:1	Etableringsåtgärder	142 030	30 000	172 030
4:1	Åtgärder mot segregation	500 000	-10 500	489 500
4:2	Delegationen mot segregation	18 416	10 500	28 916
14	Arbetsmarknad och arbetsliv	93 220 726	51 000	93 271 726
1:1	Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader	7 810 253	51 000	7 861 253
16	Utbildning och universitetsforskning	95 384 445	89 000	95 473 445
1:1	Statens skolverk	1 367 338	1 000	1 368 338
1:8	Bidrag till viss verksamhet inom skolväsendet, m.m.	200 720	30 000	230 720
1:17	Statligt stöd till vuxenutbildning	5 417 422	-300 000	5 117 422
1:19	Statligt stöd till yrkeshögskoleutbildning	3 815 236	43 000	3 858 236
2:64	Särskilda utgifter inom universitet och högskolor	950 902	15 000	965 902

	Utgiftsområde/ Anslag	Beslutad ram/anvisat anslag	Förändring av ram/anslag	Ny ram/Ny anslagnivå
3:1	Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation	7 028 846	300 000	7 328 846
17	Kultur, medier, trossamfund och fritid	20 099 593	108 510	20 208 103
9:2	Stöd till trossamfund	81 919	8 510	90 429
13:5	Insatser för den ideella sektorn	128 758	100 000	228 758
18	Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	10 062 334	2 000	10 064 334
1:5	Statens geotekniska institut	56 847	1 000	57 847
1:6	Lantmäteriet	688 817	1 000	689 817
20	Allmän miljö- och naturvård	20 951 580	3 847 000	24 798 580
1:1	Naturvårdsverket	645 033	1 000	646 033
1:3	Åtgärder för värdefull natur	2 064 035	-3 000	2 061 035
1:4	Sanering och återställning av förorenade områden	1 167 318	-10 750	1 156 568
1:7	Avgifter till Internationella organisationer	282 131	7 750	289 881
1:8	Klimatbonus	3 510 000	3 900 000	7 410 000
1:9	Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut	298 143	2 000	300 143
1:24	Biogasstöd	500 000	-50 000	450 000
21	Energi	12 224 924	93 000	12 317 924
1:1	Statens energimyndighet	419 387	2 000	421 387
1:2	Insatser för energieffektivisering	18 000	10 000	28 000
1:6	Energimarknadsinspektionen	184 294	1 000	185 294
1:8	Elberedskap	361 000	80 000	441 000
22	Kommunikationer	77 091 052	882 000	77 973 052
1:1	Utveckling av statens transportinfrastruktur	31 929 785	30 000	31 959 785
1:2	Vidmakthållande av statens transportinfrastruktur	30 402 263	769 000	31 171 263
2:1	Post- och telestyrelsen	87 679	5 000	92 679
2:5	Driftsäker och tillgänglig elektronisk kommunikation	1 561 014	77 000	1 638 014

	Utgiftsområde/ Anslag	Beslutad ram/anvisat anslag	Förändring av ram/anslag	Ny ram/Ny anslagnivå
2:6	Myndigheten för digital förvaltning	156 845	1 000	157 845
23	Areella näringar, landsbygd och livsmedel	23 414 754	461 000	23 875 754
1:6	Bekämpning av smittsamma djursjukdomar	183 349	84 000	267 349
1:8	Statens jordbruksverk	615 698	5 500	621 198
1:14	Livsmedelsverket	344 398	-3 000	341 398
1:15	Konkurrenskraftig livsmedelssektor	204 160	-4 500	199 660
1:17	Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	5 418 968	300 000	5 718 968
1:19	Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket	42 330	50 000	92 330
1:22	Främjande av rennäringen m.m.	125 915	10 000	135 915
1:26	Nedsättning av slakteriavgifter	73 237	9 000	82 237
1:27	Åtgärder för beredskap inom livsmedels- och dricksvattenområdet	15 000	10 000	25 000
24	Näringsliv	15 748 901	583 000	16 331 901
1:11	Bolagsverket	65 542	1 000	66 542
1:16	Omstrukturerings och genomlysning av statligt ägda företag	18 850	9 000	27 850
1:17	Kapitalinsatser i statligt ägda företag	1 501 000	476 000	1 977 000
2:3	Exportfrämjande verksamhet	361 367	50 000	411 367
2:7	AB Svensk Exportkredits statsstödda exportkreditgivning	100 000	47 000	147 000
25	Allmänna bidrag till kommuner	156 498 194	425 000	156 923 194
1:4	Tillfälligt stöd till enskilda kommuner och regioner	250 000	125 000	375 000
1:6	Tillfälligt stöd för ökade kostnader för finansiering	0	300 000	300 000
Summa anslagsförändring på ändringsbudget			33 018 260	

BILAGA 5

Regeringens förslag till ändrade beställningsbemyndiganden för 2022

Tusental kronor

Utgiftsområde/ anslag	Beslutat beställnings- bemyndigande	Förändring av beställnings- bemyndigande	Nytt beställnings- bemyndigande	Tidsperiod
4 1:17 Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet, gränsförvaltning och visering	192 000	107 000	299 000	2023–2026
9 4:5 Stimulansbidrag och åtgärder inom äldreområdet	1 308 000	2 997 000	4 305 000	2023–2025
16 1:7 Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet, m.m.	2 025 000	800 000	2 825 000	2023
17 1:2 Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete	25 000	100 000	125 000	2023–2025 ¹
19 1:3 Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2014–2020	1 500 000	52 000	1 552 000	2023
20 1:19 Industrilivet	3 000 000	1 500 000	4 500 000	2023–2029
22 1:1 Utveckling av statens transportinfrastruktur	108 500 000	7 400 000	115 900 000	2023–2050
23 1:13 Från EU-budgeten finansierade stödåtgärder för fiske och vattenbruk	65 000	36 000	101 000	2023
23 1:17 Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	2 005 400	132 600	2 138 000	2023–2029 ²
24 1:23 Brexitjusteringsreserven		153 000	153 000	2023
Summa förändring av beställningsbemyndigande på ändringsbudget		13 277 600		

Not: De ekonomiska åtagandena medger utgifter fr.o.m. 2023 t.o.m. angivet slutår.

¹ Beställningsbemyndigandets tidsperiod ändras från 2023 till 2023–2025.² Beställningsbemyndigandets tidsperiod ändras från 2023–2025 till 2023–2029.

BILAGA 6

Utskottets förslag till ändrade beställningsbemyndiganden för 2022

Utöver regeringens förslag, som tillstyrks av utskottet, föreslår utskottet höjda beställningsbemyndiganden för anslagen 1:1 och 1:3 inom utgiftsområde 6.

Tusental kronor

Utgiftsområde/ anslag	Beslutat beställnings- bemyndigande	Förändring av beställnings- bemyndigande	Nytt beställnings- bemyndigande	Tidperiod
4 1:17 Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet, gränsförvaltning och visering	192 000	107 000	299 000	2023–2026
6 1:1 Förbandsverksamhet och beredskap	33 003 000	31 997 000	65 000 000	2023–2028
6 1:3 Anskaffning av materiel och anläggningar	112 897 000	72 103 000	185 000 000	2023–2031
9 4:5 Stimulansbidrag och åtgärder inom äldreområdet	1 308 000	2 997 000	4 305 000	2023–2025
16 1:7 Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet, m.m.	2 025 000	800 000	2 825 000	2023
17 1:2 Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete	25 000	100 000	125 000	2023–2025 ¹
19 1:3 Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2014–2020	1 500 000	52 000	1 552 000	2023
20 1:19 Industrilivet	3 000 000	1 500 000	4 500 000	2023–2029
22 1:1 Utveckling av statens transportinfrastruktur	108 500 000	7 400 000	115 900 000	2023–2050
23 1:13 Från EU-budgeten finansierade stödåtgärder för fiske och vattenbruk	65 000	36 000	101 000	2023
23 1:17 Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	2 005 400	132 600	2 138 000	2023–2029 ²
24 1:23 Brexitjusteringsreserven		153 000	153 000	2023
Summa förändring av beställningsbemyndigande på ändringsbudget		117 377 600		

Not: De ekonomiska åtagandena medger utgifter fr.o.m. 2023 t.o.m. angivet slutår.

¹ Beställningsbemyndigandets tidsperiod ändras från 2023 till 2023–2025.

² Beställningsbemyndigandets tidsperiod ändras från 2023–2025 till 2023–2029.

BILAGA 7Regeringens förslag till ändrad beräkning av
inkomster för 2022*Tusental kronor*

Inkomsttitel		Godkänd beräkning		Ny beräkning	Bruttoeffekt av
					åtgärd på
					inkomstsidan
1433	Energiskatt oljeprodukter	10 782 526	10 562 526	10 562 526	-220 000
1442	Koldioxidskatt oljeprodukter	13 913 270	13 693 270	13 693 270	-220 000

BILAGA 8

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi

Härigenom föreskrivs att 6 a kap. 2 a § lagen (1994:1776) om skatt på energi ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 a kap.2 a §¹

För drift av skepp och båtar utan medgivande enligt 2 kap. 9 § samt andra motordrivna fordon än personbilar, lastbilar och bussar medges befrielse från koldioxidskatt med 1 930 kronor per kubikmeter bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b, om det förbrukas i yrkesmässig

1. jordbruks- eller skogsbruksverksamhet, eller
2. vattenbruksverksamhet.

För drift av skepp och båtar utan medgivande enligt 2 kap. 9 § samt andra motordrivna fordon än personbilar, lastbilar och bussar medges befrielse från koldioxidskatt med 2 292 kronor per kubikmeter bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b, om det förbrukas i yrkesmässig

1. jordbruks- eller skogsbruksverksamhet, eller
2. vattenbruksverksamhet.

För sådan förbrukning som avses i första stycket ska även befrielse från energiskatt medges med 1 061 kronor per kubikmeter.

När det gäller skepp och båtar för vilka fiskelicens som inte är begränsad till fiske enbart i enskilt vatten meddelats enligt fiskelagen (1993:787) medges skattebefrielse enligt första stycket också för bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 a.

-
1. Denna lag träder i kraft den 29 juni 2022.
 2. Bestämmelserna tillämpas dock för förbrukning som sker från och med den 1 juli 2022.
 3. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för förbrukning som sker före den 1 juli 2022.

¹ Senaste lydelse 2019:447.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi

Härigenom föreskrivs att 6 a kap. 2 a § lagen (1994:1776) om skatt på energi ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt lagförslag 2.1

Föreslagen lydelse

6 a kap.

2 a §

För drift av skepp och båtar utan medgivande enligt 2 kap. 9 § samt andra motordrivna fordon än personbilar, lastbilar och bussar medges befrielse från koldioxidskatt med 2 292 kronor per kubikmeter bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b, om det förbrukas i yrkesmässig

1. jordbruks- eller skogsbruksverksamhet, eller
2. vattenbruksverksamhet.

För sådan förbrukning som avses i första stycket ska även befrielse från energiskatt medges med 1 061 kronor per kubikmeter.

För sådan förbrukning som avses i första stycket ska även befrielse från energiskatt medges med 2 111 kronor per kubikmeter.

När det gäller skepp och båtar för vilka fiskelicens som inte är begränsad till fiske enbart i enskilt vatten meddelats enligt fiskelagen (1993:787) medges skattebefrielse enligt första stycket också för bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 a.

-
1. Denna lag träder i kraft den 29 september 2022.
 2. Bestämmelserna tillämpas dock för förbrukning som sker från och med den 1 oktober 2022.
 3. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för förbrukning som sker före den 1 oktober 2022.

3 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi

Härigenom föreskrivs att 6 a kap. 2 a § lagen (1994:1776) om skatt på energi ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt lagförslag 2.2

Föreslagen lydelse

6 a kap.

2 a §

För drift av skepp och båtar utan medgivande enligt 2 kap. 9 § samt andra motordrivna fordon än personbilar, lastbilar och bussar medges befrielse från koldioxid-skatt med 2 292 kronor per kubikmeter bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b, om det förbrukas i yrkesmässig

1. jordbruks- eller skogsbruksverksamhet, eller

2. vattenbruksverksamhet.

För sådan förbrukning som avses i första stycket ska även befrielse från energiskatt medges med 2 111 kronor per kubikmeter.

När det gäller skepp och båtar för vilka fiskelicens som inte är begränsad till fiske enbart i enskilt vatten meddelats enligt fiskelagen (1993:787) medges skattebefrielse enligt första stycket också för bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 a.

För drift av skepp och båtar utan medgivande enligt 2 kap. 9 § samt andra motordrivna fordon än personbilar, lastbilar och bussar medges befrielse från koldioxid-skatt med 1 930 kronor per kubikmeter bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b, om det förbrukas i yrkesmässig

1. jordbruks- eller skogsbruksverksamhet, eller

2. vattenbruksverksamhet.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2023.

2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för förbrukning som sker före ikraftträdandet.

4 Förslag till lag om ändring i socialförsäkringsbalken

Härigenom föreskrivs att 66 kap. 20 a, 22 och 22 a §§, 67 kap. 21–24 §§ och 102 kap. 17 och 22 a §§ socialförsäkringsbalken ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

66 kap.

20 a §¹

Det beräkningsunderlag som har räknats fram enligt 17–20 §§ ska ökas med 0,051 prisbasbelopp. Ökningen ska dock beräknas på samma sätt som anges i 13 § andra stycket första meningen.

Det beräkningsunderlag som har räknats fram enligt 17–20 §§ ska ökas med 0,3 prisbasbelopp. Ökningen ska dock beräknas på samma sätt som anges i 13 § andra stycket första meningen.

22 §²

För den vars beräkningsunderlag inte överstiger 0,25 prisbasbelopp gäller följande:

Den årliga garantipensionen motsvarar differensen mellan

– beräkningsunderlaget som först har multiplicerats med 1,04 och därefter har ökats med 0,051 prisbasbelopp som i sin tur har beräknats på samma sätt som anges i 13 § andra stycket första meningen och

– beräkningsunderlaget som först har multiplicerats med 1,04 och därefter har ökats med 0,3 prisbasbelopp som i sin tur har beräknats på samma sätt som anges i 13 § andra stycket första meningen och

– summan av sådan tilläggspension, tjänstepension, änkepension, utländsk pension och sådana andra förmåner som enligt 5 § andra stycket 7 har ingått i beräkningsunderlaget.

22 a §³

För den som är ogift och vars beräkningsunderlag överstiger 3,16 prisbasbelopp eller för den som är gift och vars beräkningsunderlag överstiger 2,8275 prisbasbelopp ska beräkningsunderlaget ökas med 0,051 prisbasbelopp. Ökningen ska dock beräknas på samma sätt som anges i 13 § andra stycket första meningen.

För den som är ogift och vars beräkningsunderlag överstiger 3,16 prisbasbelopp eller för den som är gift och vars beräkningsunderlag överstiger 2,8275 prisbasbelopp ska beräkningsunderlaget ökas med 0,3 prisbasbelopp. Ökningen ska dock beräknas på samma sätt som anges i 13 § andra stycket första meningen.

För den som det i beräkningsunderlaget inte ingår något belopp enligt 5 § andra stycket 5 ska det belopp som enligt första stycket har ökat

¹ Senaste lydelse 2019:651.

² Senaste lydelse 2019:651.

³ Senaste lydelse 2019:651.

beräkningsunderlaget reduceras med 0,4 multiplicerat med den del av beräkningsunderlaget enligt 5 § som överstiger 3,16 prisbasbelopp för ogifta eller 2,8275 prisbasbelopp för gifta.

67 kap.

21 §⁴

För den som är ogift och vars beräkningsunderlag inte överstiger 1,26 prisbasbelopp gäller följande.

Den årliga garantipensionen är 2,181 prisbasbelopp (basnivån för ogifta) minskat med beräkningsunderlaget.	Den årliga garantipensionen är 2,43 prisbasbelopp (basnivån för ogifta) minskat med beräkningsunderlaget.
--	---

22 §⁵

För den som är ogift och vars beräkningsunderlag överstiger 1,26 prisbasbelopp gäller följande.

Den årliga garantipensionen är 0,921 prisbasbelopp minskat med 48 procent av den del av beräkningsunderlaget som överstiger 1,26 prisbasbelopp.	Den årliga garantipensionen är 1,17 prisbasbelopp minskat med 48 procent av den del av beräkningsunderlaget som överstiger 1,26 prisbasbelopp.
---	--

23 §⁶

För den som är gift och vars beräkningsunderlag inte överstiger 1,14 prisbasbelopp gäller följande.

Den årliga garantipensionen är 1,951 prisbasbelopp (basnivån för gifta) minskat med beräkningsunderlaget.	Den årliga garantipensionen är 2,2 prisbasbelopp (basnivån för gifta) minskat med beräkningsunderlaget.
---	---

24 §⁷

För den som är gift och vars beräkningsunderlag överstiger 1,14 prisbasbelopp gäller följande.

Den årliga garantipensionen är 0,811 prisbasbelopp minskat med 48 procent av den del av beräkningsunderlaget som överstiger 1,14 prisbasbelopp.	Den årliga garantipensionen är 1,06 prisbasbelopp minskat med 48 procent av den del av beräkningsunderlaget som överstiger 1,14 prisbasbelopp.
---	--

102 kap.

17 §⁸

Det fribelopp som avses i 16 och 16 a §§ motsvarar 2,181 prisbasbelopp för den som är ogift och	Det fribelopp som avses i 16 och 16 a §§ motsvarar 2,43 prisbasbelopp för den som är ogift och 2,2 prisbasbelopp för den som är gift.
---	---

⁴ Senaste lydelse 2019:651.

⁵ Senaste lydelse 2019:651.

⁶ Senaste lydelse 2019:651.

⁷ Senaste lydelse 2019:651.

⁸ Senaste lydelse 2019:651.

1,951 prisbasbelopp för den som är gift.

Lydelse enligt prop. 2021/22:180 Föreslagen lydelse

22 a §⁹

Från och med den månad en försäkrad fyller 65 år beaktas vid beräkning av bostadstillägg hela bostadskostnaden per månad av den del som inte överstiger 3 000 kronor för den som är ogift och 1 500 kronor för den som är gift.

Om bostadskostnaden överstiger de belopp som anges i första stycket beaktas 90 procent av den överskjutande bostadskostnaden per månad upp till 5 000 kronor för den som är ogift och 2 500 kronor för den som är gift. Därutöver beaktas 70 procent av bostadskostnaden per månad mellan 5 001 kronor och 7 000 kronor för den som är ogift och mellan 2 501 kronor och 3 500 kronor för den som är gift. Vidare beaktas 50 procent av bostadskostnaden per månad mellan 7 001 kronor och 7 500 kronor för den som är ogift och mellan 3 501 kronor och 3 750 kronor för den som är gift.

För var och en av makar ska bostadskostnaden beräknas till hälften av deras sammanlagda bostadskostnad.

Ett belopp om 740 kronor för den som är ogift och 370 kronor för den som är gift ska läggas till den bostadskostnad som har beaktats enligt första–tredje styckena och 23 §.

Ett belopp om 840 kronor för den som är ogift och 420 kronor för den som är gift ska läggas till den bostadskostnad som har beaktats enligt första–tredje styckena och 23 §.

1. Denna lag träder i kraft den 15 juli 2022.
2. De nya bestämmelserna tillämpas dock för tid från och med den 1 augusti 2022.
3. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för tid före utgången av juli 2022.

⁹ Senaste lydelse 2022:000.

5 Förslag till lag om ändring i lagen (2022:000) om ändring i socialförsäkringsbalken

Härigenom föreskrivs att 102 kap. 22 a § socialförsäkringsbalken i stället för lydelsen enligt lagen (2022:000) om ändring i den balken ska ha följande lydelse.

*Lydelse enligt utskottets förslag 1 i Föreslagen lydelse
bet. 2021/22:SfU26*

102 kap.

22 a §

Från och med den månad en försäkrad fyller 66 år beaktas vid beräkning av bostadstillägg hela bostadskostnaden per månad av den del som inte överstiger 3 000 kronor för den som är ogift och 1 500 kronor för den som är gift.

Om bostadskostnaden överstiger de belopp som anges i första stycket beaktas 90 procent av den överskjutande bostadskostnaden per månad upp till 5 000 kronor för den som är ogift och 2 500 kronor för den som är gift. Därutöver beaktas 70 procent av bostadskostnaden per månad mellan 5 001 kronor och 7 000 kronor för den som är ogift och mellan 2 501 kronor och 3 500 kronor för den som är gift. Vidare beaktas 50 procent av bostadskostnaden per månad mellan 7 001 kronor och 7 500 kronor för den som är ogift och mellan 3 501 kronor och 3 750 kronor för den som är gift.

För var och en av makar ska bostadskostnaden beräknas till hälften av deras sammanlagda bostadskostnad.

Ett belopp om 740 kronor för den som är ogift och 370 kronor för den som är gift ska läggas till den bostadskostnad som har beaktats enligt första–tredje styckena och 23 §.

Ett belopp om 840 kronor för den som är ogift och 420 kronor för den som är gift ska läggas till den bostadskostnad som har beaktats enligt första–tredje styckena och 23 §.

6 Förslag till lag om ändring i lagen (2022:000) om ändring i socialförsäkringsbalken

Härigenom föreskrivs att 102 kap. 22 a § socialförsäkringsbalken i stället för lydelsen enligt lagen (2022:000) om ändring i den balken ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt utskottets förslag 2 i Föreslagen lydelse bet. 2021/22:SfU26

102 kap.

22 a §

Från och med den månad en försäkrad uppnår riktåldern för pension beaktas vid beräkning av bostadstillägg hela bostadskostnaden per månad av den del som inte överstiger 3 000 kronor för den som är ogift och 1 500 kronor för den som är gift.

Om bostadskostnaden överstiger de belopp som anges i första stycket beaktas 90 procent av den överskjutande bostadskostnaden per månad upp till 5 000 kronor för den som är ogift och 2 500 kronor för den som är gift. Därutöver beaktas 70 procent av bostadskostnaden per månad mellan 5 001 kronor och 7 000 kronor för den som är ogift och mellan 2 501 kronor och 3 500 kronor för den som är gift. Vidare beaktas 50 procent av bostadskostnaden per månad mellan 7 001 kronor och 7 500 kronor för den som är ogift och mellan 3 501 kronor och 3 750 kronor för den som är gift.

För var och en av makar ska bostadskostnaden beräknas till hälften av deras sammanlagda bostadskostnad.

Ett belopp om 740 kronor för den som är ogift och 370 kronor för den som är gift ska läggas till den bostadskostnad som har beaktats enligt första–tredje styckena och 23 §.

Ett belopp om 840 kronor för den som är ogift och 420 kronor för den som är gift ska läggas till den bostadskostnad som har beaktats enligt första–tredje styckena och 23 §.

7 Förslag till lag om ändring i socialtjänstlagen (2001:453)

Härigenom föreskrivs att 8 kap. 7 § socialtjänstlagen (2001:453) ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt prop. 2021/22:180 Föreslagen lydelse

8 kap.

7 §¹

Kommunen ska bestämma den enskildes förbehållsbelopp genom att beräkna den enskildes levnadskostnader, utom boendekostnaden, med ledning av ett minimibelopp. Boendekostnaden ska beräknas för sig och läggas till minimibeloppet. För sådan boendekostnad som anges i 5 § ska dock inget förbehåll göras.

Minimibeloppet ska, om inte annat följer av 8 §, alltid per månad utgöra lägst en tolfedel av

1. 1,4541 prisbasbelopp för ensamstående, eller	1. 1,4789 prisbasbelopp för ensamstående, eller
2. 1,1942 prisbasbelopp för var och en av sammanlevande makar och sambor.	2. 1,2066 prisbasbelopp för var och en av sammanlevande makar och sambor.

Minimibeloppet enligt första stycket ska täcka normalkostnader för livsmedel, kläder, skor, fritid, hygien, dagstidning, telefon, hemförsäkring, öppen hälso- och sjukvård, tandvård, hushållsel, förbrukningsvaror, resor, möbler, husgeråd och läkemedel.

1. Denna lag träder i kraft den 2 augusti 2022.
2. Lagen ska dock tillämpas för tid från och med den 1 augusti 2022.

¹ Senaste lydelse 2022:000.

8 Förslag till lag om ändring i lagen (2021:1246)
om ändring i lagen (2019:646) om ändring i
socialförsäkringsbalken

Härigenom föreskrivs att lagen (2021:1246) om ändring i lagen (2019:646) om ändring i socialförsäkringsbalken ska utgå.

9 Förslag till lag om ändring i lagen (2019:646) om ändring i socialförsäkringsbalken

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2019:646) om ändring i socialförsäkringsbalken

dels att ikraftträdandebestämmelsen ska ha följande lydelse,

dels att det i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna ska införas en ny punkt, 2, av följande lydelse.

Lydelse enligt SFS 2019:646

Föreslagen lydelse

Denna lag träder i kraft den
1 januari 2021.

1. Denna lag träder i kraft den
1 januari 2023.

2. De upphävda paragraferna
gäller dock fortfarande i fråga om
garantipension och garantipension
till omställningspension för tid före
ikraftträdandet.

10 Förslag till lag om ändring i socialförsäkringsbalken

Härigenom föreskrivs att 5 kap. 17 a § socialförsäkringsbalken ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.

17 a §¹

Garantipension och garantipension till omställningspension får, trots bestämmelserna i 2–8 §§, lämnas till den som är bosatt i ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) eller i Schweiz *om personen* uppfyller kraven i fråga om försäkringstid enligt 67 och 81 kap.

Garantipension och garantipension till omställningspension får, trots bestämmelserna i 2–8 §§, *fortsätta att* lämnas till den som

1. är bosatt i ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) eller i Schweiz,

2. uppfyller kraven i fråga om försäkringstid enligt 67 och 81 kap., *och*

3. *med stöd av denna paragraf i dess lydelse före den 1 oktober 2022, 18 eller 18 a § har rätt att få förmånen utbetald i ett annat land inom EES eller i Schweiz för september 2022.*

1. Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2022.

2. Äldre bestämmelser gäller dock fortfarande i fråga om garantipension och garantipension till omställningspension för tid före ikraftträdandet.

¹ Senaste lydelse 2019:645.

11 Förslag till lag om ändring i lagen (2021:1248)
om ändring i lagen (2019:168) om sociala
trygghetsförmåner efter det att Förenade
kungariket har lämnat Europeiska unionen

Härigenom föreskrivs att lagen (2021:1248) om ändring i lagen (2019:168) om sociala trygghetsförmåner efter det att Förenade kungariket har lämnat Europeiska unionen ska utgå.

12 Förslag till lag om ändring i lagen (2019:168) om sociala trygghetsförmåner efter det att Förenade kungariket har lämnat Europeiska unionen

Härigenom föreskrivs att 4 a § lagen (2019:168) om sociala trygghetsförmåner efter det att Förenade kungariket har lämnat Europeiska unionen ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 a §¹

En person som före den tidpunkt som Förenade kungariket lämnade EU med ett utträdesavtal hade rätt att få eller fick en förmån utbetald i Förenade kungariket med stöd av 5 kap. 17 a, 18 eller 18 a § socialförsäkringsbalken har fortsatt rätt att få förmånen utbetald utan minskad ersättning och utan hinder av att Förenade kungariket har lämnat EU, förutsatt att den enskilde inte omfattas av ett annat tredjelands lagstiftning och att övriga omständigheter är oförändrade. Vid beräkning av förmånerna ska 67 kap. 16, 16 a, 17 och 17 a §§ och 81 kap. 9 och 9 a §§ socialförsäkringsbalken tillämpas.

En person som före den tidpunkt som Förenade kungariket lämnade EU med ett utträdesavtal hade rätt att få eller fick en förmån utbetald i Förenade kungariket med stöd av 5 kap. 17 a § *i dess lydelse före den 1 oktober 2022*, 18 eller 18 a § socialförsäkringsbalken har fortsatt rätt att få förmånen utbetald utan minskad ersättning och utan hinder av att Förenade kungariket har lämnat EU, förutsatt att den enskilde inte omfattas av ett annat tredjelands lagstiftning och att övriga omständigheter är oförändrade. Vid beräkning av förmånerna ska 67 kap. 16, 16 a, 17 och 17 a §§ och 81 kap. 9 och 9 a §§ socialförsäkringsbalken tillämpas.

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2022.

¹ Senaste lydelse 2019:647.

13 Förslag till lag om ändring i lagen (2019:168) om sociala trygghetsförmåner efter det att Förenade kungariket har lämnat Europeiska unionen

Härigenom föreskrivs att 4 a § lagen (2019:168) om sociala trygghetsförmåner efter det att Förenade kungariket har lämnat Europeiska unionen¹ ska upphöra att gälla.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2023.
2. Den upphävda paragrafen gäller dock fortfarande i fråga om förmåner för tid före ikraftträdandet.

¹ Senaste lydelse av 4 a § 2022:000.

14 Förslag till lag om ändring i socialförsäkringsbalken

Härigenom föreskrivs i fråga om socialförsäkringsbalken¹

dels att 93 kap. 4 §, 95 kap. 2 och 4 §§, 96 kap. 1 §, 97 kap. 1 och 15 §§, 98 kap. 1 § och 110 kap. 6 § ska ha följande lydelse,

dels att rubriken närmast före 96 kap. 3 § ska lyda ”Särskilda bidrag, umgängesbidrag och tilläggsbidrag till barnfamiljer”,

dels att det ska införas tre nya paragrafer, 96 kap. 3 a §, 97 kap. 23 a § och 98 kap. 12 §, och närmast före 96 kap. 3 a §, 97 kap. 23 a § och 98 kap. 12 § nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

93 kap.

4 §²

En förmån enligt denna avdelning lämnas endast till den som har ett gällande försäkringsskydd för förmånen enligt 4 och 5 kap.

Bestämmelser om anmälan och ansökan samt vissa gemensamma bestämmelser om förmåner och handläggning finns i 104–117 kap. (avdelning H).

Bestämmelser om anmälan och ansökan samt vissa gemensamma bestämmelser om förmåner och handläggning finns i 104–117 kap. (avdelning H). *Bostadsbidrag i form av tilläggsbidrag till barnfamiljer lämnas dock utan ansökan.*

95 kap.

2 §³

Bostadsbidrag lämnas i form av

1. bidrag till kostnader för bostad,
2. särskilt bidrag för hemmavarande barn,
3. särskilt bidrag för barn som bor växelvis, *och*
4. umgängesbidrag till den som på grund av vårdnad eller umgänge tidvis har barn boende i sitt hem.

3. särskilt bidrag för barn som bor växelvis,

4. umgängesbidrag till den som på grund av vårdnad eller umgänge tidvis har barn boende i sitt hem, *och*

5. tilläggsbidrag till barnfamiljer.

Med barn som bor växelvis avses ett barn som bor varaktigt hos båda sina föräldrar som inte bor tillsammans.

¹ Senaste lydelse av rubriken närmast före 96 kap. 3 § 2021:586.

² Senaste lydelse 2021:586.

³ Senaste lydelse 2021:586.

4 §⁴

Bostadsbidrag betalas ut löpande som preliminärt bidrag, beräknat efter en uppskattad bidragsgrundande inkomst. *Bostadsbidraget* bestäms slutligt i efterhand på grundval av den fastställda bidragsgrundande inkomsten.

Bostadsbidrag enligt 2 § första stycket 1–4 betalas ut löpande som preliminärt bidrag, beräknat efter en uppskattad bidragsgrundande inkomst. *Sådant bidrag* bestäms slutligt i efterhand på grundval av den fastställda bidragsgrundande inkomsten.

Bostadsbidrag enligt 2 § första stycket 5 beräknas inte på grundval av en bidragsgrundande inkomst. Sådant bidrag betalas ut löpande med ett belopp som bestäms enligt 97 kap. 23 a §.

96 kap.

1 §⁵

I detta kapitel finns allmänna bestämmelser i 2 och 3 §§.

Vidare finns bestämmelser om

- barnfamiljer i 4–9 §§,
- hushåll utan barn i 10 och 11 §§, och
- förmånstiden i 12–15 §§.

I detta kapitel finns allmänna bestämmelser i 2–3 a §§.

Tilläggsbidrag till barnfamiljer3 a §⁶

Den som har rätt till särskilt bidrag eller umgängesbidrag enligt 3 och 4–9 §§ har också rätt till tilläggsbidrag till barnfamiljer.

Tilläggsbidrag till barnfamiljer beräknas på grundval av bidrag till kostnader för bostad, särskilt bidrag och umgängesbidrag. Om sådana bidrag sammanlagt beräknas till ett mindre belopp än 1 200 kronor för helt år, finns det dock ingen rätt till tilläggsbidrag.

97 kap.

1 §⁷

I detta kapitel finns bestämmelser om

- bidragsgrundande inkomst i 2–13 §§,
- kostnader för bostad i 14 §,

⁴ Senaste lydelse 2021:586.

⁵ Senaste lydelse 2021:586.

⁶ Tidigare 96 kap. 3 a § upphävd genom 2021:586.

⁷ Senaste lydelse 2021:586.

- beräkning av bostadsbidrag till barnfamiljer i 15–18 och 20–23 §§,
- beräkning av bostadsbidrag till hushåll utan barn i 24–28 §§, och
- undantag när bidragsbehov saknas i 29 §.

15 §⁸

Bostadsbidrag till barnfamiljer beräknas enligt 18–23 §§.

Om den bidragsgrundande inkomsten överstiger 150 000 kronor för en försäkrad, eller för makar 75 000 kronor för var och en av dem, ska bidraget minskas med 20 procent av den överskjutande inkomsten.

Bostadsbidrag till barnfamiljer beräknas enligt 18–23 a §§.

Om den bidragsgrundande inkomsten överstiger 150 000 kronor för en försäkrad, eller för makar 75 000 kronor för var och en av dem, ska bidraget enligt 95 kap. 2 § första stycket 1–4 minskas med 20 procent av den överskjutande inkomsten.

Tilläggsbidrag till barnfamiljer23 a §⁹

Bostadsbidrag lämnas månadsvis som tilläggsbidrag till barnfamiljer med ett belopp som motsvarar 25 procent av det preliminära bostadsbidrag som lämnas enligt 95 kap. 2 § första stycket 1–4 för samma månad.

98 kap.1 §¹⁰

I detta kapitel finns bestämmelser om

- preliminärt bostadsbidrag i 2–4 §§,
- slutligt bostadsbidrag i 5–7 §§,
- omprövning vid ändrade förhållanden i 8 och 9 §§, och
- utbetalning till annan än den försäkrade i 10 och 11 §§.

- omprövning vid ändrade förhållanden i 8 och 9 §§,
- utbetalning till annan än den försäkrade i 10 och 11 §§, och
- tilläggsbidrag till barnfamiljer i 12 §.

⁸ Senaste lydelse 2021:586.

⁹ Tidigare 97 kap. 23 a § upphävd genom 2021:586.

¹⁰ Senaste lydelse 2021:586.

Tilläggsbidrag till barnfamiljer12 §¹¹

Bestämmelserna i 2–9 §§ gäller inte i fråga om tilläggsbidrag till barnfamiljer.

110 kap.6 §¹²

Ansökan behöver, trots det som föreskrivs i 4 §, inte göras om följande förmåner.

1. Barnbidrag, i annat fall än som avses i 15 kap. 6 §. Det finns dock särskilda bestämmelser om anmälan som gäller flerbarnstillägg i 16 kap. 12 §.

2. Sjukpenning i fall där den försäkrade på grund av sjukdomen är förhindrad eller har synnerliga svårigheter att göra en ansökan.

3. Assistansersättning när kommunen har anmält till Försäkringskassan att det kan antas att den enskilde har rätt till sådan ersättning.

Om omvårdnadsbidrag eller merkostnadsersättning har beviljats för begränsad tid får den tid för vilken förmånen ska lämnas förlängas utan att ansökan om detta har gjorts.

Ytterligare bestämmelser om att förmåner lämnas utan ansökan finns beträffande

1. sjukersättning och aktivitetsersättning i 36 kap. 25–27 §§,	
2. allmän ålderspension i 56 kap. 4 a och 6 §§,	
3. inkomstpensionstillägg i 74 a kap. 8 § andra stycket,	
4. efterlevandepension och efterlevandestöd i 77 kap. 13 §,	
5. efterlevandelivränta i 88 kap. 10 § första stycket, <i>och</i>	5. efterlevandelivränta i 88 kap. 10 § första stycket,
6. premiepension till efterlevande i 92 kap. 2 § första stycket.	6. premiepension till efterlevande i 92 kap. 2 § första stycket, <i>och</i>

7. bostadsbidrag i form av tilläggsbidrag till barnfamiljer i 93 kap. 4 § andra stycket.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2022.

2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för bostadsbidrag som avser tid före ikraftträdandet.

¹¹ Tidigare 98 kap. 12 § upphävd genom 2021:586.

¹² Senaste lydelse 2021:586.

15 Förslag till lag om ändring i socialförsäkringsbalken

Härigenom föreskrivs i fråga om socialförsäkringsbalken¹

dels att 96 kap. 3 a §, 97 kap. 23 a § och 98 kap. 12 § ska upphöra att gälla,

dels att rubrikerna närmast före 96 kap. 3 a §, 97 kap. 23 a § och 98 kap. 12 § ska utgå,

dels att 93 kap. 4 §, 95 kap. 2 och 4 §§, 96 kap. 1 §, 97 kap. 1 och 15 §§, 98 kap. 1 § och 110 kap. 6 § ska ha följande lydelse,

dels att rubriken närmast före 96 kap. 3 § ska lyda ”Särskilda bidrag och umgängesbidrag”.

Lydelse enligt lagförslag 2.14

Föreslagen lydelse

93 kap.

4 §²

En förmån enligt denna avdelning lämnas endast till den som har ett gällande försäkringsskydd för förmånen enligt 4 och 5 kap.

Bestämmelser om anmälan och ansökan samt vissa gemensamma bestämmelser om förmåner och handläggning finns i 104–117 kap. (avdelning H). *Bostadsbidrag i form av tilläggsbidrag till barnfamiljer lämnas dock utan ansökan.*

Bestämmelser om anmälan och ansökan samt vissa gemensamma bestämmelser om förmåner och handläggning finns i 104–117 kap. (avdelning H).

95 kap.

2 §³

Bostadsbidrag lämnas i form av

1. bidrag till kostnader för bostad,
 2. särskilt bidrag för hemmavarande barn,
 3. särskilt bidrag för barn som bor växelvis,
 4. umgängesbidrag till den som på grund av vårdnad eller umgänge tidvis har barn boende i sitt hem,
- och*

5. tilläggsbidrag till barnfamiljer.

3. särskilt bidrag för barn som bor växelvis, *och*
4. umgängesbidrag till den som på grund av vårdnad eller umgänge tidvis har barn boende i sitt hem.

¹ Senaste lydelse av 96 kap. 3 a § 2022:000
97 kap. 23 a § 2022:000
98 kap. 12 § 2022:000

rubriken närmast före 96 kap. 3 § 2022:000
rubriken närmast före 96 kap. 3 a § 2022:000

² Senaste lydelse 2022:000.

³ Senaste lydelse 2022:000.

rubriken närmast före 97 kap. 23 a § 2022:000
rubriken närmast före 98 kap. 12 § 2022:000.

Med barn som bor växelvis avses ett barn som bor varaktigt hos båda sina föräldrar som inte bor tillsammans.

4 §⁴

Bostadsbidrag enligt 2 § första stycket 1–4 betalas ut löpande som preliminärt bidrag, beräknat efter en uppskattad bidragsgrundande inkomst. Sådant bidrag bestäms slutligt i efterhand på grundval av den fastställda bidragsgrundande inkomsten.

Bostadsbidrag enligt 2 § första stycket 5 beräknas inte på grundval av en bidragsgrundande inkomst. Sådant bidrag betalas ut löpande med ett belopp som bestäms enligt 97 kap. 23 a §.

Bostadsbidrag betalas ut löpande som preliminärt bidrag, beräknat efter en uppskattad bidragsgrundande inkomst. *Bostadsbidraget* bestäms slutligt i efterhand på grundval av den fastställda bidragsgrundande inkomsten.

96 kap.

1 §⁵

I detta kapitel finns allmänna bestämmelser i 2–3 a §§.

Vidare finns bestämmelser om

- barnfamiljer i 4–9 §§,
- hushåll utan barn i 10 och 11 §§, och
- förmånstiden i 12–15 §§.

I detta kapitel finns allmänna bestämmelser i 2 och 3 §§.

97 kap.

1 §⁶

I detta kapitel finns bestämmelser om

- bidragsgrundande inkomst i 2–13 §§,
- kostnader för bostad i 14 §,
- beräkning av bostadsbidrag till barnfamiljer i 15–18 och 20–23 a §§,
- beräkning av bostadsbidrag till hushåll utan barn i 24–28 §§, och
- undantag när bidragsbehov saknas i 29 §.

15 §⁷

Bostadsbidrag till barnfamiljer beräknas enligt 18–23 a §§.

Om den bidragsgrundande inkomsten överstiger 150 000 kronor för en försäkrad, eller för makar 75 000 kronor för var och en

Bostadsbidrag till barnfamiljer beräknas enligt 18–23 §§.

Om den bidragsgrundande inkomsten överstiger 150 000 kronor för en försäkrad, eller för makar 75 000 kronor för var och en

⁴ Senaste lydelse 2022:000. Ändringen innebär bl.a. att andra stycket tas bort.

⁵ Senaste lydelse 2022:000.

⁶ Senaste lydelse 2022:000.

⁷ Senaste lydelse 2022:000.

av dem, ska bidraget *enligt 95 kap. 2 § första stycket 1–4* minskas med 20 procent av den överskjutande inkomsten.

av dem, ska bidraget minskas med 20 procent av den överskjutande inkomsten.

98 kap.

1 §⁸

I detta kapitel finns bestämmelser om

- preliminärt bostadsbidrag i 2–4 §§,
 - slutligt bostadsbidrag i 5–7 §§,
 - omprövning vid ändrade förhållanden i 8 och 9 §§,
 - utbetalning till annan än den försäkrade i 10 och 11 §§, *och*
 - *tilläggsbidrag till barnfamiljer i 12 §.*
- omprövning vid ändrade förhållanden i 8 och 9 §§, *och*
 - utbetalning till annan än den försäkrade i 10 och 11 §§.

110 kap.

6 §⁹

Ansökan behöver, trots det som föreskrivs i 4 §, inte göras om följande förmåner.

1. Barnbidrag, i annat fall än som avses i 15 kap. 6 §. Det finns dock särskilda bestämmelser om anmälan som gäller flerbarnstillägg i 16 kap. 12 §.

2. Sjukpenning i fall där den försäkrade på grund av sjukdomen är förhindrad eller har synnerliga svårigheter att göra en ansökan.

3. Assistansersättning när kommunen har anmält till Försäkringskassan att det kan antas att den enskilde har rätt till sådan ersättning.

Om omvårdnadsbidrag eller merkostnadsersättning har beviljats för begränsad tid får den tid för vilken förmånen ska lämnas förlängas utan att ansökan om detta har gjorts.

Ytterligare bestämmelser om att förmåner lämnas utan ansökan finns beträffande

1. sjukersättning och aktivitetsersättning i 36 kap. 25–27 §§,
2. allmän ålderspension i 56 kap. 4 a och 6 §§,
3. inkomstpensionstillägg i 74 a kap. 8 § andra stycket,
4. efterlevandepension och efterlevandestöd i 77 kap. 13 §,
5. efterlevandelivränta i 88 kap. 10 § första stycket,
5. efterlevandelivränta i 88 kap. 10 § första stycket, *och*
6. premiepension till efterlevande i 92 kap. 2 § första stycket, *och*
6. premiepension till efterlevande i 92 kap. 2 § första stycket.
7. *bostadsbidrag i form av tilläggsbidrag till barnfamiljer i 93 kap. 4 § andra stycket.*

⁸ Senaste lydelse 2022:000.

⁹ Senaste lydelse 2022:000.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2023.
 2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för bostadsbidrag som avser tid före ikraftträdandet.

BILAGA 9

Utskottets lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i socialförsäkringsbalken

Häri genom föreskrivs att 66 kap. 20 a, 22 och 22 a §§, 67 kap. 21–24 §§ och 102 kap. 17 och 22 a §§ socialförsäkringsbalken ska ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Utskottets förslag***66 kap.**20 a §¹

Det beräkningsunderlag som har räknats fram enligt 17–20 §§ ska ökas med 0,051 prisbasbelopp. Ökningen ska dock beräknas på samma sätt som anges i 13 § andra stycket första meningen.

Det beräkningsunderlag som har räknats fram enligt 17–20 §§ ska ökas med 0,2 prisbasbelopp. Ökningen ska dock beräknas på samma sätt som anges i 13 § andra stycket första meningen.

22 §²

För den vars beräkningsunderlag inte överstiger 0,25 prisbasbelopp gäller följande:

Den årliga garantipensionen motsvarar differensen mellan

– beräkningsunderlaget som först har multiplicerats med 1,04 och därefter har ökats med 0,051 prisbasbelopp som i sin tur har beräknats på samma sätt som anges i 13 § andra stycket första meningen och

– beräkningsunderlaget som först har multiplicerats med 1,04 och därefter har ökats med 0,2 prisbasbelopp som i sin tur har beräknats på samma sätt som anges i 13 § andra stycket första meningen och

– summan av sådan tilläggspension, tjänstepension, änkepension, utländsk pension och sådana andra förmåner som enligt 5 § andra stycket 7 har ingått i beräkningsunderlaget.

22 a §³

För den som är ogift och vars beräkningsunderlag överstiger 3,16 prisbasbelopp eller för den som är gift och vars beräkningsunderlag överstiger 2,8275 prisbasbelopp ska beräkningsunderlaget ökas med

För den som är ogift och vars beräkningsunderlag överstiger 3,16 prisbasbelopp eller för den som är gift och vars beräkningsunderlag överstiger 2,8275 prisbasbelopp ska beräkningsunderlaget ökas med 0,2

¹ Senaste lydelse 2019:651.

² Senaste lydelse 2019:651.

³ Senaste lydelse 2019:651.

0,051 prisbasbelopp. Ökningen ska prisbasbelopp. Ökningen ska dock dock beräknas på samma sätt som beräknas på samma sätt som anges i anges i 13 § andra stycket första 13 § andra stycket första meningen.

För den som det i beräkningsunderlaget inte ingår något belopp enligt 5 § andra stycket 5 ska det belopp som enligt första stycket har ökat beräkningsunderlaget reduceras med 0,4 multiplicerat med den del av beräkningsunderlaget enligt 5 § som överstiger 3,16 prisbasbelopp för ogifta eller 2,8275 prisbasbelopp för gifta.

67 kap.

21 §⁴

För den som är ogift och vars beräkningsunderlag inte överstiger 1,26 prisbasbelopp gäller följande.

Den årliga garantipensionen är	Den årliga garantipensionen är
2,181 prisbasbelopp (basnivån för	2,33 prisbasbelopp (basnivån för
ogifta) minskat med	ogifta) minskat med
beräkningsunderlaget.	beräkningsunderlaget.

22 §⁵

För den som är ogift och vars beräkningsunderlag överstiger 1,26 prisbasbelopp gäller följande.

Den årliga garantipensionen är	Den årliga garantipensionen är
0,921 prisbasbelopp minskat med 48	1,07 prisbasbelopp minskat med 48
procent av den del av	procent av den del av
beräkningsunderlaget som överstiger	beräkningsunderlaget som överstiger
1,26 prisbasbelopp.	1,26 prisbasbelopp.

23 §⁶

För den som är gift och vars beräkningsunderlag inte överstiger 1,14 prisbasbelopp gäller följande.

Den årliga garantipensionen är	Den årliga garantipensionen är
1,951 prisbasbelopp (basnivån för	2,1 prisbasbelopp (basnivån för
gifta) minskat med	gifta) minskat med
beräkningsunderlaget.	beräkningsunderlaget.

24 §⁷

För den som är gift och vars beräkningsunderlag överstiger 1,14 prisbasbelopp gäller följande.

Den årliga garantipensionen är	Den årliga garantipensionen är
0,811 prisbasbelopp minskat med 48	0,96 prisbasbelopp minskat med 48

⁴ Senaste lydelse 2019:651.

⁵ Senaste lydelse 2019:651.

⁶ Senaste lydelse 2019:651.

⁷ Senaste lydelse 2019:651.

procent av den del av beräkningsunderlaget som överstiger 1,14 prisbasbelopp. procent av den del av beräkningsunderlaget som överstiger 1,14 prisbasbelopp.

102 kap.

17 §⁸

Det fribelopp som avses i 16 och 16 a §§ motsvarar 2,181 prisbasbelopp för den som är ogift och 1,951 prisbasbelopp för den som är gift. Det fribelopp som avses i 16 och 16 a §§ motsvarar 2,33 prisbasbelopp för den som är ogift och 2,1 prisbasbelopp för den som är gift.

Lydelse enligt prop. 2021/22:180 *Utskottets förslag*

22 a §⁹

Från och med den månad en försäkrad fyller 65 år beaktas vid beräkning av bostadstillägg hela bostadskostnaden per månad av den del som inte överstiger 3 000 kronor för den som är ogift och 1 500 kronor för den som är gift.

Om bostadskostnaden överstiger de belopp som anges i första stycket beaktas 90 procent av den överskjutande bostadskostnaden per månad upp till 5 000 kronor för den som är ogift och 2 500 kronor för den som är gift. Därutöver beaktas 70 procent av bostadskostnaden per månad mellan 5 001 kronor och 7 000 kronor för den som är ogift och mellan 2 501 kronor och 3 500 kronor för den som är gift. Vidare beaktas 50 procent av bostadskostnaden per månad mellan 7 001 kronor och 7 500 kronor för den som är ogift och mellan 3 501 kronor och 3 750 kronor för den som är gift.

För var och en av makar ska bostadskostnaden beräknas till hälften av deras sammanlagda bostadskostnad.

Ett belopp om 740 kronor för den som är ogift och 370 kronor för den som är gift ska läggas till den bostadskostnad som har beaktats enligt första–tredje styckena och 23 §. Ett belopp om 1 090 kronor för den som är ogift och 545 kronor för den som är gift ska läggas till den bostadskostnad som har beaktats enligt första–tredje styckena och 23 §.

1. Denna lag träder i kraft den 1 september 2022.
2. De nya bestämmelserna tillämpas dock för tid från och med den 1 oktober 2022.
3. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för tid före den 1 oktober 2022.

⁸ Senaste lydelse 2019:651.

⁹ Senaste lydelse 2022:000.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (2022:000) om ändring i socialförsäkringsbalken

Härigenom föreskrivs att 102 kap. 22 a § socialförsäkringsbalken i stället för lydelsen enligt lagen (2022:000) om ändring i den balken ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt utskottets förslag 1 i Utskottets förslag bet. 2021/22:SfU26

102 kap.

22 a §

Från och med den månad en försäkrad fyller 66 år beaktas vid beräkning av bostadstillägg hela bostadskostnaden per månad av den del som inte överstiger 3 000 kronor för den som är ogift och 1 500 kronor för den som är gift.

Om bostadskostnaden överstiger de belopp som anges i första stycket beaktas 90 procent av den överskjutande bostadskostnaden per månad upp till 5 000 kronor för den som är ogift och 2 500 kronor för den som är gift. Därutöver beaktas 70 procent av bostadskostnaden per månad mellan 5 001 kronor och 7 000 kronor för den som är ogift och mellan 2 501 kronor och 3 500 kronor för den som är gift. Vidare beaktas 50 procent av bostadskostnaden per månad mellan 7 001 kronor och 7 500 kronor för den som är ogift och mellan 3 501 kronor och 3 750 kronor för den som är gift.

För var och en av makar ska bostadskostnaden beräknas till hälften av deras sammanlagda bostadskostnad.

Ett belopp om 740 kronor för den som är ogift och 370 kronor för den som är gift ska läggas till den bostadskostnad som har beaktats enligt första–tredje styckena och 23 §.

Ett belopp om 1 090 kronor för den som är ogift och 545 kronor för den som är gift ska läggas till den bostadskostnad som har beaktats enligt första–tredje styckena och 23 §.

3 Förslag till lag om ändring i lagen (2022:000) om ändring i socialförsäkringsbalken

Härigenom föreskrivs att 102 kap. 22 a § socialförsäkringsbalken i stället för lydelsen enligt lagen (2022:000) om ändring i den balken ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt utskottets förslag 2 i Utskottets förslag bet. 2021/22:SfU26

102 kap.

22 a §

Från och med den månad en försäkrad uppnår riktåldern för pension beaktas vid beräkning av bostadstillägg hela bostadskostnaden per månad av den del som inte överstiger 3 000 kronor för den som är ogift och 1 500 kronor för den som är gift.

Om bostadskostnaden överstiger de belopp som anges i första stycket beaktas 90 procent av den överskjutande bostadskostnaden per månad upp till 5 000 kronor för den som är ogift och 2 500 kronor för den som är gift. Därutöver beaktas 70 procent av bostadskostnaden per månad mellan 5 001 kronor och 7 000 kronor för den som är ogift och mellan 2 501 kronor och 3 500 kronor för den som är gift. Vidare beaktas 50 procent av bostadskostnaden per månad mellan 7 001 kronor och 7 500 kronor för den som är ogift och mellan 3 501 kronor och 3 750 kronor för den som är gift.

För var och en av makar ska bostadskostnaden beräknas till hälften av deras sammanlagda bostadskostnad.

Ett belopp om 740 kronor för den som är ogift och 370 kronor för den som är gift ska läggas till den bostadskostnad som har beaktats enligt första–tredje styckena och 23 §.

Ett belopp om 1 090 kronor för den som är ogift och 545 kronor för den som är gift ska läggas till den bostadskostnad som har beaktats enligt första–tredje styckena och 23 §.

4 Förslag till lag om ändring i socialtjänstlagen (2001:453)

Härigenom föreskrivs att 8 kap. 7 § socialtjänstlagen (2001:453) ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt prop. 2021/22:180 Utskottets förslag

8 kap.

7 §¹

Kommunen ska bestämma den enskildes förbehållsbelopp genom att beräkna den enskildes levnadskostnader, utom boendekostnaden, med ledning av ett minimibelopp. Boendekostnaden ska beräknas för sig och läggas till minimibeloppet. För sådan boendekostnad som anges i 5 § ska dock inget förbehåll göras.

Minimibeloppet ska, om inte annat följer av 8 §, alltid per månad utgöra lägst en tolfedel av

1. 1,4541 prisbasbelopp för ensamstående, eller	1. 1,5411 prisbasbelopp för ensamstående, eller
2. 1,1942 prisbasbelopp för var och en av sammanlevande makar och sambor.	2. 1,2377 prisbasbelopp för var och en av sammanlevande makar och sambor.

Minimibeloppet enligt första stycket ska täcka normalkostnader för livsmedel, kläder, skor, fritid, hygien, dagstidning, telefon, hemförsäkring, öppen hälso- och sjukvård, tandvård, hushållsel, förbrukningsvaror, resor, möbler, husgeråd och läkemedel.

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2022.

¹ Senaste lydelse 2022:000.